

MÓN JURÍDIC

REVISTA DE L'IL·LUSTRE COL·LEGI DE L'ADVOCATIA DE BARCELONA

L'ICAB AFRONTA LA COVID-19 AMB MESURES EN DEFENSA
DE L'ADVOCATIA I POTENCIANT LA FORMACIÓ GRATUÏTA

Núm. 328 - ABRIL/MAIG 2020
WWW.ICAB.CAT

Descubra **Visual Analyzer** e
investigue de la forma más
inteligente y rápida con el
sistema nº 1 del mercado

¿Imagina descubrir gráficamente los vínculos empresariales de cualquier empresa, autónomo o ejecutivo?

La funcionalidad **Visual Analyzer** de **investiga® pro** representa gráficamente la red de vinculaciones con la posibilidad de aplicar filtros avanzados de temporalidad y por tipo de vinculación.

www.axesor.es/investiga-pro

902 500 994
www.axesor.es
investiga@axesor.es

axesor { Primera Agencia
de Rating española }

L'ICAB FA FRONT A LA COVID-19 AMB MESURES EN DEFENSA DE LA PROFESSIONIÓ

Mª Eugènia Gay
Degana del Col·legi de
l'Advocacia de Barcelona

La pandèmia provocada pel coronavirus ha afectat la nostra vida quotidiana tant a nivell personal, social com laboral fins a uns extrems inimaginables. Com a professionals de l'advocacia hem hagut de modificar l'organització dels nostres equips, l'activitat dels nostres despatxos, la manera de relacionar-nos amb els clients, etc., ja que per fer front a aquesta crisi global l'objectiu primordial ha estat protegir la salut de tothom.

Per acompanyar i vetllar per l'advocacia davant aquesta situació sense precedents, des del Col·legi de l'Advocacia de Barcelona hem pres de forma decidida i valenta tot un seguit de mesures per garantir l'advocacia com a servei essencial en la defensa dels drets i les llibertats de les persones, però també per contribuir a restar els neguits i preocupacions que les conseqüències de la paralització econòmica, i especialment en l'àmbit judicial, està generant a companys i companyes de professió.

L'advocacia ha demostrat ser un servei indispensable per al nostre Estat de Dret, treballant de manera exemplar en primera línia per garantir la celebració d'aquelles diligències judicials la suspensió de les quals podria haver causat uns perjudicis irreparables. Per això vull donar les gràcies a tots els companys i companyes que durant aquest dies han vetllat -malgrat les terribles dificultats- per fer efectiu l'inviolable dret de defensa de la ciutadania; i molt especialment als advocats i advocades del Torn d'Ofici que han estat assistint a les persones detingudes i investigades en Jutjats i Comissaries, salvaguardant que aquell pugui arribar a tothom en igualtat de condicions.

Amb la transcendental missió de defensar l'estat social i democràtic des del Col·legi s'ha vetllat en tot moment per la seguretat dels més de 3.200 companys i companyes del Torn, oferint-los totes les mesures recomanades per les autoritats sanitàries per garantir la seva salut, però també impulsant, a través de la Comissió del Torn d'Ofici i Assistència, que les primeres assistències en comissàries i dependències policials s'hagin pogut fer de forma preferent a través de videoconferències, assolint així el doble objectiu de garantir el dret a la defensa i, a la vegada, evitar el desplaçament dels lletrats i lletrades i de la ciutadania arran de la COVID-19.

La formació, pilar essencial de la nostra professió, ha estat una altra de les prioritats del Col·legi en aquest moments excepcionals. De forma pionera i capdavantera, des de l'ICAB, i a través de la Comissió de Cultura us hem ofert continguts de rabiosa actualitat relatius a la ingent normativa dictada aquestes darreres setmanes: a través de conferències en directe, webinars, sessions gravades que es poden visualitzar en videostreaming i les càpsules formatives, que ja superen amb escreix el mig milió d'impressions i arriben a gairebé les 50.000 visites. Realitzar tota aquesta àmplia oferta formativa gratuïta ha estat possible gràcies

a la col·laboració i la generositat de molts de vosaltres, però també d'altres perfils professionals del món del Dret d'arreu del territori.

La tecnologia ha estat la nostra gran aliada per facilitar-vos tota aquesta formació, també per poder continuar oferint-vos serveis, estar en permanent contacte amb tots vosaltres i fer-vos arribar de forma ràpida i puntual l'enorme quantitat de novetats en forma d'acords i resolucions, que específicament afectaven al funcionament de l'Administració de Justícia.

A les més de 24.000 persones col·legiades de l'ICAB vull dir-vos, amb el cor a la mà, que no esteu sols per afrontar l'innegable impacte que la COVID-19 ha generat en el dia a dia de l'advocacia i de les seves famílies arran de la paralització judicial derivada del Reial Decret 463/2020, de 14 de març. En un exercici de responsabilitat institucional, la Junta de Govern ha acordat tot un seguit de mesures a curt i mig termini en benefici dels companys i companyes, que s'han materialitzat en la possibilitat d'ajornar la quota col·legial entre 3 i 6 mesos i en aquells casos de major vulnerabilitat, s'estudiarà una possible exoneració de les mateixes. Com va dir Alexandre Magne, «de la conducta de cadascú depèn el destí dels altres» per això s'ha fet també una dotació extraordinària de 100.000 euros a la Fundació Degà Ignasi de Gispert per atendre a aquelles persones col·legiades que es trobin en situacions d'especial necessitat.

Amb l'objectiu de defensar els interessos de la nostra professió i de millorar el bon funcionament de l'Administració de Justícia -un servei estratègic i essencial de la societat que requereix d'inversions materials i humanes per adaptar-la a les necessitats del segle XXI i als nous reptes que s'han produït arran de la COVID-19- des del Col·legi de l'Advocacia de Barcelona estem col·laborant amb les diferents autoritats governatives, perquè no es pot legislar sense escoltar i tenir en compte l'advocacia.

La COVID-19 ha provocat un canvi de paradigma, sent necessària la reflexió sobre quin model de Justícia anhelem, ja que si haguéssim comptat amb un Expedient Judicial Electrònic plenament operatiu, els advocats i les advocades, però sobretot la societat, no hauríem patit els efectes d'una paralització de l'Administració quasi absoluta durant fa ja més de dos mesos.

Que ningú ho dubti, que d'aquesta situació ens en sortirem. Des de l'advocacia podem estar ben orgullosos de poder contribuir a la superació d'aquest infortuni, vetllant perquè tothom pugui ser coneixedor dels seus drets i tingui accés a la justícia, com a servei fonamental per a la superació d'aquesta pandèmia, la qual només vencerem amb l'esperança, la reflexió i la suma d'esforços de tots i totes.

MÓN JURÍDIC

REVISTA DE L'IL·LUSTRE COL·LEGI DE L'ADVOCACIA DE BARCELONA

Nº 328 | Abril/Maig 2020 | Continguts

ACTUALITAT	
06 Novetats legislatives	16 Resenyes jurisprudencials
12 Ampliació de la legislació	
SECCIÓ MÓN FISCAL 20	EL COL·LEGI ES MOU 30
CERTIFICACIÓ DE L'ACTA DE JUNTA GENERAL I EL DELICTE DE FALSEDAT EN DOCUMENT MERCANTIL 22	ENTREVISTA A... Sílvia Gimenez-Salinas, presidenta de la Fédération des Barreaux d'Europe (FBE) 40
LA NECESSÀRIA REPRESENTACIÓ PROCESSAL DE L'HERÈNCIA JACENT A EFECTES REGISTRALS 24	ENTREVISTA A... Doctor Antoni Trilla, cap de Medicina Preventiva i Epidemiologia de l'Hospital Clínic de Barcelona 46
CHINA PARA ABOGADOS EN TIEMPOS DE CORONAVIRUS 26	ENTREVISTA A... Carme Guil Román, magistrada de la Secció Penal de la Audiència Provincial de Barcelona 52
L'ESSÈNCIA DE LA PRIVACIÓ DE LA PATRIA POTESTAT 28	CARA A CARA 56
SECCIÓ GAJ 30	ENTRE NOSALTRES 72
VOLUNTARIS ICAB 42	
FUNDACIÓ ACIDH 48	
LA LEGITIMITAT DE L'EUTANÀSIA: DEBATS SOBRE EL DRET A MORIR. DRET COMPARAT 62	
FUNCIONS PÚBLIQUES 60	
SECCIONS	
76 Biblioteca	
82 Animus Jocandi	

MÓN JURÍDIC

MónJurídic és una publicació editada per l'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona amb la finalitat de ser l'òrgan informatiu i d'expressió dels seus col·legiats/des.

Edita

Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona
Mallorca 283, 08037 Barcelona
www.icab.cat / icab@icab.cat

Consell Assessor

Rafael Audivert, *Dret Administratiu*
Ma Dolores Azcárraga, *Dret Tributari*
Lluís Batlló, *Dret Penal*
Aurora Sanz Tomas, *Dret Laboral*
Sílvia Solé López, *Dret Laboral*
Paola Tamborero Font, *Dret de Família*
Alejandro Fuentes-Lojo, *Dret Immobiliari*
Cristian Gual, *Arbitratge i Litigació*
Christian Herrera, *Dret Mercantil i Internacional*
Alexander Salvador, *IP/IT/Protecció de Dades*.

Directora

Susanna Ferrer, *Dret Contenciós-administratiu, Dret Civil i Dret Mercantil*

Directora Comunicació

Clara Llensa

Coordinadora Món Jurídic

Gema Mayol

Gabinet de Premsa

Roser Ripoll Alcon

Composició

Mònica Gil

Món Jurídic

Telèfon: 934 961 880
e-mail: monjuridic@icab.cat
anuncis: monjuridicanuncis@icab.cat

Han col·laborat en aquest número:

Aurora Sanz, Luís Batlló, Joan Perdigó, Isidor García, Albert Folguera, Yolanda González, Sílvia Giménez-Salinas, Antoni Trilla, Carme Guil Román, Gerard Cormenzana, Verónica Dávalos, Ana Isabel Cano, Voluntaris ICAB, Fundació Acidh, Maria de Montserrat Romaguera i Edo, Sílvia Garcia Nogué, Xavier Coca Verdaguer, Trinidad Fernández, Patricia Sanpera, Yolanda Lobao, Christian Herrera, Yolanda Puigros Jimenez de Anta i Juanjo Climent.

Fotografia

Albert Muñoz Thuile

Disseny

Laia Guarro i Nomad Studio

Impressió

Litografies Rosés

Publicitat

Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona
Mallorca, 283, 08037 Barcelona
Telèfon: 934 961 880
e-mail: marqueting@icab.cat

Dipòsit legal

B-16.273-83

ISSN

1135-9196

Les opinions recollides en els textos publicats a Món Jurídic pertanyen exclusivament als seus autors. L'opinió oficial del Col·legi l'expressa la Junta com a òrgan de govern de la institució.

Una cosa és dir que treballem en PRO dels professionals. Una altra és fer-ho:

Compte Expansió Premium PRO

Bonifiquem la seva quota de col·legiat

1 / 6

Aquest nombre és indicatiu del risc del producte. Així, 1/6 és indicatiu de menys risc i 6/6 és indicatiu de més risc.

Banco de Sabadell, S.A. es troba adherit al Fons Espanyol de Garantia de Dipòsits d'Entitats de Crèdit. La quantitat màxima garantida actualment pel fons esmentat és de 100.000 euros per dipositant.

10% + 0 + Gratis + Gratuïtes

de la seva quota, de col·legiat màxim 50 euros* un únic any.

comissions d'administració i de manteniment del seu compte.¹

transferències *online* en euros.

Targeta Or sense comissions, ni d'emissió ni de manteniment²

Truqui'ns al **900 500 170**, identifiqui's com a membre del seu col·lectiu, organitzem una reunió i comencem a treballar.

¿Què necessita per contractar un Compte Expansió Premium PRO?

- Tenir-hi domiciliada una **nòmina o ingrés regular mensual d'un import mínim de 700 euros**, se n'exclouen els ingressos procedents de comptes oberts en el grup Banc Sabadell a nom del mateix titular.
- Més un dels productes següents contractats a través de Banc Sabadell:
  - **Una assegurança de protecció³**, que li oferirà un plus de tranquil·litat per a vostè i els seus. Les assegurances incloses són: autos, salut, dental, llar, decessos, protecció pagaments, accidents i vida risc. Se n'exclouen les assegurances de vida estalvi.
  - Un contracte d'**AutoRenting**. Tindrà els serveis del seu automòbil en una única solució integral.
  - Un d'aquests productes amb un **import mínim de 10.000 euros**:
- Fons d'inversió.
- Un pla de pensions individual, un pla de previsió assegurat o un pla EPSV.
- Contracte de valors amb accions de qualsevol companyia.

També es pot beneficiar del compte si:

- Té un **saldo mitjà mensual** en recursos a Banc Sabadell **superior a 75.000 euros**. Es calcula com la suma de saldos del mes anterior de: saldos vista, dipòsits, renda fixa a venciment, assegurances de vida estalvi, fons d'inversió, valors cotitzables i no cotitzables, plans de pensions, plans de previsió EPSV i BS Gestió Cartera de Fons.
- O si és titular de **10.000 accions o més de Banc Sabadell, S.A.**

El Compte Expansió Premium PRO és exclusiva per a uns determinats col·lectius professionals. Pregunti al seu gestor quina és la solució financera concreta per al seu col·lectiu o truqueu a al telèfon 900.500.170.

*Bonificació del 10% de la quota de col·legiat amb un màxim de 50 euros per compte amb la quota domiciliada, per a nous clients de captació. La bonificació es realitzarà un únic any per a les quotes domiciliades durant els 12 primers mesos, comptant com a primer mes, el de l'obertura del compte. El pagament es realitzarà en compte el mes següent dels 12 primers mesos.

1. Rendibilitat: 0% TAE

2. Targeta Repsol Màxima: amb un 2% de descompte en carburant en fer gasolina en qualsevol estació de servei Repsol, Campsa o Petronor.

3. Assegurances que tenen com a intermediari BanSabadell Mediación, Operador de Banca-Seguros Vinculado del Grupo Banco Sabadell, S.A., amb NIF A-03424223 i domicili a l'av. Óscar Esplá, 37, 03007 Alacant, inscrita en el R. M. d'Alacant i en el Registre administratiu especial de mediadors d'assegurances de la Direcció General d'Assegurances i Fons de Pensions amb la clau núm. OV-0004. Té subscripta una assegurança de responsabilitat civil d'acord amb la normativa de distribució d'assegurances i reassurances privades vigent en cada moment. Pots consultar les entitats asseguradores amb les quals BanSabadell Mediación ha signat un contracte d'agència d'assegurances en el web www.bancsabaddell.com/bsmediacion.

Pot fer extensiva aquesta oferta als seus empleats i familiars de primer grau.

sabadellprofessional.com

NOVETATS LEGISLATIVES

PUBLICACIONES ANTERIORES AL DECRET D'ALARMA PER COVID-19

 Decreto-ley 1/2020, de 21 de enero, por el que se modifica el Decreto-ley 17/2019, de 23 de diciembre, de medidas urgentes para mejorar el acceso a la vivienda. BOE núm. 71 17/03/2020

 Real Decreto 308/2020, de 11 de febrero, por el que se aprueba el Programa anual 2020 del Plan Estadístico Nacional 2017-2020. BOE núm. 38 13/02/2020

 Real Decreto 309/2020, de 11 de febrero, sobre el régimen jurídico de los establecimientos financieros de crédito y por el que se modifica el Reglamento del Registro Mercantil, aprobado por el Real Decreto 1784/1996, de 19 de julio, y el Real Decreto 84/2015, de 13 de febrero, por el que se desarrolla la Ley 10/2014, de 26 de junio, de ordenación, supervisión y solvencia de entidades de crédito. BOE núm. 48 25/02/2020

 LLEI 1/2020, del 17 de febrer, de modificació de la Llei 14/2017, de la renda garantida de ciutadania. DOGC núm. 8068 20/02/2020

 Real Decreto-ley 4/2020, de 18 de febrero, por el que se deroga el despido objetivo por faltas de asistencia al trabajo establecido en el artículo 52.d) del texto refundido de la Ley del Estatuto de los

Trabajadores, aprobado por el Real Decreto Legislativo 2/2015, de 23 de octubre. BOE núm. 43 19/02/2020

 DECRET 33/2020, de 18 de febrer, pel qual s'estableixen la composició i el règim de funcionament de la Comissió Interdepartamental del Canvi Climàtic i sobre el Fons Climàtic i la Comissió del Fons Climàtic. DOGC núm. 8068 20/02/2020

 RESOLUCIÓ JUS/516/2020, de 24 de febrer, per la qual s'estableixen els mòduls d'indemnització econòmica per a les actuacions professionals dels advocats en matèria d'assistència jurídica gratuïta per a l'any 2020 (ref. BDNS 497753). DOGC núm. 8075 02/03/2020

 Real Decreto 400/2020, de 25 de febrero, por el que se regula la concesión directa de subvenciones al Consejo General de la Abogacía Española y al Consejo General de los Procuradores de España, en materia de prestación de asistencia jurídica gratuita, y al Consejo General de Colegios Oficiales de Psicólogos para la asistencia psicológica a las víctimas de los delitos, para el ejercicio presupuestario 2020. BOE núm. 57 06/03/2020

 Orden HAC/253/2020, de 3 de marzo, por la que se aprueban los modelos de declaración del Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas y del Impuesto sobre el Patrimonio, ejercicio

2019, se determinan el lugar, forma y plazos de presentación de los mismos, se establecen los procedimientos de obtención, modificación, confirmación y presentación del borrador de declaración del Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas, y se determinan las condiciones generales y el procedimiento para la presentación de ambos por medios telemáticos o telefónicos. BOE núm. 74 19/03/2020

 ORDRE INT/22/2020, de 3 de març, per la qual es crea la Comissió per a la Igualtat de Gènere de la Direcció General de la Policia. DOGC núm. 8079 06/03/2020

 Real Decreto 453/2020, de 10 de marzo, por el que se desarrolla la estructura orgánica básica del Ministerio de Justicia, y se modifica el Reglamento del Servicio Jurídico del Estado, aprobado por el Real Decreto 997/2003, de 25 de julio. BOE núm. 63 12/03/2020 DECRET LLEI 4/2020, de 10 de març, pel qual s'estableix un règim transitori per a la concessió de les indemnitzacions i ajuts per a dones víctimes de violència masclista, que preveu el Decret 80/2015, de 26 de maig. DOGC núm. 8083 12/03/2020 DECRET 43/2020, de 10 de març, sobre l'activitat de guia de turisme de Catalunya. DOGC núm. 8083 12/03/2020

 Resolución de 11 de marzo de 2020, de la Dirección General de la Agencia Estatal de Administración Tributaria, sobre asistencia a los

obligados tributarios y ciudadanos en su identificación telemática ante las entidades colaboradoras, con ocasión del pago de deudas con tarjetas de crédito y de débito, mediante el sistema de firma no avanzada con clave de acceso en un registro previo (sistema CI@VE PIN). BOE núm. 74 19/03/2020

PUBLICACIONES DURANT EL PERÍODE DE VIGÈNCIA DEL DECRET D'ALARMA PER COVID-19 (FINS A 14/4)

 Real Decreto-ley 7/2020, de 12 de marzo, por el que se adoptan medidas urgentes para responder al impacto económico del COVID-19. BOE núm. 65 13/03/2020

 DECRET LLEI 6/2020, de 12 de març, de mesures urgents en matèria assistencial, pressupostària, financera, fiscal i de contractació pública, per tal de pal·liar els efectes de la pandèmia generada pel coronavirus SARS-CoV-2. DOGC núm. 8084A 13/03/2020

 Real Decreto 463/2020, de 14 de marzo, por el que se declara el estado de alarma para la gestión de la situación de crisis sanitaria ocasionada por el COVID-19. BOE núm. 67 14/03/2020

 Instrucción de 15 de marzo de 2020, del Ministerio de Defensa, por la que se establecen medidas para la gestión de la situación de crisis sanitaria ocasionada por el COVID-19 en el ámbito del Ministerio de Defensa. BOE núm. 68 15/03/2020

 Orden INT/226/2020, de 15 de marzo, por la que se establecen

criterios de actuación para las Fuerzas y Cuerpos de Seguridad en relación con el Real Decreto 463/2020, de 14 de marzo, por el que se declara el estado de alarma para la gestión de la situación de crisis sanitaria ocasionada por el COVID-19 BOE núm. 68 15/03/2020

 Orden INT/227/2020, de 15 de marzo, en relación con las medidas que se adoptan en el ámbito de Instituciones Penitenciarias al amparo del Real Decreto 463/2020, de 14 de marzo, por el que se declara el estado de alarma para la gestión de la situación de crisis sanitaria ocasionada por el COVID-19 BOE núm. 68 15/03/2020

 RESOLUCIÓ PDA/739/2020, de 15 de març, per la qual es dona publicitat a la Instrucció 3/2020, de 13 de març, sobre mesures preventives, de protecció i organitzatives d'aplicació al personal al servei de l'Administració de la Generalitat de Catalunya amb motiu del Coronavirus SARS-CoV-2. DOGC núm. 8085 15/03/2020

 Acuerdo de 16 de marzo de 2020, del Pleno del Tribunal Constitucional, en relación con la suspensión de los plazos procesales y administrativos durante la vigencia del Real Decreto 463/2020, de 14 de marzo. BOE núm. 71 17/03/2020

 Real Decreto-ley 8/2020, de 17 de marzo, de medidas urgentes extraordinarias para hacer frente al impacto económico y social del COVID-19. BOE núm.73 18/03/2020

 Real Decreto 465/2020, de 17 de marzo, por el que se modifica el Real Decreto 463/2020, de 14

de marzo, por el que se declara el estado de alarma para la gestión de la situación de crisis sanitaria ocasionada por el COVID-19. BOE núm. 73 18/03/2020

 DECRET LLEI 7/2020, de 17 de març, de mesures urgents en matèria de contractació pública, de salut i gestió de residus sanitaris, de transparència, de transport públic i en matèria tributària i econòmica. DOGC núm. 8089 19/03/2020

 Orden SND/257/2020, de 19 de marzo, por la que se declara la suspensión de apertura al público de establecimientos de alojamiento turístico, de acuerdo con el artículo 10.6 del Real Decreto 463/2020, de 14 de marzo, por el que se declara el estado de alarma para la gestión de la situación de crisis sanitaria ocasionada por el COVID-19. BOE núm. 75 19/03/2020

 Orden SND/265/2020, de 19 de marzo, de adopción de medidas relativas a las residencias de personas mayores y centros socio-sanitarios, ante la situación de crisis sanitaria ocasionada por el COVID-19. BOE núm. 78 21/03/2020

 Instrucción de 19 de marzo de 2020, del Ministerio de Sanidad, por la que se establecen criterios interpretativos para la atención de animales domésticos en la gestión de la situación de crisis sanitaria ocasionada por el COVID-19. BOE núm. 78 21/03/2020

 Resolución de 20 de marzo de 2020, de la Subsecretaría, por la que se acuerda la reanudación del procedimiento para solicitar y conceder la Gracia del Indulto. BOE núm. 78 21/03/2020

 Orden SND/272/2020, de 21 de marzo, por la que se establecen medidas excepcionales para expedir la licencia de enterramiento y el destino final de los cadáveres ante la situación de crisis sanitaria ocasionada por el COVID-19. BOE núm. 79 22/03/2020

 Resolución de 23 de marzo de 2020, de la Intervención General de la Administración del Estado, por la que se publica el Acuerdo del Consejo de Ministros de 17 de marzo de 2020, por el que se adoptan medidas urgentes y excepcionales en el ámbito del control de la gestión económico-financiera efectuado por la Intervención General de la Administración del Estado como consecuencia del COVID-19. BOE num. 81 24/03/2020

 Orden TMA/277/2020, de 23 de marzo, por la que se declaran servicios esenciales a determinados alojamientos turísticos y se adoptan disposiciones complementarias. BOE núm. 82 25/03/2020

 DECRET LLEI 9/2020, de 24 de març, pel qual es regula la participació institucional, el diàleg social permanent i la concertació social de les organitzacions sindicals i empresarials més representatives a Catalunya. DOGC núm. 8096 26/03/2020

 Orden INT/283/2020, de 25 de marzo, por la que se prorrogan los controles en las fronteras interiores terrestres restablecidos con motivo de la situación de crisis sanitaria ocasionada por el COVID-19. BOE núm. 83 26/03/2020

 Resolución de 25 de marzo de 2020, de la Secretaría de Estado de Economía y Apoyo a la Empresa, por la que se publica el Acuerdo del Consejo de Ministros de 24 de marzo de 2020, por el que se aprueban las características del primer tramo de la línea de avales del ICO para empresas y autónomos, para paliar los efectos económicos del COVID-19. BOE núm. 83 26/03/03 26/03/2020

 Real Decreto 476/2020, de 27 de marzo, por el que se prorroga el estado de alarma declarado por el Real Decreto 463/2020, de 14 de marzo, por el que se declara el estado de alarma para la gestión de la situación de crisis sanitaria ocasionada por el COVID-19. BOE núm. 86 28/03/2020

 Orden SND/296/2020, de 27 de marzo, por la que se establecen medidas excepcionales para el traslado de cadáveres ante la situación de crisis sanitaria ocasionada por el COVID-19. BOE núm. 86 28/03/2020

 Orden SND/297/2020, de 27 de marzo, por la que se encomienda a la Secretaría de Estado de Digitalización e Inteligencia Artificial, del Ministerio de Asuntos Económicos y Transformación Digital, el desarrollo de diversas actuaciones para la gestión de la crisis sanitaria ocasionada por el COVID-19. BOE núm. 86 28/03/2020

 DECRET LLEI 10/2020, de 27 de març, pel qual s'estableixen noves mesures extraordinàries per fer front a l'impacte sanitari, econòmic i social del COVID-19. DOGC núm. 8098 28/03/2020

 ACORD GOV/54/2020, de 27 de març, pel qual s'acorda la suspensió dels contractes d'obres de l'Administració de la Generalitat i el seu sector públic, amb l'objectiu de reduir riscos de propagació del COVID-19. DOGC núm. 8098 28/03/2020

 Real Decreto-ley 9/2020, de 27 de marzo, por el que se adoptan medidas complementarias, en el ámbito laboral, para paliar los efectos derivados del COVID-19. BOE núm. 86 28/03/2020

 Real Decreto-ley 10/2020, de 29 de marzo, por el que se regula un permiso retribuido recuperable para las personas trabajadoras por cuenta ajena que no presten servicios esenciales, con el fin de reducir la movilidad de la población en el contexto de la lucha contra el COVID-19. BOE núm. 87 29/03/2020

 Orden SND/298/2020, de 29 de marzo, por la que se establecen medidas excepcionales en relación con los velatorios y ceremonias fúnebres para limitar la propagación y el contagio por el COVID-19. BOE núm. 88 30/03/2020

 Real Decreto-ley 11/2020, de 31 de marzo, por el que se adoptan medidas urgentes complementarias en el ámbito social y económico para hacer frente al COVID-19. BOE núm. 91 01/04/2020

 Real Decreto-ley 12/2020, de 31 de marzo, de medidas urgentes en materia de protección y asistencia a las víctimas de violencia de género. BOE núm. 91 01/04/2020

 Real Decreto-ley 11/2020, de 31 de marzo, por el que se adoptan medidas urgentes complementarias en el ámbito social y económico para hacer frente al COVID-19. BOE núm. 91 01/04/2020

 Orden JUS/332/2020, de 6 de abril, por la que se concede una subvención directa al Consejo General de Procuradores de España en materia de prestación de asistencia jurídica gratuita, para el ejercicio presupuestario 2020. BOE núm. 99 09/04/2020

 Acuerdo de 6 de abril de 2020, de la Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia, relativo a la suspensión de plazos

y tramitación de procedimientos en el marco del estado de alarma declarado por el Real Decreto 463/2020, de 14 de marzo. BOE núm. 99 09/04/2020

 Orden HAC/329/2020, de 6 de abril, por la que se reducen para el período impositivo 2019 los índices de rendimiento neto aplicables en el método de estimación objetiva del Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas para las actividades agrícolas y ganaderas afectadas por diversas circunstancias excepcionales. BOE núm. 99 09/04/2020

 Resolución de 6 de abril de 2020, de la Tesorería General de la Seguridad Social, por la que se

modifican cuantías en materia de aplazamientos en el pago de deudas con la Seguridad Social, fijadas en la Resolución de 16 de julio de 2004, sobre determinación de funciones en materia de gestión recaudatoria de la Seguridad Social; y en el Reglamento General de Recaudación de la Seguridad Social, aprobado por el Real Decreto 1415/2004, de 11 de junio. BOE núm. 99 09/04/2020

 Orden TMA/336/2020, de 9 de abril, por la que se incorpora, sustituye y modifican sendos programas de ayuda del Plan Estatal de Vivienda 2018-2021, en cumplimiento de lo dispuesto en los artículos 10, 11 y 12 del Real Decreto-ley 11/2020, de 31 de marzo, por el que se adoptan medidas urgentes complementarias en el ámbito social

DOCTORS MIRAVÉ **ODONTOLOGIA 360°**

Entre d'altres especialitats:

- Ortodòncia invisible
- Odontologia infantil
- Odontologia Integrativa

Disposem d'un servei de gestió de l'ansietat dental

Serveis sense cost per col·legiats i familiars (mateix domicili):

- Visites Odontològiques
- Higiene dental anual
- Visites odontològiques urgència
- Rx intra-orals
- Tarifes preferencials per la resta de tractaments

C/Muntaner 239 Telf. 93 200 93 39

Ens hem unit, hem ampliat i seguirem creixent plegats

www.mirave.es

y económico para hacer frente al COVID-19.

 Resolució de 10 de abril de 2020, de la Secretaria de Estado de Economía y Apoyo a la Empresa, por la que se publica el Acuerdo del Consejo de Ministros de 10 de abril de 2020, por el que se instruye al Instituto de Crédito Oficial a poner en marcha el segundo tramo de la línea de avales aprobada por el Real Decreto-ley 8/2020, de 17 de marzo, y se establece que sus beneficiarios sean las pequeñas y medianas empresas y autónomos afectados por las consecuencias económicas del COVID-19. BOE núm. 101 11/04/2020

 Orden INT/335/2020, de 10 de abril, por la que se prorrogan los controles en las fronteras interiores terrestres restablecidos con motivo de la situación de crisis sanitaria ocasionada por el COVID-19. BOE núm. 101 11/04/2020

 Orden SND/340/2020, de 12 de abril, por la que se suspenden determinadas actividades relacionadas con obras de intervención en edificios existentes en las que exista riesgo de contagio por el COVID-19 para personas no relacionadas con dicha actividad. BOE núm. 102 12/04/2020

 Orden INT/345/2020, de 13 de abril, por la que se acuerda la continuación de la tramitación del procedimiento de convocatoria para 2020 de la concesión de las subvenciones destinadas a asociaciones, fundaciones y demás entidades sin ánimo de lucro, cuyo objeto sea la representación y defensa de las víctimas

del terrorismo. BOE núm. 105 15/04/2020

 Real Decreto-ley 14/2020, de 14 de abril, por el que se extiende el plazo para la presentación e ingreso de determinadas declaraciones y autoliquidaciones tributarias. BOE núm. 105 15/04/2020

 RESOLUCIÓ TSF/3133/2019, de 15 de novembre, per la qual es disposa la inscripció i la publicació del Reglament de funcionament del Tribunal Laboral de Catalunya (codi núm. 79001142121992). DOGC núm. 8012 28/11/2019

 Resolució de 27 de novembre de 2019, del Congrés dels Diputats, per la qual s'ordena la publicació de l'Acord de convalidació del Reial decret llei 16/2019, de 18 de novembre, pel qual s'adopten mesures relatives a l'execució del pressupost de la Seguretat Social. BOE núm. 288 04/12/2019

 RESOLUCIÓ 687/XII del Parlament de Catalunya, de validació del Decret llei 16/2019, del 26 de novembre, de mesures urgents per a l'emergència climàtica i l'impuls als energies renovables. DOGC núm. 8028 20/12/2019

 RESOLUCIÓ 692/XII del Parlament de Catalunya, de validació del Decret llei 15/2019, pel qual és modifica l'article 13 del Decret llei 4/2010, del 3 d'agost, de mesures de racionalització i simplificació de l'estructura del sector públic de la Generalitat de Catalunya. DOGC núm. 8032 30/12/2019

 Ordre HAC/1270/2019, de 5 de novembre, per la qual s'aprova el model 318, "Impost sobre el Valor Afegit. Regularització de les proporcions de tributació dels períodes de liquidació anteriors a l'inici de la realització habitual de lliuraments de béns o prestacions de serveis" i es determinen el lloc, forma, termini i el procediment per a la seva presentació. BOE núm. 314 31/12/2019

 Ordre HAC/1274/2019, de 18 de desembre, per la qual es modifiquen l'Orde EHA/3111/2009, de 5 de novembre, per la qual s'aprova el model 390 de declaració-resumeixen anual de l'Impost sobre el Valor Afegit i l'Orde HAP/2194/2013, de 22 de novembre, per la qual es regulen els procediments i les condicions generals per a la presentació de determinades autoliquidacions, declaracions informatives, declaracions censals, comunicacions i sol·licituds de devolució, de naturalesa tributària. BOE núm. 314 31/12/2019

 ORDRE TSF/216/2019, de 28 de novembre, per la qual es regula la qualificació i l'habilitació professional del personal auxiliar d'atenció als personis en situació de dependència. DOGC núm. 8022 12/12/2019

 Ordre HAC/20/2020, de 20 de gener, per la qual es dicten les normes per a l'elaboració dels Pressupostos Generals de l'Estat per a 2020. BOE núm. 18 21/01/2020

 Ordre ETD/9/2020, de 16 de gener, per la qual es disposa la creació de Deute de l'Estat durant l'any 2020 i gener de 2021. BOE núm. 15 17/01/2020

MUTUALIDAD
ABOGACÍA

Tot bé, família?

Per a qualsevol cosa, truqueu

I mengeu en condicions!

Vols el millor
per als qui
més t'estimes

Fes mutualista un familiar
mutualidadabogacia.com

50 € per a tu i 50 € per al teu familiar!*

Atenció personalitzada

Delegació de la Mutuallidat de la Abogacia
Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona

Patricia Ruiz Puente

C/ Mallorca, 283. 08037 Barcelona
T. 936 01 12 33
patricia.ruiz@mutualidadabogacia.com

*Vàlid fins al 31 de desembre de 2020.

L'ingrés es farà al Sistema de Ahorro Flexible (SVA) de cadascun dels premiats. En el cas que no el tingui contractat, se n'hi obrirà un per poder fer-hi l'ingrés. En el cas que el familiar nou mutualista provingui de la contractació d'un Plan Junior, l'ingrés es farà directament al Plan Junior. Al mutualista presentador en aquest cas (mutualista sènior), se li aplicarà l'incentiu al SVA tal com està disposat per a la resta dels productes. S'aplicarà l'incentiu quan el departament d'operacions de la Mutuallidat de la Abogacia confirmi l'operació duta a terme. Aquesta promoció no es pot acumular amb d'altres que estiguin en vigor.

AMPLIACIÓ DE LA LEGISLACIÓ

CORONAVIRUS (I): DECRET DE DECLARACIÓ DE L'ESTAT D'ALERTA

Coordinat per Isidor Garcia

En el moment d'escriure aquestes línies ja sabem que l'estat d'alerta declarat mitjançant el Reial Decret 463/2020, de 14 de març (modificat pel Reial Decret 465/2020 de 17 de març) es prorrogarà més enllà dels primers 15 dies.

Per això, correm el risc que aquestes línies es puguin veure desvirtuades per noves disposicions que es publicuin amb posterioritat a la seva redacció, però hi ha determinats aspectes d'aquest Reial Decret i de les diverses normes amb rang de llei que s'han anat publicant des del 14 de març que semblen tenir la suficient transcendència com per a merèixer un comentari. Segurament la seva aplicació resulta d'interès i inclús pot perdurar més enllà de la data en que s'aixequi l'estat d'alarma. Tot partint d'aquella premissa tan bàsica que vàrem estudiar, que les normes excepcionals (com sens dubte són aquestes) només s'han aplicar als supòsits que expressament quedin compresos en la seva regulació, és evident que els seus efectes aniran molt més enllà en el temps.

En primer lloc, pel que fa al Reial Decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19

(modificat pel Reial Decret 465/2020, de 17 de març), cal recordar que es va aprovar inicialment per una durada de 15 dies i afecta a tot el territori espanyol.

A banda de determinar l'autoritat competent i les autoritats delegades, es determina que els integrants de qualsevol Força i Cossos de Seguretat de l'Estat queden sota les ordres directes del titular del Ministeri de l'Interior, determinant la col·laboració amb la resta de les autoritats, autonòmiques o unes altres. Cada Administració conserva les competències per a la gestió ordinària dels seus serveis per a adoptar les mesures que consideri necessàries en el marc de les ordres directes de l'autoritat competent, a l'efecte de l'estat d'alarma.

És rellevant advertir que es ratifiquen totes les disposicions i mesures adoptades per les autoritats competents de les CCAA i de les entitats locals amb ocasió del coronavirus emparades per la declaració de l'estat d'alarma, que continuaran vigents i produiran els efectes previstos en elles, sempre que resultin compatibles amb aquest decret.

Es limita la circulació dels ciutadans per les vies d'ús públic de forma que ho han de

fer individualment i només per a la realització de les activitats d'adquisició d'aliments, productes farmacèutics i de primera necessitat; assistència a centres, serveis i establiments sanitaris; desplaçament al lloc de treball per efectuar la seva prestació laboral, professional o empresarial; retorn al lloc de residència habitual; assistència i cura a majors, menors, dependents, persones amb discapacitat o persones especialment vulnerables; desplaçament a entitats financeres i d'assegurances; per causa de força major o situació de necessitat; per qualsevol altra activitat de naturalesa anàloga que haurà de fer-se individualment, llevat que s'acompanyi a persones amb discapacitat o per una altra causa justificada. També es permetrà la circulació de vehicles particulars per les vies d'ús públic per a la realització de les activitats autoritzades o per al proveïment en gasolineres o estacions de servei. S'autoritza el titular del Ministeri de l'Interior per acordar el tancament a la circulació de carreteres per raons de salut pública, seguretat o fluïdesa del trànsit o la restricció en elles de l'accés de determinats vehicles pels mateixos motius.

Les autoritats poden acordar que es practiquin requisites temporals de tot tipus de béns necessaris per al compliment

dels fins que preveu aquest decret i imposar la realització de prestacions personals obligatòries imprescindibles per a la consecució de les seves finalitats.

S'estableixen mesures de contenció en l'àmbit educatiu, en el de l'activitat comercial—prohibint l'apertura del comerç minorista, llevat del que afecta a béns de primera necessitat—, referides a equipaments culturals i activitats recreatives, d'hostaleria i restauració i altres addicionals, en relació amb els llocs de culte i amb les cerimònies civils i religioses, mesures dirigides a reforçar el Sistema Nacional de Salut en tot el territori nacional; per a l'assegurament del subministrament de béns i serveis necessaris per a la protecció de la salut pública; en matèria de transports; per garantir el subministrament alimentari, per garantir el trànsit duaner en els punts d'entrada o punts d'inspecció fronterera ubicats en ports o aeroports, per garantir el subministrament d'energia elèctrica, productes derivats del petroli i gas natural.

En l'àmbit processal se suspenen els terminis i se suspenen i interrompen els previstos en les lleis processals per a totes les ordres jurisdiccionals; que es reprendrà en el moment en què perdi vigència el present RD. o, si s'escau, les pròrrogues d'aquest. En l'ordre jurisdiccional penal la interrupció no s'aplicarà als "habeas corpus", les actuacions encomanades als serveis de

guàrdia, a les actuacions amb detingut, ordres de protecció, actuacions urgents en matèria de vigilància penitenciària i a qualsevol mesura cautelar en matèria de violència sobre la dona o menors. En fase d'instrucció, el jutge o tribunal competent pot acordar la pràctica d'aquelles actuacions que, pel seu caràcter urgent, siguin inajornables.

A la resta dels ordres jurisdiccionals la interrupció dels terminis no és aplicable en procediments per a la protecció dels drets fonamentals de la persona (art. 114 i ss. LJCA), ni a la tramitació de les autoritzacions o ratificacions judicials que preveu l'art. 8.6 LJCA; els procediments de conflicte col·lectiu i per a la tutela dels drets fonamentals i llibertats públiques (regulats en la LRJS), l'autorització judicial per a l'internament no voluntari per raó de trastorn psíquic (art. 763 LEC), l'adopció de mesures o disposicions de protecció del menor (art. 158 CC).

Sens perjudici de tot l'indicat, el jutge o tribunal pot acordar la pràctica de qualsevol actuació judicial que sigui necessària per evitar perjudicis irreparables en els drets i interessos legítims de les parts en el procés.

En l'àmbit administratiu se suspenen els termes i s'interrompen els terminis per a la tramitació dels procediments de les entitats del Sector Públic, que es reprendrà en el moment

en què perdi vigència aquest decret, o les seves pròrrogues. La suspensió de termes i la interrupció de terminis s'aplicarà a tot el Sector Públic. Sens perjudici d'això, l'òrgan competent pot acordar, mitjançant resolució motivada, les mesures d'ordenació i instrucció estrictament necessàries per evitar perjudicis greus en els drets i interessos de la persona interessada en el procediment i sempre que aquest manifesti la seva conformitat, o quan l'interessat manifesti la seva conformitat amb que no se suspengui el termini. També poden acordar motivadament la continuació d'aquells procediments administratius que vinguin referits a situacions estretament vinculades als fets justificatius de l'estat d'alarma, o que siguin indispensables per a la protecció de l'interès general o per al funcionament bàsic dels serveis.

La suspensió dels termes i la interrupció dels terminis no és aplicable als procediments administratius en els àmbits de l'afiliació, la liquidació i la cotització de la Seguretat Social ni als terminis tributaris, subjectes a normativa especial, ni afectarà, en particular, als terminis per a la presentació de declaracions i autoliquidacions tributàries.

Per últim, cal destacar que els terminis de prescripció i caducitat de qualsevol acció i drets quedaran suspesos durant el termini de vigència de l'estat d'alarma i, si escau, de les pròrrogues que s'adoptin.

AMPLIACIÓ DE LA LEGISLACIÓ

CORONAVIRUS (II): DECRETS-LLEI

Coordinat per Isidor Garcia

Abans i després de la declaració de l'estat d'alarma s'han publicat (i segurament es continuaran publicant) diferents Decrets-Llei d'interès relacionats amb la situació econòmica i social dels quals resulta difícil seleccionar els aspectes més importants. En tot cas, esmentarem alguns dels aspectes més destacats de part d'ells. Així, s'han publicat:

El REIAL DECRET-LLEI 6/2020, de 10 de març, pel qual s'adopten determinades mesures urgents en l'àmbit econòmic i per a la protecció de la salut. (publicat al BOE de l'11 de març de 2020). Deixant de banda altres qüestions, modifica la Llei 1/2013, de 14 de maig, tot ampliant el termini i el col·lectiu beneficiat de la suspensió dels llançaments. Així, es perllonga la vigència de la suspensió dels llançaments fins al maig de 2020 per a persones que es trobin en supòsits d'especial vulnerabilitat quan en un procés judicial o extrajudicial d'execució hipotecària s'hagués adjudicat l'habitatge a qualsevol persona, no només al creditor o a un tercer que actuï per compte d'aquest, com passava en el text modificat. També s'inclou entre els col·lectius vulnerables les famílies monoparentals que tinguin un sol fill a càrrec. A més, s'augmenta el límit d'ingressos per poder beneficiar-se de la mesura, en previsió de necessitats imminents, es modifica la Llei Orgànica 3/1986, de 14

d'abril, de Mesures Especials en Matèria de Salut Pública per establir el proveïment centralitzat per l'Estat de productes sanitaris diferents dels medicaments i es preveu, per tal de protegir la salut pública, com a situació assimilada a accident de treball exclusivament per a la prestació econòmica d'incapacitat temporal del sistema de Seguretat Social els períodes d'aïllament o contagi de les persones treballadores com a conseqüència del virus COVID-19.

El REIAL DECRET-LLEI 7/2020, de 12 de març, pel qual s'adopten mesures urgents per a respondre a l'impacte econòmic de la COVID-19 (publicat al BOE del 13 de març de 2020). Dota, amb caràcter excepcional, recursos pressupostaris a càrrec del Fons de Contingència per atendre les despeses ocasionades per les necessitats sanitàries que es presenten a les CCAA. Modifica l'article 94.3 del text refós de la Llei de garanties i ús racional dels medicaments i productes sanitaris, per incorporar la possibilitat que el Govern pugui regular el mecanisme de fixació dels preus d'altres productes necessaris per a la protecció de la salut poblacional i preveu que la Comissió Interministerial de Preus dels medicaments pugui fixar l'import màxim de venda al públic dels medicaments i d'altres productes. Introdueix mesures de suport a la família, per assegurar el dret bàsic d'alimentació de nens i nenes en

situació de vulnerabilitat que es troben afectats pel tancament de centres educatius decretat en diferents zones de país; i en l'àmbit de l'educació obligatòria, la modificació del calendari escolar establert per cada administració educativa perquè les CCAA puguin ordenar el desenvolupament del curs escolar, amb la combinació d'activitats no presencials que resultin adequades.

Articula mesures de suport al sector del turisme i estableix mesures de suport financer transitori, per mitigar l'impacte que l'escenari de contenció reforçada pugui tenir en Pimes i autònoms, com la flexibilització en matèria d'ajornaments, concedint durant 6 mesos el pagament d'impostos a PIMES i autònoms, prèvia sol·licitud, en uns termes equivalents a una carència de 3 mesos.

El REIAL DECRET LLEI 8/2020, de 17 de març, de mesures urgents extraordinàries per fer front a l'impacte econòmic i social de la COVID-19 (publicat al BOE del 18 de març de 2020) és el que conté mesures més importants fins ara. En matèria de subministraments, prohibeix la suspensió dels subministraments d'aigua o d'energia als consumidors vulnerables, prorrogant el bo social fins al 15.09.2020. També prohibeix la suspensió dels serveis d'internet i telecomunicacions. Estableix una moratòria de les quotes hipotecàries per a l'adquisició d'habitatge habitual

de persones en situació de vulnerabilitat, determinant les condicions per al seu reconeixement. La moratòria s'estén als avaladors i garants del deutor principal que es trobin en la mateixa situació. A més, els avaladors poden "exigir que l'entitat esgoti el patrimoni del deutor principal, sense perjudici de l'aplicació a aquest del Codi de Bones Pràctiques". El deutor ha de sol·licitar la moratòria -fins a 15 dies després de la fi de la vigència del RDL- i acreditar el compliment de les condicions en la forma establerta en la norma. L'entitat l'ha de implementar en un termini màxim de 15 dies. No es podrà exigir el pagament de la quota i no meritarà interessos ni moratoris ni ordinaris, restant en suspens el pagament del préstec fins que acabi la vigència del RDL.

En l'àmbit laboral, es permetrà a les persones que com a conseqüència de l'epidèmia hagin de tenir cura de familiars dependents sol·licitar l'adaptació d'horari o reducció de jornada. A més, s'estableix una prestació extraordinària per cessament d'activitat per a autònoms quan hagin hagut de cessar en la seva activitat o la seva facturació hagi disminuït en més d'un 75%. Pel que fa als ERTO, es consideren els efectes de la COVID19 com a causa de força major i s'estableix un procediment especial de sol·licitud. La situació l'ha de constatar l'autoritat laboral en el termini de 5 dies, previ informe de la Inspecció de treball. En el cas que es pugui dur a terme s'exonera a l'empresa de

l'aportació a la seguretat social, excepte per a les empreses de més de 50 treballadors, que es redueix en un 75% la mateixa. En cas de suspensió de la relació laboral s'amplia la prestació per atur (amb algunes especialitats i limitacions) encara que no tinguin el període de cotització mínima exigida normalment. Aquestes mesures només s'aplicaran "mentre es mantingui la situació extraordinària derivada de la COVID19". A més, la D. Addicional 6a. diu que les normes d'àmbit laboral estaran subjectes al manteniment de l'ocupació durant els 6 mesos posteriors a la represa de l'activitat.

Pel que fa a l'àmbit tributari, s'estableix la suspensió dels terminis de pagament derivats de liquidacions realitzades per l'administració tant en període voluntari com de constreyniment i els terminis per atendre els requeriments, diligències d'embargament o sol·licituds d'informació i per formular al·legacions, així com els d'execució de garanties sobre béns immobles. La suspensió és fins al 30.04.2020 per a les anteriors i per a les que es comuniquin a partir d'ara fins a 20.05.2020. El termini per a interposar recursos o reclamacions notificades en aquest període no s'inicia fins el 30.04.2020. Però, no se suspenen els terminis per a les autoliquidacions.

En l'àmbit contractual s'interrompen els terminis de devolució de productes comprats presencialment o online durant el període d'alarma i

s'introdueixen mesures en matèria de contractació pública dirigides a la suspensió o modificació dels contractes pendents d'execució, que no s'aplicaran als àmbits essencials (sanitari, farmacèutic, seguretat, neteja i transport).

En l'àmbit del Dret de societats, es permet la reunió telemàtica dels òrgans d'administració i l'adopció d'acords per escrit i sense sessió, encara que no ho tinguessin previst en estatuts. El termini per formular comptes no queda suspès, sinó que començarà de nou (3 mesos) a la fi de el període d'alarma, i a partir del final d'aquest termini computa el de 3 mesos per a celebrar la junta ordinària. Es permet a l'òrgan d'administració canviar la data de les juntes convocades, o revocar la convocatòria. Es permet que la intervenció notarial en la junta sigui per mitjans de comunicació a distància. I, se suspèn l'exercici del dret de separació i la dissolució per causa legal o estatutària fins que finalitzi l'estat d'alarma.

Pel que fa a l'àmbit concursal, se suspèn l'obligació de declarar el concurs fins passats 2 mesos des de la fi del període d'alarma, i no s'admetran les sol·licituds de concurs necessari fins que passin aquests 2 mesos, donant preferència a les sol·licituds de concurs voluntari presentades en aquest termini, encara que fossin posteriors.

Pel que fa als Registres Mercantil i de la Propietat se suspenen els terminis dels assentaments registrals durant el període d'alarma.

Coordinat per: Aurora Sanz (Laboral), Lluís Batlló (Penal), Joan Perdigó (Contenciós-Administratiu).

PENAL

EL TRIBUNAL SUPREM RECONeix LA DENÚNCIA ANÒNIMA

Sentència del Tribunal Suprem 272/2020 de 6 de febrer de 2020

El Tribunal Suprem considera valguda una denúncia anònima a partir de la qual es va originar una recerca en una empresa a fi de descobrir un frau.

La Sala penal assenyala que el canal de denúncies intern ha estat inclòs en la directiva 2019/1937 del Parlament Europeu i del Consell, de 23 d'octubre de 2019, que protegeix a les persones que informen sobre infraccions del dret de la Unió.

Els fets provats recullen que tres treballadors d'una empresa del sector de fabricació de ferro i acer, dedicada a l'adquisició de material de ferralla i la seva transformació en acer, es van posar d'acord amb proveïdors per a rebre càrregues de ferralla barrejada amb estèrils (materials de rebuig no reciclables en ferro ni acer) en un percentatge molt superior a l'habitual en el sector de la ferralla.

L'origen de la recerca va sorgir d'una denúncia anònima rebu-

da en el departament de recursos humans de l'empresa que advertia que s'estaven realitzant actes fraudulents en els lliuraments i classificació de la ferralla, la qual cosa va donar peu a una recerca interna.

La Directiva a la qual fa referència el Tribunal es justifica en la constatació que els informants són la via més important per a descobrir delictes en el si de les empreses i, que la principal raó per la qual persones que tenen coneixement de pràctiques delictives en la seva companyia no procedeixen a denunciar, és perquè no se senten protegides contra possibles represàlies.

D'aquesta forma, el Tribunal Suprem afirma la utilitat de les denúncies anònimes per a posar en coneixement dels responsables d'una empresa, pràctiques delictives, sense necessitat que l'autor de la denúncia s'identifiqui.

LABORAL

DRET A PRESTACIONS PÚBLIQUES PER INTERVENCIÓ QUIRÚRGICA EN UNA CLÍNICA PRIVADA

Sentència del Tribunal Suprem de 8 de gener de 2020

Aquesta resolució reconeix el dret a percebre la prestació pública pertinent derivada d'una intervenció quirúrgica independentment

del fet que aquesta no es trobi inclosa dins la cartera de salut pública sempre que la baixa i el seu seguiment es realitzi per part dels serveis públics. En el cas concret, una treballadora que s'havia sotmès, voluntàriament i en una clínica privada, a una operació quirúrgica als dos ulls per tal d'eliminar les disminucions visuals que patia, demandà a la Mútua que li denegà l'abonament de la prestació d'Incapacitat Temporal justificant-ho en base al fet que el tractament no estava inclòs dins la cartera de serveis del Sistema Nacional de Salut.

Al respecte, el TS, apreciant que concorren els requisits bàsics per poder accedir a la prestació (situació incapacitant i tractament mèdic), dictamina que el fet determinant és si la malaltia i tractament es deriven d'una situació d'incapacitant per al treball segons el judici dels serveis públics de salut independentment del fet que el tractament hagi estat finançat o no pels serveis públics de salut. La Sala recorda que aquesta situació és diferent per als casos en els que la intervenció quirúrgica no deriva de cap accident, malaltia o malformació congènita.

RECONeixEMENTS MÈDICS DINS LA JORNADA LABORAL

Sentència de l'Audiència Nacional del 2 de març de 2020

En aquest cas la Sentència disposa que, malgrat l'article

Libertat

significa escollir el teu propi camí

Escull Alter Mútua Advocats

Descobreix la teva altra alternativa al RETA

+ INFORMACIÓ:

Roger de LLúria, 108. 08037 Barcelona

www.altermutua.com

T. 93 207 77 75

assessors@altermutua.com

i a les nostres xarxes socials

22.1 de la Llei de Prevenció de Riscos Laborals ("LPRL") estableix el deure per part de l'empresari de garantir el servei de vigilància periòdica de la salut dels treballadors en funció dels riscos inherents a la seva posició de treball, aquesta no pot suposar una càrrega, despesa o conseqüència negativa i perjudicial per al treballador. En aquest sentit, el Tribunal s'oposa als arguments de l'empresa demandada, la qual sostenia que la nota de voluntarietat que alhora exigeix la LPRL en relació amb les revisions mèdiques converteix aquest temps en aliè a la relació laboral entenent que, de computar-se com a temps de treball efectiu, s'estaria discriminant a aquells treballadors que decideixen no sotmetre's a aquests reconeixements. Negant aquesta tesi doncs, la Sentència conclou que el principi de gratuïtat imposat a l'article 14 de la Llei de Prevenció de Riscos Laborals consistent en el cost zero per al treballador cal interpretar-se no solament des del punt de vista estrictament econòmic, sinó també social, traduint-se doncs en què els reconeixements mèdics han de realitzar-se dins la jornada laboral i, quan no sigui possible, el temps invertit caldrà tenir-se en compte com a temps efectiu de treball i com a tal, compensat.

CONTENCIÓS-ADMINISTRATIU

SERVEIS COMARCALS I SUPRAMUNICIPALS

Sentència del TSJC 820/2020 i els serveis comarcals supramunicipals

Des dels anys 90 del segle passat, el Consell Comarcal de la Segarra té establert un servei d'abastament d'aigua en alta per als municipis que ho necessiten per la mancança de recursos hídrics propis, normalment per contaminació dels pous municipals.

Aquest servei comarcal compta amb cabals d'aigua per cessió de la Comunitat de Regants dels Canals d'Urgell i infraestructures pròpies (estació potabilitzadora, xarxa de distribució supramunicipal, etc.). Alguns Ajuntaments han posat en qüestió el caràcter d'aquest servei com de competència pròpia del Consell Comarcal, defensen que és una competència municipal i que es presta per delegació i conveni amb cada municipi.

Arran d'una revisió de tarifes, el 2016, alguns Ajuntaments van impugnar l'acord del Consell Comarcal, al·legant que les tarifes no es podien incrementar sense un modificació bilateral del conveni amb cada Ajuntament. El Jutjat Contenciós Administratiu de Lleida els hi va donar la raó, en Sentència 311/2018, de 28 de juny, recorreguda en apel·lació i encara pendent de sentència del TSJC.

També va ser objecte de recurs el Reglament del servei comarcal d'abastament d'aigua en alta. Però aquest recurs, interposat directament davant la Sala Contenciosa Administrativa del TSJC, ha estat desestimat en Sentència 820/2020, de 27 de febrer. Aquesta Sentència estableix que un servei d'abastament supramunicipal, prestat amb recursos hídrics i instal·lacions de titularitat comarcal és un

servei de competència pròpia i titularitat del Consell, que els Ajuntaments no el poden delegar per la senzilla raó que, pel seu abast, ni és ni pot ser de competència ni de titularitat municipal. Això sens perjudici que els Ajuntaments mantenen la titularitat i la gestió dels seus pous, estacions de tractament d'aigua potable i demés instal·lacions d'abastament d'aigua en alta.

La Sentència reconeix que els articles 25 i 28 del Text refós de la Llei d'organització comarcal de 2003 s'han d'interpretar i aplicar de conformitat amb l'article 85 de la Llei de capçalera del règim local català, el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya de 2003 segons el qual: "Correspon a la comarca realitzar les activitats i prestar serveis públics d'interès supramunicipal."

La Sentència del TSJC no nega que el servei d'abastament d'aigua en alta pugui ser una matèria de competència municipal, segons l'article 25.2 c) de la Llei bàsica estatal de règim local i un servei mínim de prestació obligatòria per a tots els municipis, segons l'article 26.1 a); això sí sempre que es presti amb aprofitaments d'aigua i instal·lacions municipals pròpies.

Però fins i tot, en la redacció donada per la Llei racionalització i sostenibilitat de l'Administració Local de 2013, en els municipis de menys de 20.000 habitants, com és el cas dels municipis recurrents, el servei d'abastament d'aigua ha de ser prestat per la Diputació o entitat supramunicipal equivalent, com és el Consell Comarcal.

MÀSTERS

2020-2021

---

www.icab.cat
masters@icab.cat

IMMOBILIARI, COMPLIANCE, NEGOCIS, PROPIETAT INDUSTRIAL
I INTEL·LECTUAL, LABORAL I RECURSOS HUMANS, CONSUM,
ADVOCACIA PENAL, PROCESSAL CIVIL, SOCIETAT DE LA INFORMACIÓ,
FAMÍLIA I SUCCESSIONS, MEDIACIÓ I ARBITRATGE I ADR, FISCAL,
I COM A NOVETAT MÀSTER EN DRET CONCURSAL

MÓN FISCAL

Albert Folguera
Col·legiat Núm. 28.923
President de la Secció de Dret Fiscal i
Financer de l'ICAB

El Brexit i l'intent de recuperar o consolidar les sobirania nacional en diversos Estats membres de la UE poden fer pensar a molts lectors que la UE està en permanent crisi.

Des de fa més de 20 anys, diversos Estats membres de la UE gaudeixen d'una unió econòmica i monetària que ha aportat a tots els seus ciutadans innumbrables avantatges i que per a molts superen els inconvenients de cedir part de la seva sobirania nacional.

De manera paral·lela, l'IVA ha anat adaptant-se a l'evolució de la Unió Econòmica i Monetària. Queda lluny la Sisena Directiva, que va fixar com a objectiu primordial l'harmonització de les legislacions dels Estats membres relatives a l'IVA del concepte de la base imposable uniforme.

Des de llavors, s'han implementat nombroses modificacions en relació amb l'evolució pròpia del mercat. En matèria de lliurament de béns, s'han implementat, a partir de l'1 de gener de 2020, noves normes tendents a l'harmonització i la simplificació de determinades normes del règim de l'IVA en la imposició dels intercanvis entre els Estats membres (Directiva (UE) 2018/1910 del Consell, de 4 de desembre de 2018,

per la qual es modifica la Directiva 2006/112/CE), noves normes que es refereix a l'intercanvi d'informació a l'efecte de vigilància de la correcta aplicació dels acords d'existències en consigna (Reglament (UE) 2018/1909 del Consell, de 4 de desembre de 2018, pel qual es modifica el Reglament (UE) núm. 904/2010) i noves normes respecte a l'harmonització dels mitjans de prova en l'aplicació de l'exempció de les operacions intracomunitàries (Reglament d'Execució (UE) 2018/1912 del Consell, de 4 de desembre de 2018, pel qual es modifica el Reglament d'Execució (UE) 282/2011).

El 5 de desembre de 2017, el Consell de la Unió Europea va adoptar la Directiva (UE) 2017/2455 (coneguda com a Directiva de l'IVA en el comerç electrònic) per la qual es va modificar la Directiva de l'IVA ampliant, amb efectes des de l'1 de gener de 2021, l'àmbit d'aplicació de la mini finestra única a tots els serveis prestats a particulars, així com a les vendes intracomunitàries a distància de béns i a les vendes a distància de béns importats de tercers territoris o tercers països, convertint la mini finestra única de facto en una autèntica finestra única. A més, la nova regulació implicarà a determinats operadors titulars d'interfícies electròniques en la declaració i ingrés de l'IVA d'algunes de les vendes a distància.

Posteriorment, en data 11 de desembre de 2018, la Comissió Europea va publicar sengles propostes de modificació de la Directiva de l'IVA i el seu Reglament d'Execució Europeu, desenvolupant algunes de les mesures introduïdes per la Directiva de l'IVA en el comerç electrònic. Totes dues propostes, que han rebut el vistiplau del Consell de la Unió Europea, en la seva reunió de 12 de març de 2019, resultaran també d'aplicació a partir de l'1 de gener de 2021.

En paral·lel, la Comissió Europea ha presentat una proposta de Directiva per a la introducció del règim definitiu de l'IVA del comerç intracomunitari de béns entre empreses, l'entrada en vigor de les quals, si bé està inicialment prevista per a l'1 de juliol de 2022, molt probablement es retardarà.

Aquesta normativa implicarà la tributació en destinació dels lliuraments intracomunitaris i la derogació del règim transitori de les operacions intracomunitàries de béns en vigor des de l'1 de gener de 1993.

S'ha fet molt en els últims 30 anys en matèria d'IVA. No obstant això, malgrat tots aquests grans esforços, els punts febles del sistema de l'IVA de la UE (complexitat i frau) encara persisteixen. Al mateix temps, en els últims anys s'han desenvolupat, per part dels Estats membres, mesures nacionals destinades a combatre el frau, amb la implementació de mesures tecnològiques que semblen desharmonitzar el sistema d'IVA de la UE i augmentar les càrregues i costos de compliment per als legítims negocis, obstaculitzant el bon funcionament del mercat únic de la UE.

Clarament, la tecnologia per si sola no pot i no serà suficient per a garantir un sistema d'IVA de la UE que

funcioni plenament en el futur, sempre necessitem un marc d'IVA legal de la UE sòlid, simple, robust i aplicat constantment, en el qual puguem executar la tecnologia moderna de manera eficient. No obstant això, ara necessitem començar amb urgència una pluja d'idees sobre una visió a llarg termini per al disseny i operació d'un futur sistema d'IVA de la UE prenent en consideració els desenvolupaments tecnològics i comercials en evolució.

Atès que l'últim debat estratègic més ampli sobre el futur de l'IVA liderat per la Comissió, - inclosa una àmplia consulta pública -, va ocórrer fa 10 anys amb el Llibre Verd, i considerant els enormes canvis tecnològics i comercials que van ocórrer en l'última dècada, els assessors fiscals considerem que existeix una necessitat urgent d'una nova iniciativa de la Comissió de la UE que iniciï un debat més ampli amb l'objectiu de desenvolupar una visió a llarg termini per a l'IVA a la UE (disseny i operació de sistemes), que combini els desenvolupaments tecnològics i aplicar de manera consistent el marc legal d'IVA de la UE, amb resultats a curt, mitjà i llarg termini que ajuden a posar en pràctica la visió desenvolupada a llarg termini pas a pas al llarg del temps.

Donat l'estatus quo del sistema d'IVA de la UE i l'entorn polític en el qual ens trobem actualment, i també considerant que estem en el centre d'una tempesta tecnològica, amb grans desenvolupaments comercials i digitals al nostre voltant i per al futur, haurem d'estar atents a les modificacions que s'introdueixin en el futur del sistema d'IVA de la UE, involucrant a tots els interessats rellevants, inclosos els experts en impostos i tecnologia. ¹

CERTIFICACIÓ DE L'ACTA DE JUNTA GENERAL I EL DELICTE DE FALSEDAT EN DOCUMENT MERCANTIL

L'autor de l'article signa una il·lustrativa exposició de les conseqüències penals (sovint ignorades) que pot comportar la presentació d'una Certificació d'Acta de Junta General sense que aquesta s'hagi celebrat.

Gerard Cormenzana
Col·legiat Núm. 34.372

INTRODUCCIÓ

Aquest article se centrarà en una pràctica molt habitual i en certa manera, fins i tot consentida, en el si de les obligacions de les societats, que és la presentació de la certificació de l'acta de junta general que conté l'acord pel qual s'aproven els comptes de la societat, sense que aquesta s'hagi realitzat.

La presentació de la certificació de l'acta de la junta general és imperativa, com recull el Reglament del Registre Mercantil en el seu article 366, s'hauran de dipositar la Certificació de l'acord de l'òrgan social competent amb signatures legitimades notarialment que contingui l'acord d'aprovació dels comptes i de l'aplicació del resultat. (...) i la certificació expressarà igualment, sota fe del certificant, que els comptes i l'informe de gestió estan signats per tots els administradors, o si faltés la signatura d'algun d'ells s'assenyalarà aquesta circumstància en la certificació, amb expressa indicació de la causa.

Analitzarem l'incompliment i les conseqüències jurídiques del mateix adoptades pels tribunals.

SUPÒSIT DE FET

El supòsit que analitzarem és el de presentar la certificació de l'acta de junta general, sense que aquesta s'hagi celebrat. La majoria de les societats mercantils, cele-

bren abans del 30 de juny de cada any la junta general ordinària de socis per a aprovar els comptes anuals de l'exercici anterior.

Quan es realitza el dipòsit dels comptes anuals existeix l'obligació d'adjuntar una certificació de l'òrgan d'administració de la societat del contingut de la Junta celebrada.

També ha d'indicar-se en el llibre d'Actes de la societat el lloc i data on es va celebrar la Junta i referència al fet que la certificació que s'emet és la transcripció dels acords aprovats i signats per tots els assistents.

Les característiques del teixit empresarial del nostre país, en el qual abunden les PIMES i societats amb un caràcter familiar molt marcat, han propiciat, que, en la realitat, el fet d'emetre el certificat de junta general, s'ha vist més com un mer tràmit, que com una obligació l'incompliment de la qual pot comportar conseqüències legals.

Tampoc són pocs els casos, en què són les pròpies assessories o gestories, les que remeten com a "modus operandi" habitual la certificació de l'acta de junta general. Aquesta pràctica entranya molt més risc, ja que l'assessoria o la gestoria pot desconèixer les característiques pròpies d'aquesta societat en concret, i, per exemple, desconèixer que existeix un conflicte de socis, i que, per tant, en cometre aquesta irregularitat, es podria estar dotant d'una important arma a aquest soci discordant.

La conducta, com hem anunciat anteriorment, té conseqüències legals, i són conseqüències penals, és a dir, constitueixen, o poden constituir delictes. Una part significativa de les societats que practiquen aquest tipus de conductes, no són conscients d'estar cometent un delictes, d'aquí la importància d'estar sempre ben assessorat per a tenir calculats sempre els riscos de les conductes que es practiquen.

SUBSUMPCIÓ DELICTIVA

Les falsedats documentals es recullen en el Capítol II del Títol XVIII del Codi Penal. Més en concret, el delictes de falsificació de documents mercantils, públics i oficials apareix regulat en els articles 390 a 394. Serà culpable d'aquest delictes tot aquell que realitzi una falsedat en un document de les següents maneres:

Quan s'alteri el document per complet en tot o en part. És necessari que la manipulació pugui arribar a induir a error pel que fa a la seva autenticitat.

Quan es modifiqui algun dels elements del document o els seus requisits de caràcter essencial. Si s'atribueix la intervenció de persones en un acte que no han participat en el mateix o quan se'ls assignen declaracions diferents a les que han manifestat. Si s'esmenti en la narració dels fets. Aquest suposat sol és punible quan el delictes el comet una autoritat o funcionari públic.

La jurisprudència del Tribunal Suprem ha considerat que són documents de comerç tots aquells que consignen un acte o dret de naturalesa mercantil, com les lletres de canvi, els xecs, pagarés o altres títols valor, balanços i els altres documents comptables de les societats comercials o les actes de les reunions dels seus òrgans, les factures, els albarans o els rebuts o altres justificants d'actes de comerç etc.

El delictes de falsedat documental en document mercantil el poden cometre les autoritats o funcionaris públics en l'exercici del seu càrrec, però també els particulars. La diferència és que el càstig per als primers és més sever.

CONSEQÜÈNCIES JURÍDIQUES

Són nombroses la Sentències en les quals es condemna a l'administrador d'una societat per haver presentat certificació de Junta sense que aquesta s'hagués produït. Cal destacar la Sentència del Tribunal Suprem del cas Filesa de 28/10/97 en la qual es mantenia que per als casos en els quals la Junta no s'hagués celebrat, si més no de ma-

nera informal s'estaria simulant el document en el sentit que es confecciona "deliberadament amb la finalitat d'acreditar en el tràfic jurídic una realitat jurídica inexistente" (STS 280/13 de 2 d'abril). A partir d'aquesta Sentència, en la qual el Tribunal Suprem va marcar el camí a seguir per a aquesta mena de delictes, s'han estès condemnes per falsificació de document per falsificar l'acta de junta de llarg a llarg del territori nacional.

Les penes recollides per a tots dos supòsits les estableix l'article 392 del Codi Penal que diu el que segueix:

Article 392

1. El particular que cometés en document públic, oficial o mercantil, alguna de les falsedats descrites en els tres primers números de l'apartat 1 de l'article 390, serà castigat amb les penes de presó de sis mesos a tres anys i multa de sis a dotze mesos.

A tall d'exemple il·lustrem els fets provats recollits en la Sentència 149/2008 de la secció cinquena de l'Audiència provincial de Barcelona: "l'acusada – , major d'edat i mancada d'antecedents penals, va elevar a pública una acta de Junta General Extraordinària de la societat – suposadament celebrada en data 3 de desembre de 1998, mercantil de la qual era administradora i sòcia, i guiada pel propòsit d'alterar la veritat va assenyalar que aquesta Junta s'havia celebrat amb l'assistència de tots els socis i que els seus acords -adaptació d'estatuts i reelecció d'administrador en la persona d'aquesta acusada- s'havien adoptat per unanimitat, quan dels quatre únics socis que tenia l'entitat, dues d'ells - els cònjuges Ariadna i Carlos Daniel - no es trobaven en aquest acte presents, ni representats." Per aquest delictes va ser condemnada a 8 mesos de presó.

CONCLUSIONS

Malgrat que es pugui pensar que la possibilitat que en el si d'una empresa petita, o familiar, en la qual es practica aquesta conducta habitual, l'administrador d'aquesta societat mai serà condemnat a causa de les bones relacions amb els altres socis, i que per tant, haurien de ser aquests últims els que cursessin la denúncia o la querella, també cal tenir clar, que les relacions personals poden canviar, i el fet de mantenir les conductes citades, que com ja hem dit poden ser constitutives de delictes, entraña un gran risc.

El el risc es pot materialitzar en com un soci minoritari podria usar el fet de saber que s'ha comès un delictes – de manera aïllada o continuada – com a element per a poder pressionar en pro dels seus interessos, per tant, entenem que aportar certificació de l'acta de la junta general sense que aquesta s'hagi celebrat, és una pràctica de risc, de la qual s'ha de fugir. ¹⁴

LA NECESSÀRIA REPRESENTACIÓ PROCESSAL DE L'HERÈNCIA JACENT A EFECTES REGISTRALS

L'autora d'aquest article exposa la problemàtica de les inscripcions registrals en els procediments judicials seguits contra les herències jacents o els ignorats hereus.

Maria de Montserrat Romaguera i Edo
Col·legiada Núm. 38.481

Existeix una problemàtica que té conseqüències pràctiques pel que fa l'execució de les sentències i resolucions, en les quals ha estat part una herència jacent o els ignorats hereus del causant, respecte la seva representació en un procés judicial.

Aquests casos es donen quan un tercer vol fer valdre determinat dret i es troba amb un bé el qual era propietat d'una persona que ja ha mort, doncs bé, aquest tercer ha d'interposar una acció contra l'herència jacent del causant, perquè aquesta encara no ha estat acceptada pels cridats a la successió. També es dona el cas de què es desconeix quins són els hereus del causant, que és quan ens referim a: "els ignorats hereus". Em remeto a la doctrina de la Direcció General dels Registres i del Notariat (en endavant, DGRN) des de la Resolució, de 27 d'octubre de 2003, seguida ininterrompudament per altres posteriors. A la pràctica, però, se segueixen presentant demandes i obtenint sentències de condemna contra l'herència jacent, declarada en rebel·lia el que, si bé es pot admetre, per tenir capacitat per ser part, planteja problemes d'execució, atès que els béns no estaran a nom de l'herència jacent i els registradors, amb el suport de la DGRN en diverses resolucions a partir de l'esmentada, deneguen la inscripció de l'auto que despatxa execució contra l'herència jacent en un procés en el qual no ha estat representada per un administrador o un defensor judicial –si prèviament no hi ha un administrador.

En aquest darrer cas, habitualment el nomenament d'un defensor o administrador judicial per a representar l'herència jacent o els ignorats hereus ha de sol·licitar-se a instància de part.

De totes maneres, aquesta postura de la DGRN ha estat criticada per entendre que és poc respectuosa amb els interessos dels creditors –quan n'hi ha- als quals la llei no reconeix la possibilitat d'exigir el nomenament d'un administrador.

La jurisprudència i les resolucions de la DGRN entenen que no es pot considerar l'herència jacent com a persona jurídica, però sí que se li atorga transitòriament una consideració unitària per a poder-li donar entitat jurídica i pugui tenir capacitat processal i ser representada (arts. 6.4 i 7.5 LEC).

La DGRN en diverses de les seves resolucions analitza l'abast de la qualificació registral en els documents judicials. Tot i que la funció jurisdiccional correspon en exclusiva als jutges i tribunals, els registradors han de complir les resolucions judicials executables i vetllar perquè el titular registral tingui el tracte degut en el procediment, en aplicació del principi constitucional de protecció jurisdiccional dels drets i d'interdicció de la indefensió processal. Per aquest motiu, el registrador, únicament a efectes de la inscripció, ha de qualificar si el titular registral ha pres part en el procediment o si, almenys, ha tingut legalment la possibilitat d'intervenció en el procediment determinant de l'assentament, per haver estat emplaçat, amb independència del mode o garanties de les citacions practicades en les actuacions, doncs, de no ésser així, hi hauria una incongruència entre resolució i procediment, que és matèria qualificable. La DGRN considera que el nomenament d'un defensor judicial s'ha de limitar a aquells casos en què la crida als ignorats hereus sigui purament genèrica i obviar-se quan dels documents presentats resulti que el Jutge ha considerat suficient la legitimació passiva de l'herència jacent.

El Col·legi de Registradors de la Propietat va formular consulta vinculant sobre emplaçament i "personació" de l'herència jacent com a demandada en procediments judicials i sobre si és necessari o no el nomenament d'un defensor judicial que representi i defensi els seus interessos.

En la Resolució DGRN, de 3 d'octubre de 2011, sobre emplaçament i "personació" de l'herència jacent a efectes de practicar assentaments registrals en procediments judicials contra aquesta, el Centre Directiu de la DGRN reproduïx el que considera reiteració de la seva doctrina, ratificada pel Tribunal Suprem:

Vetllar pel principi constitucional de protecció jurisdiccional dels drets i d'interdicció de la indefensió processal, que limita els efectes de la cosa jutjada a qui hagi estat part en el procediment.

El principi registral de tracte successiu, molt relacionat amb l'anterior, impedeix donar cabuda en el Registre a resolucions judicials que poguessin comportar una indefensió processal patent del titular registral, determinant l'art. 100 del Reglament Hipotecari el seu àmbit de qualificació.

Perquè el títol sigui inscripció, el titular registral afectat, quan no consti el seu consentiment autèntic, almenys ha de resultar que ha estat part o ha tingut la possibilitat d'inter-

venció en el procediment que determina l'assentament. El registrador no pot qualificar la legitimació passiva des del punt de vista processal, ni tampoc els tràmits seguits en el procediment judicial, però sí que ha de qualificar el fet que, qui apareix protegit pel Registre hagi estat emplaçat de forma legal en el procediment.

Respecte l'herència jacent, inicialment la DGRN va tenir un criteri més rígid exigint el nomenament judicial d'un administrador de l'herència jacent, en procediments judicials seguits contra hereus indeterminats del titular registral.

Posteriorment, per adaptar-se a la jurisprudència, ha aclarit que, l'emplaçament en la persona d'un administrador o defensor judicial dels ignorats hereus o l'herència jacent haurà de complir amb el tracte successiu; serà requisit inexcusable tal emplaçament quan la crida sigui genèrica, dirigint la demanda contra hereus ignorats; i, no serà necessari tal emplaçament quan s'hagi demandat a un possible hereu que pugui actuar en el procés en nom dels absents o desconeguts.

Per últim, s'ha de tenir en compte que, a la pràctica, el Ministeri Fiscal pot assumir la defensa i representació de l'herència jacent o dels ignorats hereus mentre no es nomeni un administrador o defensor judicial (art. 8.2 LEC), no obstant, sovint el Ministeri Fiscal no ho accepta i haurà d'esperar a què el Jutge nomeni un administrador o defensor judicial. ¹⁷⁴

SOCIQUICK

TRANSMISIÓN INMEDIATA DE SOCIEDADES

- Sociedades Limitadas en menos de 24 h.
- Libre elección de Notario
- Servicio de domiciliación de Sociedades
- Posibilidad de tramitación posterior en el Registro Mercantil por el propio despacho profesional

C/ de l'Avenir, 35
08021 BARCELONA
TEL . +34 93 414 15 55

sociquick@icab.es
www.sociquick.com

C/ Lagasca, 95
28006 MADRID
TEL . +34 91 196 40 00

CHINA PARA ABOGADOS EN TIEMPOS DE CORONAVIRUS

La autora expone a modo de útil manual o guía práctica cuestiones habituales que se le plantean al profesional de la abogacía cuando recibe un encargo profesional para China.

Yolanda González
Abogada.
Colegio Abogados de Gijón

China está estos días más “de moda” que nunca, pero nuestras empresas se encuentran con grandes dificultades a la hora de operar allí. No se trata solo de problemas relativos al desarrollo de mercado, sino también de cultura jurídica, que hacen que posibilidades o soluciones típicas de Occidente no sean convenientes en China. Se añaden las condiciones propias chinas en una situación de epidemia.

Voy a comentar las cuestiones más habituales que me plantean mis colegas abogados cuando les llega un cliente con un asunto para China. Son cuestiones un tanto básicas pero que ya suponen plantear la cuestión de una manera diferente a la habitual.

En las negociaciones con contraparte china, el primer problema es la confianza. Con lo que se oye y se lee, conocer si estamos tratando con quien creemos es fundamental. La distancia no solo es geográfica, también horaria y, sobretodo, cultural.

Las empresas chinas cuentan con un documento sencillo que contiene los principales datos de una

compañía: su nombre chino, representante legal, tipo de empresa, objeto social, fecha de constitución y duración prevista de actividad. Se trata de la business license. Hay que pedirla para saber con quién estamos hablando.

Cuanto más arriba en el escalafón, mejor. No obstante, las empresas chinas pequeñas o medianas suelen ser mucho más grandes que las europeas y no es tan fácil llegar a hablar con el gran jefe. Si la negociación va a ser larga, es mejor que no negocie un gran directivo de nuestro cliente porque los chinos suelen ganarnos “por agotamiento”. Presionan cuando les corre prisa, y a la baja, se olvidan cuando tienen otras prioridades, y en el tira y afloja van obteniendo ventajas a cambio de poco.

A los chinos les gustan mucho los MOUs o LOIs, pero no son inocentes para nuestros clientes. Aunque expresamente se diga que no son vinculantes y, por tanto, no tienen consecuencias, la realidad es doble. Por un lado, si la parte china ha incurrido en gastos (legales, por ejemplo, para poder redactarlo o cambiarlo a nuestro gusto) y no llegamos al acuerdo

---

EN LAS NEGOCIACIONES CON CONTRAPARTE CHINA, EL PRIMER PROBLEMA ES LA CONFIANZA (...) LA DISTANCIA NO SOLO ES GEOGRÁFICA, TAMBIÉN HORARIA Y, SOBRETUDO, CULTURAL

---

final, la parte china puede demandarnos civilmente para reclamarlos el reembolso de dichos gastos. Por otra parte, muchas empresas chinas no buscan realmente llegar a un futuro negocio con nosotros, pero un MOU con una empresa extranjera puede colocarles en una buena posición dentro de China, con la administración o clientes, que les otorga ventajas de por sí.

Hay muchas empresas e instituciones extranjeras con acuerdos de colaboración firmados con entidades chinas que no se ejecutan, sin ningún seguimiento. Y, a veces, los chinos

tampoco contestan nuestros emails o llamadas. Son "proyectos para la galería"; les sirven para mostrarlos en China. Mi opinión personal es olvidarse de MOUs o LOIs e ir al negocio directamente, salvo que a nosotros también nos interese por algo muy concreto.

Hay que tener en cuenta también que, en ocasiones, la manera más habitual de contacto con chinos no es el email. Ellos prefieren el wechat (equivalente chino al whatsapp), que permite llamadas, enviar documentos y multitud de servicios útiles en el día a día (pago de suministros, compras de todo tipo, alquiler, donaciones, etc.). El email no siempre lo utilizan.

Llegados a los contratos, conviene identificar muy bien a la parte china. Los nombres de las empresas chinas empiezan por la ciudad o la provincia donde se constituyeron, y su traducción en inglés puede no tener nada que ver con su nombre real. Con el nombre chino o la business license podemos hacer una primera due diligence muy básica.

Aunque nos guste mucho tener el contrato en inglés y chino, es mejor en chino con una buena traducción aparte. A malas, español y chino son alternativas. Los juzgados

chinos, en caso de problemas, van a leer la versión china, aunque digamos que prima la otra. Con dos idiomas, aumenta el riesgo de inexactitudes y contradicciones.

Una de las primeras condiciones que queremos poner como abogados es el tribunal en nuestro país. Pero... no merece la pena empeñarse en elegir tribunales españoles si la empresa china no tiene bienes embargables en nuestra jurisdicción.

Ejecutar una sentencia o un laudo extranjero en China es complicado, aunque China sea parte de los convenios que lo imponen. No es mala idea hoy en día elegir tribunales chinos, sobre todo de ciudades grandes. Lo mismo con tribunales arbitrales. Es poco probable que la contraparte china acepte un tribunal o centro arbitral extranjero (ni siquiera de Hong Kong), así que un tribunal chino de una ciudad de confianza puede ser una buena opción.

LAS EMPRESAS CHINAS CUENTAN CON UN DOCUMENTO SENCILLO QUE CONTIENE LOS PRINCIPALES DATOS DE UNA COMPAÑÍA (...). SE TRATA DE LA BUSINESS LICENSE

En el contrato, el sello de la empresa es más importante que la firma de un apoderado. El sello puede ser el corporativo o el de contratos. Debe contener el nombre chino de la empresa y su número de registro. Y es rojo.

Aunque hay una gran distancia cultural, los modos de hacer chinos en los negocios internacionales se van haciendo cada vez más estándar. La parte china también tiene sus dudas y prefieren tratar con chinos. Muchas empresas extranjeras no cumplen sus com-

promisos con las chinas, y éstas no siempre tienen buenos contratos, buenas condiciones, buenas presentaciones o buen inglés.

China tiene de todo, para bien y para mal. Lo saben y hay quien se aprovecha del desconocimiento extranjero para llevar a cabo estafas. Pero lo de los timos chinos ¡dan para otro artículo! [N1](#)

L'ESSÈNCIA DE LA PRIVACIÓ DE LA PÀTRIA POTESAT

Anàlisi i valoració de la sentència de l'Audiència Provincial de Barcelona, núm. 396/2018, que contempla la privació de la pàtria potestat parental com a resposta a la titularitat buida de contingut.

Ana Isabel Cano
Col·legiada Núm. 1.976 (ICASabadell)
Associada ICAB 32.905

En la sentència de l'Audiència Provincial de Barcelona, núm. 396/2018, de 28 de maig, es conjuminen diversos factors, tant jurídics com materials, que provoquen una decisió tan extrema com protectora, com és la privació de l'anomenada Potestat Parental a Catalunya, basada en postulats de Justícia Material.

Realitzar una adequada Justícia Material és tasca àrdua i difícil, així com afirmava George Geismann, l'acció de l'Estat - en aquest cas extrapolable als Tribunals- "es convertia en il·limitada, si l'acció estatal sobrepassava la frontera de l'àmbit purament formal o simplement amb l'intent de portar-lo a l'àmbit material. (Geismann, Jahrbuch für Recht und Ethik, Bd. 51995, S 213). Així, la realització del " Bonum Comune", és en si la Justícia Material".

Ponderar en la seva justa mesura, l'admissió i valoració de les proves, incardinant-les en els fets provats, i preveure les possibles conseqüències en cas d'una apreciació errònia d'aquestes, són delicades línies vermelles, que els jutjadors, han de sospesar amb prudència i deteniment, ja que la qualitat del resultat depèn de no realitzar el més mínim error, la qual cosa, de vegades, pot comportar situacions d'irreparables conseqüències.

La sentència de l'AP BCN , núm. 396/2018, considera que no comparteix la valoració dels fets efectuada pel jutjador "a quo" que justifiquin una mesura tan greu com la privació de la potestat, i per tant, revoca la sentència de primera instància apel·lada, basant-se en el principi

exclusiu de "favor filii" o que l'interès de la menor exigeix la privació de la Potestat Parental, amb la finalitat de mantenir les garanties que la menor creixerà en un entorn afectiu i cuidador que permetrà la seva integral formació, plasmant per tant, els criteris tant del TS com del TEDH sobre aquesta matèria.

La privació de la Pàtria Potestat o Potestat Parental es torna en instrument útil de tutela dels fills menors, en evitació de què, qui no se sent vinculat a aquests, i actua amb total apatia, pugui immiscir-se en la seva vida i pertorbar la seva formació integral, i en definitiva en el desenvolupament ple de la seva personalitat participant en la seva educació i en la presa de decisions.

El procediment del qual dimana aquesta sentència va patir en primera instància dos esculls fonamentals, que, inevitablement van conduir a una sentència en la qual no es va considerar adequada dur a terme la privació de la potestat parental o pàtria potestat.

El primer va ser no admetre la petició de la defensa, que sol·licitava la privació de la potestat parental, el dret a ser escoltada de la menor que comptava ja amb vuit anys d'edat, i el segon va ser la falta de credibilitat que el jutge "a quo" va donar a la declaració de la mare respecte al tracte que el pare li va proferir tant a ella com a la menor, així com la falta de vincle entre pare i filla.

El jutge "a quo" desoeix així mateix l'informe del Centre Penitenciari on es trobava el pare, elaborat per l'Equip

---

LA SENTÈNCIA DE L'AP 396/2018, CENTRA EL SEU RELAT EN LA DOCTRINA DEL TRIBUNAL SUPREM I EN EL DRET INTERNACIONAL RESPECTE A L'OBSERVACIÓ GENERAL N.14 (2013) DEL COMITÈ SOBRE ELS DRETS DEL NEN DE LES NACIONS UNIDES

Multidisciplinari d'aquest, en el qual es manifestava que el comportament del pare havia estat irregular amb nombrosos incidents i faltes greus i molt greus.

Així el jutge de primera instància va fallar en el sentit de denegar la privació de la potestat, basant-se en falta de prova i concreció dels motius de la petició, considerant que el pare no havia tingut ocasió de complir amb les obligacions d'aliments i visites.

La sentència de l'AP 396/2018, centra el seu relat en la Doctrina del Tribunal Suprem plasmada en diverses sentències:

- STS de 12 de juliol de 2004 i 10 de Novembre de 2005, assenyalen que encara quan l'art.170 CC vincula l'incompliment dels deures que integren el contingut de la pàtria potestat, a la seva privació, aquesta última no constitueix no obstant això una conseqüència necessària del seu incompliment, sinó que serà necessari sospesar les circumstàncies concurrents.

- STS de 10 de febrer de 2012 (ROJ STS 625/2012), manifesta que la pàtria potestat constitueix un Officium que s'atribueix als pares per a aconseguir el compliment de l'interès del menor.

- STS 6 de juny de 2014 (ROJ STS 2131/2014), en relació a la pàtria potestat assenjala que aquesta ve concedida legalment en benefici dels fills i requereix per part dels pares el compliment dels deures previnguts en el art.154 CC.

- STS 13 de gener de 2017(ROJ STS 13/2017- ECLI ÉS.TS 2017/2013), assenjala que la privació requereix que els progenitors incompleixin tals deures de manera greu i reiterada, així com que sigui beneficiosa per al fill.

Així mateix, aquesta sentència, referència el seu argument al Dret Internacional respecte a l'Observació General N.14 (2013) del Comitè sobre els Drets del Nen de les Nacions Unides, sobre el dret del nen al fet que el seu interès superior sigui una consideració primordial, assenyalant en l'apartat 71 que " els termes protecció i cura també han d'interpretar-se en un sentit ampli, ja que el seu objectiu s'expressa en relació amb l'ideal de garantir el benestar i el desenvolupament del nen". I en l'apartat 72 que " la cura emocional és una necessitat bàsica dels nens".

Hem d'assenyalar que el TEDH, en sentència de data 11 d'octubre de 2016 en el cas d'Iglesias Casarrubias i Cantalapiedra Iglesias v.Espanya (Demanda núm. 23298/2012, secció Tercera) condemna a l'Estat Espanyol per la negativa a la sol·licitud a ser escoltats els fills menors.

Aquest elenc de doctrina és el que dona llum a les circumstàncies concretes del cas que es van manifestar en la sentència de l'AP Barcelona núm. 396/2018, assenyalant que:

I) -no existia cap vinculació afectiva,

II)- el pare va tenir durant la seva estada a la presó comportaments violents,

III)- mai s'havia preocupat per la seva filla, evidenciant l'absència total i absoluta d'interès.

Concloent aquesta sentència que la potestat parental que es pretenia mantenir es limita a un títol sense cap contingut, ni afectiu, ni emocional, ni educatiu, ni material.

Amb aquesta sentència el Tribunal es converteix en mag de la interpretació i aplicació taxativa de les normes, en primer lloc de la Constitució i en segon dels nostres Codis Civils, que defineixen la pàtria potestat o potestat parental com aquell conjunt de drets i obligacions que la Llei atribueix als pares respecte els seus fills menors no emancipats, o en el seu cas, majors d'edat incapacitats, per al compliment de les seves funcions i per a garantir la protecció integral d'aquests i procurar el lliure desenvolupament de la seva personalitat .- arts. 10.1 i 39.2 CE.

Tots els arguments plantejats són eines perfectes en mans dels Tribunals a fi de donar resposta a la demanda col·lectiva de protecció i reorganització de la vida de tants menors que, que sense ells poden veure les seves vides abocades a derives personals produint una pèrdua generacional social a vegades difícil de revertir. ¶¶

EL COL·LEGI ES MOU

L'ICAB AFRONTA EL COVID-19 AJORNANT QUOTES, OFERINT FORMACIÓ ON-LINE GRATUÏTA I DEFENSANT ELS INTERESSOS DE L'ADVOCACIA

El Col·legi de l'Advocacia de Barcelona com a institució de servei públic i davant una situació tan excepcional com la crisi sanitària per la COVID-19 ha pres tot un seguit de mesures per facilitar a l'advocacia poder afrontar aquesta situació.

Una de les primeres accions dutes a terme per l'ICAB va ser implantar el teletreball dins de l'estructura laboral de Col·legi amb l'objectiu de continuar donant servei tant a col·legiats i col·legiades com a la ciutadania i alhora garantint la salut i seguretat de la seva plantilla de treballadors i treballadores.

Des del 13 de març l'ICAB, a més, va suspendre tots els terminis de què disposen les persones col·legiades per exercir els seus drets, pel que fa als actes dictats per aquesta corporació en exercici de les seves funcions públiques.

ADVOCACIA SERVEI ESSENCIAL QUE HA GARANTIT EL DRET DE DEFENSA

El Reial Decret 463/2020 de 14 de març va declarar l'estat d'alarma a tot el territori nacional per fer front a la crisi sanitària ocasionada per la COVID-19, fet que va suposar l'aplicació d'una sèrie de mesures excepcionals per fer front a aquesta pandèmia internacional, i que va comportar la suspensió general de l'activitat judicial i dels terminis processals en totes les ordres jurisdiccionals, a excepció dels procediments expressament considerats per la norma com a essencials pel seu caràcter urgent i inajornables, la pràctica dels quals s'ha fet garantint les mesures de seguretat dic-

taminades per les autoritats sanitàries, per tal d'evitar causar perjudicis irreparables als justiciables.

En aquest sentit, des del Col·legi s'ha treballat perquè l'activitat judicial que no havia quedat inicialment suspesa es realitzés respectant la salut dels advocats i advocades, per això es van facilitar mascaretes i guants esterilitzats així com el full de desplaçament per a tots els advocats i advocades que ho necessitessin. L'advocacia és un servei essencial i com a tal ha estat treballant en primera línia per garantir el dret de la ciutadania a la tutela judicial efectiva. Per això i davant la situació generada per la COVID-19 cal destacar més que mai la tasca que han prestat els més de 3.200 advocats i advocades adscrits al servei del Torn d'Ofici i Assistència al Detingut, i que han fet i fan esforços ingents per atendre les diligències judicials.

Des del Col·legi es vol posar de manifest en relació a les assistències (per torn de guàrdia) a persones detingudes o investigades, que des de la declaració de l'estat d'alarma i fins al 15 de maig es van registrar un total de 3.976 peticions d'assistència lletrada. Pel que fa a les peticions d'assistència per a víctimes de violència de gènere, en el mateix període s'han atès prop de 400 designes.

L'ICAB ha impulsat i treballat, especialment a través de la Comissió del Torn d'Ofici, per aconseguir l'ús preferent de la videoconferència tant en dependències policials com judicials amb l'objectiu de garantir el dret a la defensa i a la vegada evitar el doble desplaçament dels lletrats i lletrades i la ciutadania arran de la Covid-19. Aquesta mesura ha estat possible gràcies a

un acord governatiu de la jutgessa degana de Barcelona, Mercè Caso.

En aquest sentit, cal assenyalar que des del passat 30 de març, data en què es va implementar aquesta mesura com a via preferent i fins al 17 d'abril, el 79% de les assistències a persones detingudes a la demarcació territorial de Col·legi de l'Advocacia de Barcelona (ICAB) es van realitzar per videoconferència, per citar un exemple de l'ús d'aquesta mesura.

INFORMAR CONSTANTMENT ALS COL·LEGIATS I COL·LEGIADES DE LES RESOLUCIONS I ACORDS

Des del Col·legi de l'Advocacia de Barcelona s'ha fet un atent seguiment des del principi de la declaració de l'estat d'alarma de les resolucions i acords que s'han anat adoptant per part de les diferents autoritats governatives i que afectaven el funcionament de l'Administració de Justícia, i d'altres administracions amb les que es relaciona l'Advocacia en la seva rutina professional. L'ICAB ha donat difusió de totes aquestes informacions així com de les mesures que ha anat adoptant als col·legiats i col·legiades tant a través de les notícies publicades ràpidament a la pàgina web del Col·legi com dels flaixos o newsletters i de les diferents xarxes socials.

Amb l'objectiu de vetllar pels interessos de l'advocacia, des del Col·legi s'ha fet també una crítica constructiva de les propostes formulades per diferents instàncies com ara el Ministeri de Justícia, el Consejo General del Poder Judicial (CGPJ) i alhora s'han anat traslladant les propostes que l'advocacia catalana ha considerat adequades per reactivar la Justícia.

També cal assenyalar que des de la Comissió de Normativa s'ha remès al Govern central un estudi en el que se es posa en relleu la impropedència d'algunes de les

propostes del CGPJ per la seva impossibilitat d'executar-se i vulnerar el principi d'igualtat de l'advocacia.

POTENCIAR LA FORMACIÓ JURÍDICA GRATUÏTA I ON-LINE

Potenciar la formació jurídica gratuïta tant per a col·legiats i col·legiades com per a la ciutadania ha estat un altre dels objectius de l'ICAB per combatre l'aturada de la celebració d'actes presencials, especialment de caràcter formatiu, arran de la COVID-19. Per aquest motiu, la Junta de Govern va posar en marxa un objectiu marcat en el seu programa electoral: la formació on-line. Mitjançant el Departament de Formació del Col·legi de l'Advocacia de Barcelona i fins a data de 15 de maig s'han realitzat més de 70 càpsules formatives (que han obtingut 649.000 impressions, 33.000 visites, i que han estat vistes en un 41% dels casos fins al final), per resoldre dubtes sobre diferents qüestions jurídiques sorgides com a conseqüència de l'Estat d'Alarma.

Aquestes càpsules es poden consultar a través de la pàgina web i el canal de l'ICAB a la xarxa vimeo. Per àrees temàtiques les càpsules formatives més vistes són de dret civil (que entre altres qüestions han abordat la problemàtica sobre el possible impagament de lloguers tant d'habitatges com de locals), dret de família (especialment en relació a la custòdia compartida i guarda dels fills durant l'estat d'alarma-), dret de consum (com afrontar l'impagament de la hipoteca, problemàtiques derivades de la contractació de viatges combinats), dret fiscal (impostos ajornats), dret laboral (subsídies per atur, per desocupació excepcional, com aplicar ERTOS, etc.) i segona oportunitat (com afecta l'Estat d'Alarma a aquests procediments).

CONFERÈNCIES ON-LINE

En paral·lel a les càpsules formatives l'ICAB ha impulsat la celebració de conferències on-line per abordar en directe temes de rabiosa actualitat i que estan tenint un gran èxit de seguiment i de participació entre els col·legiats i col·legiades.

El tret de sortida el va donar la conferència 'Insolvències i Segona Oportunitat en temps de crisi', celebrada el passat 28 d'abril i que va registrar 3.400 inscrits. L'acte presentat per la degana del Col·legi i moderat pel secretari va comptar amb la participació com a ponents d'Elisa Escolà, advocada; José María Fernández Seijo, magistrat de la secció 15a de l'Audiència Provincial de Barcelona; Octavio Gracia, economista, jurista; i Borja Pardo, advocat.

A aquesta conferència li han seguit moltes altres conferències on-line, així per exemple el 30 d'abril es va celebrar de forma telemàtica la conferència sobre 'La problemàtica dels arrendaments de locals de negoci: clàusula rebus vs suspensió del contracte'.

Peu de foto: La degana del Col·legi, Mª Eugènia Gay, va presentar l'acte en el qual van participar com a ponents Marta Cervera, magistrada de la Secció 15 de l'Audiència Provincial de Barcelona (en comissió de serveis); Bárbara Córdoba, magistrada del Jutjat Mercantil núm. 13 de Madrid; Yolanda Ríos, magistrada del Jutjat Mercantil núm. 1 de Barcelona. La diputada de la Junta de Govern de l'ICAB Yvonne Pavia va moderar aquesta conferència on-line.

Per analitzar les 'Tendències normatives que estableixen la mediació com a eina clau per a l'advocacia en temps del COVID-19', es va realitzar una conferència virtual el dia 6 de maig.

Peu de foto: Aquesta conferència va ser presentada per la degana de l'ICAB, Mª Eugènia Gay i va comptar amb la participació com a ponents de Cristina Vallejo, advocada i diputada de la Junta de Govern de l'ICAB, responsable de formació. Javier Orduña, catedràtic de Dret Civil a la UV i exmagistrat de la Sala 1a del Tribunal Suprem. Francisco Pertiñez, professor titular de Dret Civil de la UG. Alberto Torres, advocat. Director Jurídic de Sepín. President de la Secció de Secció d'Arrendaments Urbans, Propietat Horitzontal i Immobiliari de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Madrid (ICAM). El secretari del Col·legi, Jesús Sánchez, va moderar l'acte.

Per abordar els 'Reptes i mesures de xoc en matèria concursal' i facilitar tot un seguit de guies d'actuació i mesures davant el possible allau de concursos arran de l'aturada econòmica per la COVID-19, es va celebrar el 5 de maig una conferència per abordar aquestes qüestions.

Peu de foto: La degana de l'ICAB va presentar la sessió que en aquesta ocasió va comptar amb la participació de Raquel Alastruey, magistrada; Marta Martínez, degana del Col·legi d'Advocats i Advocades de Tortosa i Presidenta de la Comissió de Mediació del Consell dels Il·lustres Col·legis d'Advocats de Catalunya (CICAC); Isabel Giménez García, jutgessa del Mercantil; Juan Antonio Rodríguez, degà de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats Santa Cruz de la Palma i President de la subcomissió de Mediació del Consell General de l'Advocacia Espanyola (CGAE). Núria Flaquer, diputada de la Junta de Govern de l'ICAB i responsable de Mediació va moderar la conferència.

Un altre tema d'extrema actualitat que es va tractar en el marc de les conferències telemàtiques organitzades per l'ICAB van ser els 'Aspectes substantius i processals del dret de resolució dels contractes amb consumidors i usuaris que regula l'article 36 del RDL 11/2020', que es va celebrar el passat 7 de maig.

Les qüestions relacionades amb el dret laboral són un altre dels àmbits on les conseqüències de la COVID-19 han tingut major impacte, per aquest motiu el passat 8 de maig es va abordar a través d'una nova conferència les 'Mesures sociolaborals per a empleats i autònoms a conseqüència del COVID-19'.

Peu de foto. La degana Mª Eugènia Gay, degana de l'ICAB va presentar i el secretari de la Junta, Jesús Sánchez, va actuar com a moderador de la conferència en què van participar com a ponents Emma Gumbert, advocada i diputada de la Junta de Govern de l'ICAB; Julio J. Naveira, advocat i exdegà de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Mataró; Mar Serna, magistrada del Social del jutjat Social núm. 23 de Barcelona i exconsellera de Treball de la Generalitat de Catalunya.

Per abordar la 'Responsabilitat patrimonial sanitària de l'estat versus responsabilitat civil post COVID-19' es va celebrar una conferència el passat 8 de maig de 2020 que vam comptar amb la participació com a ponents de Emilio Vega, degà del Col·legi d'Advocats de Guadalajara; Luis Rodriguez Pitarque, president de la Secció de Dret Processal de l'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona (ICAB); Montserrat Raga, magistrada del jutjat del Contenciós-Administratiu núm. 5 de Barcelona; Carlos Cabrera Padron, Advocat de l'Estat.

Des de l'ICAB també es va voler fer una reflexió des d'una perspectiva feminista de la crisi de la COVID-19. En aquesta conferència on-line, que van moderar Marina Roig i Andrea Accuosto, vocal de la Comissió de Dones Advocades de Col·legi van participar com a ponents Katharina Miller, llicenciada en Dret i Economia, presidenta de l'Associació Europea de Dones Juristes; Mercedes Martínez, inspectora de Treball, professora associada de la Universitat de Girona.

A aquestes conferències on-line els hi han seguit d'altres promogudes des de les seccions de la Comissió de Cultura. Entre les quals, i per citar alguns exemples, es va celebrar el passat 19 de maig, la conferència on-line sobre diversos aspectes relacionats amb la desocupació a causa del COVID-19, el dimecres 20 de maig la sessió sobre els 'Drets d'autor, pirateria i COVID-19' o el passat 21 de maig es va celebrar una per analitzar la problemàtica jurídica causada per les mesures legals adoptades pel Govern arran de la crisi sanitària en els contractes i l'aplicabilitat de la clàusula rebus sic stantibus, així com els límits d'aquesta figura jurídica.

Peu de foto: La sessió va ser presentada per la degana de l'ICAB i va comptar amb la participació com a ponents d'Angel Carrasco, catedràtic de Dret Civil i director del Centre d'Estudis de Consum de la Universidad de Castilla-La Mancha; Ángel Serrano de Nicolás, notari i professor associat de Dret Civil de la Universitat Pompeu Fabra; Alejandro Fuentes-Lojo Rius, advocat Vocal de la Comissió de Codificació de Catalunya i diputat de la Junta de Govern de l'ICAB i Marta Legarreta, advocada i secretària de la Secció de Dret Civil de l'ICAB. Va moderar Miquel Serra, president de la Secció de Dret Civil del Col·legi.

Des del Centre ADR es va impulsar la conferència on-line titulada 'Arbitratge post-COVID-19: una via alternativa, ràpida i adaptable a la nova realitat', que va tenir lloc el passat 22 de maig

Peu de foto: Va presentar la sessió Mª Eugènia Gay, degana de l'ICAB, i la moderació va anar a càrrec de Frederic Munné, diputat de la Junta de Govern de l'ICAB. Els ponents de la conferència van ser Juli de Miquel Berenguer, advocat i àrbitre, President del Tribunal Arbitral de Barcelona, Francisco Javier Orduña Moreno, catedràtic de Dret Civil a la Universitat de València, ex magistrat del Tribunal Suprem, José Carlos Fernández Rozas, catedràtic de Dret Internacional privat de la Universitat Complutense de Madrid, i José María Alonso Puig, advocat i àrbitre, degà del Il·lustre Colegio de Abogados de Madrid.

També des de la Comissió de Transformació Digital de l'ICAB s'ha impulsat els «Directes de Digicab», una sèrie de conferències on-line que des de la vessant més tecnològica estan servint per analitzar l'impacte de la COVID-19 en els despatxos d'advocats, la digitalització de la professió i els reptes de futur que aquesta situació està plantejant.

Peu de foto: Captura de pantalla del directe de Digicab sobre 'L'advocacia post-covid. Reptes i oportunitats' que es va celebrar el passat 30 d'abril i que va comptar amb la les paraules de benvinguda de la degana de l'ICAB, Mª Eugènia Gay. La presentació de l'acte va anar a càrrec del diputat responsable de la Comissió de Transformació Digital Rodolfo Tesone i de Pol Olivet, president del Grup de l'Advocacia Jove de Barcelona (GAJ). Van participar com a ponents Alexander Salvador, vocal del GAJ, Esther Montalvá, advocada i diputada del Col·legi d'Advocats de Madrid, Alberto Cabello, advocat i president de l'Agrupación de Jóvenes Abogados de Madrid (AJA Madrid), Laura de Jesús Sen, advocada, secretaria de la Confederación española de la Abogacía Joven (CEAJ) i presidenta de l'Advocacia Jove de Valladolid, i Albert Ferrer, advocat i vicepresident del Global legaltech hub i president de Joves de PIMEC. La moderació de la conferència va anar a càrrec del vocal de la Comissió de Transformació Digital, Jordi Ferrer.

WEBINARS

A més, tant la degana del Col·legi, com els diferents membres de la Junta de Govern estan participant en webinars o actes on-line que promouen altres institucions per donar a conèixer l'opinió de l'advocacia sobre diferents temes d'actualitat.

A totes aquestes iniciatives si ha sumat l'oferta de conferències en videostreaming que l'ICAB ha ofert de forma totalment gratuïta i pública fins al 31 de maig tant per als col·legiats i col·legiades com a tota la ciutadania a través de la seva pàgina web.

Peu de foto: Webinar «La Abogacía ante el Covid-19», amb la participació de la degana, Mª Eugènia Gay, el secretari de la Junta de Govern, Jesús Sánchez. La modeació va anar a càrrec del periodista Pedro del Rosal, responsable des de Wolters Kluwer de la secció legal de Cinco Días i El País.

AJORNAMENT DE QUOTES COL·LEGIALS

Davant l'aturada judicial per l'estat d'alarma, la Junta de Govern de Col·legi de l'Advocacia de Barcelona va aprovar un paquet de mesures econòmiques a curt i mig termini amb l'objectiu de facilitar el dia a dia de l'advocacia i de les seves famílies al llarg d'aquest període. Les mesures acordades preveien que els col·legiats i col·legiades puguin acollir-se a quatre escenaris graduals, en funció del grau de complexitat de la seva situació.

En primer lloc, es va contemplar l'ajornament per a tots els seus col·legiats i col·legiades del pagament de la quota del mes d'abril; en segon lloc, la possibilitat d'ajornar el pagament de les quotes mensuals durant 3 mesos; en tercer lloc, acollir-se a un ajornament de la quota 6 mesos; i en quart i últim lloc, acollir-se a les ajudes de l'obra social de la Fundació Degà Ignasi de Gispert.

Tots les persones col·legiades s'han pogut acollir a la possibilitat d'ajornar durant 3 mesos el pagament de la quota, mentre que els que passin una situació de crisi greu, han pogut sol·licitar l'ajornament de la quota per

6 mesos. Cal assenyalar que la Junta de Govern podrà acordar l'exempció de pagament de la totalitat o part de les quotes prorrogades als col·legiats i col·legiades que hagin sol·licitat postposar un semestre el pagament de les quotes, un cop transcorregut el termini d'ajornament i acreditades les circumstàncies de necessitat.

A més, la Junta de Govern de l'ICAB també va acordar destinar 100.000 euros per ajudes de l'obra social de la Fundació Degà Ignasi de Gispert, amb la finalitat és contribuir a millorar la situació o pal·liar problemes d'advocats i advocades que es troben en una situació més delicada i de vulnerabilitat.

Davant la pròrroga de l'estat d'alarma, i en benefici de l'advocacia barcelonina la Junta va prorrogar la petició d'ajornament de quotes durant 3 o 6 mesos a partir del mes de maig per a totes aquelles persones col·legies que no ho hagin sol·licitat en el primer acord adoptat.

SERVEI D'ORIENTACIÓ JURÍDICA

L'ICAB ha habilitat que el Servei d'Orientació Jurídica, que habitualment es presta de forma personalitzada i presencial, es realitzi per via telefònica i / o telemàtica amb l'objectiu de seguir oferint un primer consell orientador a la ciutadania sobre la matèria consultada però preservant al màxim la seguretat tant dels advocats i advocades que presten aquest servei com de la ciutadania. Des d'inici del confinament fins al 15 de maig d'abril s'han atès més de 6.000 consultes de la ciutadania, que han versat principalment sobre temes de família, arrendaments, i qüestions d'àmbit laboral.

DESCONVOCADES SINE DIE LES ASSEMBLEES GENERALS ORDINÀRIA I EXTRAORDINÀRIA

Davant de la situació d'estat d'alarma i de l'emergència sanitària derivada de la pandèmia per COVID-19, de conformitat amb les previsions de l'article 40, apartat 6, del Reial Decret Llei 8/2020, de 17 de març, de mesures urgents extraordinàries per fer front a l'impacte econòmic i social de la COVID-19, la Junta de Govern de l'ICAB va desconvocar les Assemblees Generals Ordinària i Extraordinària inicialment previstes per al 16 d'abril de 2020.

Un cop finalitzat l'estat d'alarma, la Junta de Govern efectuarà una nova convocatòria de les Assemblees en el termini legalment previst, de la qual s'informarà oportunament.

LA INTERCOL·LEGIAL RECLAMA UN PLA D'AJUTS PER AUTÒNOMS I MUTUALISTES

L'Associació Intercol·legial de Col·legis Professionals de Catalunya -que representa més de 100 Corporacions Professionals que engloben a més de 200.000 col·legiats i col·legiades de tots els sectors professionals -davant la complexa situació que travessen totes les persones professionals col·legiades derivada de les conseqüències econòmiques de la COVID-19 considera imprescindible que el Govern adopti un pla de mesures que prevegin ajuts tant per a les persones professionals adscrites al Règim Especial dels Treballadors Autònoms (RETA) com aquelles, de conformitat amb la normativa d'aplicació, estan inscrites en una mutualitat professional alternativa al RETA, ja que com qualsevol altre ciutadà o ciutadana contribueixen al sistema públic amb el pagament dels seus impostos i no poden restar al marge de qualsevol ajuda econòmica. Així ho va fer públic a través d'una nota de premsa.

NOTA DE PREMSA

La Intercol·legial reclama al Govern un pla d'ajuts per als i les professionals autònoms i mutualistes per compensar els efectes de la Covid-19

Barcelona, 20 d'abril de 2020 - La crisi sanitària derivada de la pandèmia per COVID-19 està tenint serioses conseqüències econòmiques per a milers de persones professionals de Catalunya de tots els sectors, que han d'afrontar una situació sense precedents, amb tancament de les seves activitats i important pèrdua d'ingressos.

L'Associació Intercol·legial de Col·legis Professionals de Catalunya considera positives les nombroses iniciatives que des del Govern de la Generalitat de Catalunya s'estan portant a terme per superar la difícil conjuntura actual, en la que es requereix la col·laboració i el compromís de totes les administracions, agències i entitats socials i professionals.

La resolució aprovada el passat 2 d'abril pel Departament de Treball, Afers Socials i Famílies (Resolució TSP/809/2020 de 2 d'abril) de la Generalitat de Catalunya conté ajuts econòmics per a autònoms i autònomes per compensar les pèrdues com a conseqüència de la Covid-19 en determinats supòsits.

En aquest sentit, l'Associació Intercol·legial recorda que el teixit professional que conformen les persones professionals

NOUS CRITERIS ORIENTADORS EN MATÈRIA D'HONORARIS

Han estat aprovats per la Junta de Govern de l'ICAB els nous criteris orientadors en matèria de taxació de costes i jura de comptes, que s'adeqüen a les normes de competència, segons ha declarat la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència (CNMC)

En el marc de l'expedient de vigilància V/0587/16, i ja en data 10 d'abril del 2018, l'ICAB va enviar a la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència (CNMC) una primera proposta de Criteris, que després de les corresponents modificacions, tràmits i informes previs, han acabat finalment, gairebé dos anys després, amb la resolució abans esmentada d'aprovació.

Els nous Criteris combinen dos factors, per una banda, la quantia processal i el resultat del litigi, i per l'altra, ponderen el grau de treball, el temps esmerçat i la complexitat de l'assumpte.

NOU SERVEI D'INFORMES PREVIS

En el marc d'aquests nous Criteris, la Junta de Govern també va aprovar un nou servei d'informes previs a la taxació de costes dels procediments judicials, pel qual es pot sol·licitar de l'ICAB que s'emeti un informe, abans de presentar en l'expedient de taxació de costes la corresponent minuta per l'actuació de l'advocacia, evitant així, de facto, la seva impugnació.

L'expedient de vigilància citat, es va iniciar arran de la resolució de 8 de març de 2018, on es va sancionar

a l'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona i a 8 col·legis de l'advocacia més, per conductes suposadament prohibides per l'article 1 de la Llei de defensa de la Competència, per considerar-les una recomanació de preus o barems; en concret a l'ICAB se'l va sancionar a pagar la xifra de 620.000 €, resolució que no és ferma i està pendent de recurs interposat davant l'Audiència Nacional.

No obstant tot l'anterior, des de l'ICAB seguim defensant la potestat normativa per aprovar uns criteris més quantitius.

Amb motiu de la COVID-19 l'ICAB ha realitzat diferents conferències on-line per donar a conèixer aquests nous criteris -impulsades pel diputat Frederic Munné- i que han tingut un gran èxit de participació per part dels col·legiats i col·legiades.

PRESENTADA LA MEMÒRIA 2019 DEL PLA D'IGUALTAT

En el marc del Dia Internacional de la Dona, el Col·legi de l'Advocacia de Barcelona (ICAB) va presentar la Memòria 2019 del pla d'Igualtat en el transcurs d'un acte que va comptar amb la participació de la degana del Col·legi, Mª Eugènia Gay, del vicedegà de l'ICAB, Joaquim de Miquel; els diputats de la Junta de Govern Frederic Munné, Núria Flaquer i Carmen Valenzuela i la presidenta de la Comissió de Dones de l'ICAB, Teresa Blasi.

Entre les principals conclusions de la Memòria 2019 del pla d'Igualtat es va exposar la importància de continuar treballant per aconseguir una participació paritària de les advocades en el seu exercici professional

i en aquest sentit es va destacar que actualment, el 33% de les dones són sòcies en despatxos col·lectius, segons dades de les que disposa la institució.

Durant l'any 2019, s'ha aconseguit que la participació de les dones en la vida col·legial hagi estat paritària: el 54% dels càrrecs de representació en les delegacions l'ocupen dones; el que suposa un increment de 16 punts percentuals respecte el 2018. Així mateix, el 48% de les persones que formen part dels òrgans de govern de comissions i seccions del Col·legi són dones. D'altra banda, després de la posada en marxa del Pla d'Igualtat, just ara fa dos anys, facilitar la conciliació ha estat un dels eixos centrals de les accions dutes a terme: el 37% dels actes de formació de l'ICAB tenen lloc en horari conciliador.

Els resultats dels indicadors de la Memòria del Pla d'Igualtat 2019 i el reconeixement a la tasca desenvolupada en defensa de la igualtat de gènere (que s'ha fet palès amb l'atorgament a l'ICAB del premi "Women in a Legal World a la Igualtat" com a entitat que aposta per la igualtat en el món del Dret i la Justícia) encoratgen a la Corporació a mantenir accions per l'assoliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de l'Agenda 2030 de Nacions Unides i, en concret, l'ODS número 5, relatiu a la igualtat de gènere.

Per assolir l'ODS núm. 5 de forma pionera i sota el mandat de la degana, Mª Eugènia Gay, l'ICAB ha posat en marxa un fòrum europeu, que sota el títol "Women Business & Justice European Forum", té com a objectiu donar visibilitat al talent femení en tots els àmbits, no només el de l'advocacia. Precisament el Col·legi de l'Advocacia de Barcelona havia de realitzar la tercera edició els propers 4 i 5 de juny, que ha estat ajornada a causa de la COVID-19.

L'ICAB és pioner dins l'advocacia en dissenyar i implantar un Pla d'Igualtat (2018-2021) per assolir la igualtat efectiva de dones i homes en tots els àmbits, també al si de l'Advocacia.

VIOLÈNCIA DE GÈNERE

Durant l'acte de celebració del Dia de la Dona, la diputada responsable de la Comissió del Torn d'Ofici del ICAB, Carmen Valenzuela, va donar a conèixer dades en relació a la violència de gènere. Segons xifres del Torn d'Ofici, el 2019 es van atendre un total de 4.202 designes relacionades amb la violència de gènere. D'aquestes, només en 558 ocasions les víctimes van ser assistides per un

advocat o advocada en la primera assistència en seu policial. Durant els primers dos mesos del 2020, el nombre de designes va ser de 620; el que suposa un increment de l'11,9% respecte el mateix període de l'any anterior.

D'acord amb aquestes dades, es va reivindicar la importància de l'acompanyament i de l'assistència jurídica a les víctimes de violència de gènere en el moment previ a la interposició de la denúncia per garantir que aquella rebi una informació completa dels drets que l'assisteixen i que les víctimes tenen reconegut el dret a la justícia gratuïta per llei.

MANIFEST DONES ADVOCADES

Per finalitzar l'acte commemoratiu, a l'entrada del Palauet Casades, la degana del Col·legi va donar pas a la lectura del Manifest de la Comissió de Dones Advocades de l'ICAB, encapçalada per la seva presidenta, Teresa Blasi.

L'ICAB REBUTJA LA REGULACIÓ SOBRE LA SEGONA OPORTUNITAT EN EL TEXT REFÓS DE LA LLEI CONCURSAL

El Col·legi de l'Advocacia de Barcelona rebutja el nou text refós de la Llei Concursal publicat al Butlletí Oficial de l'Estat (BOE), mitjançant el Reial Decret-Legislatiu 1/2020, de 5 de maig atès que considera que, amb l'entrada en vigor de la nova normativa, es posa en risc la finalitat essencial del mecanisme de la 'segona oportunitat', creant confusió i inseguretat als operadors jurídics.

Des de l'ICAB s'ha alertat que en el text refós definitiu s'ha introduït una modificació substancial respecte al Projecte que havien publicat els ministeris de Justícia i d'Economia, que ni respecta el text de la norma derogada ni la jurisprudència de Tribunal Suprem sobre l'exoneració del crèdit públic no privilegiat.

Per això, l'ICAB, assegura que aquesta modificació suposa una extralimitació per part del Govern en l'exercici de la delegació legislativa i una contradicció respecte al contingut de la Directiva 2019/1023, del Parlament Europeu i de Consell, de 20 de juny de 2019, sobre marcs de reestructuració preventiva i exoneració de deutes, atès que en l'article 20 s'estableix que els Estats han de vetllar perquè els empresaris insolvents tinguin accés a un procediment

que pugui desembocar en la "plena exoneració" dels deutes.

Tot i que sembla clar que els tribunals seguiran interpretant el text d'acord amb la jurisprudència de Tribunal Suprem d'exonerar el crèdit públic no privilegiat, des de l'ICAB es considera que s'ha perdut una oportunitat única per donar llum a aquesta qüestió, i per contra l'única cosa que s'aconsegueix és generar més confusió i inseguretats jurídica.

L'ICAB -a través del grup de Treball específic sobre la Segona Oportunitat, creat en el si de la Comissió Normativa- ha treballat durant els últims anys per donar a conèixer les possibilitats que ofereix la Llei de Segona Oportunitat a tota la ciutadania, així com per formar l'advocacia en aquest àmbit.

ACORD DE COL·LABORACIÓ PER IMPULSAR LA 'SEGONA OPORTUNITAT'

En aquest sentit, cal destacar que la degana de el Col·legi de l'Advocacia de Barcelona, Mª Eugènia Gay, i el president de Tribunal Suprem i el president del Consejo General del Poder Judicial, Carlos Lesmes, van signar un acord de col·laboració amb l'objectiu d'impulsar el mecanisme de la 'Segona Oportunitat'. El conveni tindrà una vigència de tres anys i permetrà aprofundir en el coneixement d'una matèria que és objecte d'un número important de processos judicials. L'acte va comptar amb l'assistència del secretari i president de la Comissió de Normativa de l'ICAB, Jesús Sánchez, i de Martí Batllori, coordinador del Grup de Treball de la 'Segona oportunitat' de l'Advocacia Catalana, entre altres autoritats

PRIMER NÚMERO RJC 2020

Ja està disponible el primer número doctrinal de la Revista Jurídica de Catalunya de l'any 2020 amb les novetats jurídiques i legislatives més destacades. Inclou la consulta on-line.

LA BIBLIOTECA VA ORGANITZAR UN SANT JORDI VIRTUAL

Com cada any, el 23 d'abril, la Biblioteca va celebrar la festivitats del dia del llibre tot i que enguany i arran de la situació generada arran de la COVID-19 es va fer de forma virtual.

Diferents editorials jurídiques -**Derecho Práctico-Editorial Reus, Economist&Jurist, Iberley-Colex, Lefebvre-El Derecho, Marge Books, Política&Prosa, Sepin, Thomson Reuters Aranzadi, Tirant Lo Blanch, Vlex i Wolters Kluwer**- van facilitar llibres i revistes en format electrònic (ebooks) durant quasi bé una setmana i podem afirmar que va ser un èxit, ja que els advocats i advocades es van descarregar més de 5.500 documents de diferents temàtiques, destacant: el dret tecnològic, usuaris i consumidors, perspectives professionals, legislació... a més d'altres de més culturals sobre Barcelona o literatura poètica.

Des de la Biblioteca de l'ICAB desitgem poder celebrar tant aviat les recomanacions sanitàries ho permetin la Fira del llibre de forma presencial.

LA BIBLIOTECA DE L'ICAB, ACTIVA I AMB MÉS SERVEIS!

Malgrat la situació de confinament, des de la Biblioteca del Col·legi s'ofereixen més serveis biblio-

gràfics i de documentació jurídica en format digital

que realitzen i que faciliten l'exercici professional de l'advocacia. S'han fet acords amb diferents editorials per tal de facilitar més continguts on-line, evidentment a text complet i de totes les matèries jurídiques. S'ha dividit en grans blocs: la Biblioteca Digital, les revistes digitals i les bases de dades. Tot un ventall de recursos per tal de poder exercir la professió que trobareu a www.icab.cat

AMPLIAT EL TERMINI DEL CONCURS DE CONTES INFANTILS

Des del Col·legi hem considerat oportú allargar el termini de presentació de contes i narracions infantils del concurs de redacció infantil fins al 23 de juliol.

ol, d'acord amb el canvi oficial de traslladar aquesta festa a aquest dia arran de la COVID-19. El concurs de redacció infantil està destinat a nois i noies d'entre 7 i 12 anys, que poden escriure en català o castellà, un text que parli de la professió i les tasques que desenvolupen els seus pares i o mares, oncles i tietes com a advocats o advocades, fiscals, jutges, etc.

A la pàgina web de l'ICAB trobareu les bases del concurs. Els treballs s'han de presentar per correu electrònic directoriobiblioteca@icab.cat indicant a l'assumpte 'Concurs de Redacció Infantil 2020' i la data límit són les 14h del dilluns 20 de juliol.

HOMENATGE ALS ADVOCATS I ADVOCADES SÈNIORS

La Comissió d'Advocats Sèniors de l'ICAB va fer un homenatge per celebrar els 90 anys d'alguns dels seus membres. L'acte va tenir lloc el passat 19 de febrer a la Sala de Recepcions i va estar presidit pel president de la Comissió Sèniors, Juan Antonio de

Lassaletta i el diputat de la Junta de Govern responsable d'aquesta Comissió, Frederic Munné.

VOLS ESCRIURE A LA REVISTA 'MÓN JURÍDIC'?

La revista 'Món Jurídic' és una publicació editada per l'ICAB amb la finalitat de ser un mitjà informatiu i d'expressió de les persones col·legiades, per això animem a tots els col·legiades i col·legiades a què ens feu arribar articles sobre temes d'interès per a l'advocacia al correu electrònic monjuridic@icab.cat

Per a cada número, el Consell Assessor revisarà els articles rebuts, que han de ser inèdits, i publicarà aquells que més s'ajustin a la revista en funció de la temàtica tractada o de l'actualitat, i sempre en relació amb la vida col·legial i/o l'exercici de la professió.

La revista 'Món Jurídic' també és consultable en PDF a través del web del Col·legi, apartat Col·legi/Publicacions/Món Jurídic.

PROPERES ESDEVENIMENTS

V CONGRÉS DE L'ADVOCACIA ON-LINE

El V Congrés de l'Advocacia de Barcelona, previst des del 29 de juny al 3 de juliol, servirà un any més per facilitar informació gratuïta per als col·legiats i col·legiades de l'ICAB sobre temes de rabiosa actualitat de diferents es branques del dret. Enguany, i arran de la COVID-19 està previst que aquesta formació es realitzi on-line, un nou format que està tenint molt d'èxit. A través de la pàgina web del Col·legi us facilitarem més informació i detalls sobre la mateixa.

VOLUNTARIS ICAB

VOLUNTARIS ICAB, AL COSTAT DE L'ADVOCCACIA PER FER FRONT A LA COVID-19

Davant la COVID-19 la societat s'ha vist immersa en una situació excepcional i sense precedents. La declaració de l'estat d'alarma per la irrupció d'aquesta pandèmia ha comportat un canvi de paradigma en un període de temps molt breu de la qual l'advocacia no ha quedat exempta. Ans al contrari, el Reial Decret 463/2020 de 14 de març, va comportar la paralització de l'activitat judicial limitant-la només a aquells procediments considerats de caràcter essencial i malauradament aquesta situació ha tingut un impacte a nivell econòmic per a moltes persones, també per a molts companys i companyes.

Davant aquests moments complexos l'existència del grup de Voluntaris ICAB cobra més sentit que mai. Som advocats i advocades per a advocats i advocades. Per això el nostre telefon 936011252 i el nostre correu electrònic (voluntaris@icab.cat) està a la plena disposició de tots vosaltres. Deixa'ns que t'ajudem.

Igualment us volem informar que hem estat treballant per intentar pal·liar les conseqüències que la COVID-19 està generant. Hem mantingut el contacte amb els nostres beneficiaris, i les visites habituals s'han adaptat a trucades i vídeotrucades i han servit per aproximar a través de la tecnologia el nostre escalf i caliu als companys i companyes que ens han demanat suport.

També volem destacar que des del Col·legi de Farmacèutics ens van demanar col·laboració per repartir medicaments a persones que a causa del confinament no podien sortir de casa. I és que en moments de dificultats com aquest, és important que col·lectius i sectors de diversos àmbits sumem esforços.

Per aquest motiu des del grup de Voluntaris ICAB volem fer públic que estem oberts a rebre peticions i suggeriments de col·laboració per part d'altres entitats i organismes. Només treballant junts aconseguirem superar la COVID-19 i les conseqüències que aquesta està comportant a tots els àmbits.

Experts en ajudar

**VOLUNTARIS ICAB,
COMPANYS I COMPANYYES
PER COMPANYS I COMPANYYES**

TELÈFON: 936 011 252

Per a més informació: www.icab.cat

Telèfon: 936 011 252

Correu electrònic: voluntaris@icab.cat

SÍLVIA GIMENEZ-SALINAS,
PRESIDENTA DE LA FÉDÉRATION DES BARREAUX D'EUROPE (FBE)

“Si Europa no accelera el seu ritme d’Unió d’Estats en tots els àmbits, el retrocés de l’esperit europeu serà una realitat en molt poc temps”

Text: Roser Ripoll

Foto: Albert Muñoz

En el marc de la celebració del 53è Congrés General de la Fédération des Barreaux d’Europe (FBE) va ser designada com a nova presidenta d’aquesta Institució. Què ha suposat accedir a aquest càrrec?

La FBE és una federació de Col·legis d’Advocats de països membres de la Unió Europea que els permet conèixer, de primera mà, els objectius de la Unió així com garantir la protecció de l’advocacia europea que es troba en situacions difícils i necessiten suport internacional. Per exemple, Polònia i els canvis legislatius que afecten el poder judicial o bé els advocats francesos davant la situació de vaga permanent en els Col·legis d’Advocats, la tardor passada. També Turquia o Ucraïna sol·liciten suport als seus col·legis d’advocats per a la defensa de l’advocacia local.

Quins objectius es va marcar per al seu mandat?

En temps com els actuals, que Europa necessita, més que mai, dotar-se de seguretat jurídica i objectius comuns, ens estem dedicant a la reestructuració interna de la FBE i a la presència en fòrums europeus, en defensa de l’advocacia. Si bé és cert que des del mes de març de 2020, la presència física no ha estat possible, hem seguit treballant pels Col·legis d’Advocats de forma telemàtica.

L’advocacia d’Europa insta els Estats Membres a coordinar els ordenaments jurídics i la seva efectivitat, sigui quina sigui la normativa estatal. Aquest objectiu únicament s’assumirà si la consciència política dels governants europeus ho decideix: Europa, en l’actual situació o accelera el seu ritme d’Unió d’Estats, en tots els àmbits o el retrocés de l’esperit europeu serà una realitat en molt poc temps.

Durant el discurs de presa de possessió va animar als Col·legis de l’Advocacia a involucrar-se en la gestió de la Federació. Ha notat algun canvi en aquest sentit?

Els Col·legis d’Advocats Europeus van patir la crisi econòmica com totes les institucions i el seu finançament per a la protecció de l’advocacia és essencial. Per això, animem a aquells Col·legis que encara no pertanyen a la FBE a participar activament a través de les comissions especialitzades en tots els àmbits del dret.

En l’actualitat, els Col·legis Europeus sol·liciten ajuda a la FBE per tal de protegir el dret de defensa en els seus països davant la reacció dels Estats a causa de l’emergència sanitària derivada de la pandèmia de la Covid-19. El Congrés anual, que havia de ser al maig 2020, a París, s’ha traslladat a l’1 d’octubre i esperem l’assistència de molts col·legis d’advocats que ja ens han traslladat el seu desig d’assistir i compartir les conseqüències jurídiques de la situació actual d’emergència sanitària, així com les respostes jurídiques de cada Estat a aquesta situació.

Quin balanç fa dels primers 10 mesos d’actuació?

La presidència d’Institucions europees de l’advocacia sol ser d’un any, sense reelecció.

Això permet una dedicació intensiva i relativament curta, on la presència física no és tan important com portar els projectes concrets als Col·legis. Durant aquest temps, hem ampliat els Col·legis Observadors de la FBE, per tal de facilitar intercanvis fiables als advocats com per exemple, el Col·legi de Túnez, La AEO africana i pròximament la Barra Mexicana.

Hem hagut de readaptar-nos, com tots, davant la situació al mes de març generada per la Covid-19 a tot Europa: la substitució de la feina presencial pel treball en

línia ha estat essencial i el confinament no ha impedit la nostra comunicació ni el nostre treball.

EL confinament ens va venir de forma inesperada a tots els membres de la presidència: Bèlgica, Holanda, França, Itàlia i Espanya -són els països que conformen la presidència- i a tots nosaltres ens va afectar, però gràcies a la tecnologia que ja utilitzàvem, hem continuat treballant.

Quines són les principals problemàtiques que ha d'afrontar l'advocacia europea atès el context globalitzat i tecnològic en què vivim?

La veritat és que fa uns mesos hauria respost que el Brexit era un repte difícil d'assumir per a l'advocacia, ja acostumada a assumir bona part del dret anglosaxó al nostre dret continental. No obstant això, a causa de l'actual situació d'estat d'alarma, confinaments, restricció de drets individuals, atur i crisi social i econòmica, se'm fa difícil visualitzar i concretar el marc on ens trobarem a finals d'any.

L'advocacia defensa l'interès concret en el cas particular, però d'això es deriven conseqüències, a través de les sentències, per a tota la ciutadania. No dubto que els advocats en tots els països estan alerta i disposats a protegir els drets fonamentals de les persones davant invasions injustificades i arbitràries que puguin succeir prenent com a excusa la situació sanitària. I allà hi haurà les institucions per donar suport a l'advocacia. I la nostra funció, al seu torn, serà donar suport a aquestes institucions des de la nostra posició privilegiada, amb membres en tots els països d'Europa. En aquestes dates (Maig 2020) els Tribunals de Justícia estan suspesos en la majoria de països. S'intueixen reclamacions judicials derivades de la situació que ha provocat la Covid-19, ja que està afectant a tots els àmbits de la vida de les per-

“La ‘Carta de Barcelona pels drets de la ciutadania en l’era digital’ és un instrument essencial per a la professió”

sones. Analtzarem la resposta de cada Estat a través de la Justícia: com s’han organitzat per reprendre l’activitat, com s’han organitzat per preservar la salut i el dret; com s’han organitzat per modificar el sistema judicial i fer-ho factible atesa la tecnologia disponible en aquests moments.

Aquesta anàlisi serà essencial per al conjunt d’Europa i per a cada Estat membre; davant de situacions iguals (pandèmia) hem de valorar si la resposta és eficaç i millora a llarg termini la justícia o es limita a pal·liar els efectes a curt termini. Tindrem les dades i per tant, serà un instrument idoni per als col·legis d’advocats i el seu objectiu de millorar la justícia per a l’exercici de la professió.

La Federació es va adherir al projecte de la ‘Carta de Barcelona pels drets de la ciutadania en l’era digital’. Com valora aquesta iniciativa impulsada per l’ICAB? Com estan acollint aquesta iniciativa els Col·legis d’Advocats d’Europa?

La carta és un instrument essencial per a la professió. Cal tenir en compte que la Declaració de Drets Humans data de l’any 1948 i els mateixos són vigents en l’actualitat si bé han de replantejar-se d’acord amb la societat actual: el dret a la igualtat de l’article 7, el dret a la intimitat o privadesa de l’article 12, el dret a un judici just de l’article 10, el dret a la vida familiar de l’article 12 i 16.3 i en especial la unió de l’article 6 amb el 28 en el fet que les persones tenen dret a què s’estableixi un ordre social

internacional en què els drets i llibertats contingudes en la Declaració puguin ser plenament efectives, són recollits i directament aplicables en l'era digital mitjançant aquest document essencial.

En aquests mesos hem comprovat de forma personal, cada un de nosaltres i com a societat, que la tecnologia és essencial per al nostre treball ordinari. Sense tecnologia, no s'accedeix ni tan sols a l'educació inicial, en aquests temps de canvis.

L'any 2005 es va convertir a la primera dona degana de Col·legi de l'Advocacia de Barcelona, una situació totalment anòmala dins de l'advocacia espanyola i que la va convertir en una pionera i un exemple a seguir. Creu que la situació de la dona advocada ha progressat significativament des d'aquells moment fins ara?

En matèria d'igualtat, els anys transcorreguts han permès passos de gegant. El fet de ser primeres, en qualsevol càrrec de l'esfera pública, implica que no hi ha un model a seguir, perquè no hi ha hagut mai aquest precedent. La forma d'exercir el càrrec seguint el model masculí és un model aliè, de manera que has de destinar la teva ment, a més del treball ordinari, a repensar el model que vols implantar d'acord amb el teu ple rendiment i la teva manera de ser. A l'ICAB des de llavors, diverses dones han exercit el lideratge en parcel·les de competències concretes i això suposa que ja existeixen models femenins de gestió, que permeten a les dones adequar o no als mateixos i variar el que considerin necessari, però es comença a visualitzar la normalitat en el lideratge femení.

L'advocacia de Barcelona va triar una dona el 2005 per liderar el seu projecte, el que significa que estava preparada per als canvis que, posteriorment, han vist moltes altres parcel·les de poder i sempre estaré agraïda per la confiança que van dipositar en mi. I van tornar a triar una dona el 2017 que ha implantat la seva manera de governar. Això vol dir que l'advocacia de Barcelona anteposa altres valors a la identitat de sexe.

Quines mesures s'haurien d'aplicar per millorar la situació de la dona a l'àmbit jurídic europeu? És partidària de les quotes?

La igualtat en qualsevol matèria (raça, sexe, religió ...) requereix d'un sistema educatiu que així ho transmeti i que contempli la importància d'aquest dret humà; requereix d'un sistema jurídic que ho potencii i sancioni el seu incompliment i d'una voluntat política per part dels dirigents d'un país, per fer-ho.

Si bé he dit que regulacions com la guarda compartida faciliten la igualtat entre els pares, horaris europeus a Espanya també ajudarien a l'efectiva implantació de la

igualtat. Les proclames són interessants, però seria molt més efectiu que la jornada laboral finalitzés a les 17 o 18 hores i es tanqués el lloc de treball, com en altres llocs d'Europa. Homes i dones necessiten temps lliure, bé sigui per destinar-lo a la

família, a l'oci o a l'esport i el fet de finalitzar la jornada a les 22 hores o fins i tot més enllà d'aquest horari, no ho facilita.

Portem molt poc temps, en comparació amb la història de la humanitat, en què el valor de la igualtat és estimat. També per les dones, educades en societats amb altres valors que no els són propis. Per canviar-los, es necessita lideratge i accedir a llocs de poder i per a això, si cal, benvingudes les quotes sempre com a instrument i no com a fi.

En la situació que ens trobem ara, el teletreball permet conciliar però amb grans esforços per als progenitors en el supòsit que tinguin fills menors sense escoles a les quals assistir. Però és difícil per als dos, no només per a un d'ells. S'han de fer torns per a la cura dels nens, s'ha de buscar temps per als treballs... és a dir, no hi ha hagut més remei que establir un sistema igualitari en l'àmbit familiar. El model que hem conegut fins ara pot canviar substancialment després de la pandèmia i la tecnologia permetrà noves fórmules que fins ara eren inimaginables.

Quina Europa li agradaria deixar a les generacions futures?

Els Estats haurien de prendre consciència i cedir realment part de la seva sobirania a Europa i aquesta hauria de fer accessible i eficaç els seus sistemes de governança. El poder local ha de vigoritzar (també la normativa) i conciliar amb estructures àgils que alhora, des de la llunyania, permetin sentiments de pertinença i orgull de grup. Només així creixerà un model, l'europeu, que permeti relacionar-se amb la resta del món en termes d'igualtat. Tenim molt a aprendre per "ser europeus" i molt per cedir. No obstant això, Europa és avui més forta i més feble que mai; si troba el camí cap a la veritable unió, cap a l'eficàcia i la solidaritat, les properes amenaces les afrontarem junts. En cas contrari, si permet que els Estats responguin unilateralment a l'efecte d'aquesta crisi, la debilitat pot transformar-se i ajudar a la seva desaparició.

DOCTOR ANTONI TRILLA, CAP DE MEDICINA PREVENTIVA I EPIDEMIOLOGIA DE L'HOSPITAL CLÍNIC DE BARCELONA

CLÍNIC BARCELONA
Hospital Universitari

CLÍNIC BARCELONA

Foto: [Redacted]
Nom: ANTONI TRILLA GARCIA
Cognoms: TRILLA GARCIA

Director de Medicina Preventiva i Epidemiologia

“La immunitat de grup davant la COVID-19 s’aconsegueix superant la malaltia o rebent una vacuna segura i efectiva”

Text: Roser Ripoll

Foto: Francisco Avia/ Hospital Clínic de Barcelona

Al principi, quan vam sentir parlar del virus de la COVID-19 i del focus que s’havia detectat a Wuhan (La Xina) els experts no pensaven que fos un virus tan virulent...A partir de quin moment detecten que aquest virus es pot convertir en un pandèmia? Quina és la seva reacció, què va fer en aquell moment?

La informació original de la Xina ens va proporcionar una visió que no es correspon amb la realitat en alguns aspectes. És probable que hi haguessin molts més casos lleus o asimptomàtics que es van “escapar” de Wuhan abans de la declaració de l’epidèmia i van viatjar arreu del país i del món. Segur que hi havia molta més transmissió de la que semblava. Quan a Llobardia comença a augmentar de forma ràpida el nombre de persones afectades i el nombre de casos greus les senyals d’alarma s’encenen, però de nou fem tard. El virus ja estava circulant segurament molt més del que sabem per Espanya i aquí a casa nostra. Sincerament, tot i reconeixent que es podien haver fer millor moltes coses, era molt difícil preveure i controlar una situació tan explosiva com aquesta.

De la Xina ha passat a altres països i alguns amb especial virulència. Per què pensa que la letalitat ha estat tan diferent en alguns països? Per un tema de previsió primerenca de les autoritats o té a veure també amb algun altre factor geogràfic o genètic de cada país?

Com moltes coses al voltant d’aquesta pandèmia no ho sabem del cert. Hi ha problemes metodològics en la recollida de dades, hi ha dades que desconeixem (per exemple, el nombre real d’infectats), hi ha certes diferències en la piràmide d’edat de la població, segur que hi haurà algun factor genètic i a Europa tenim el problema afegit, molt greu, de les residències geriàtriques, on la COVID-19 s’ha atrinxerat i està causant una elevada letalitat

Quines conclusions hi ha respecte als anticossos de les persones que han superat la malaltia? Poden tornar a contagiar?

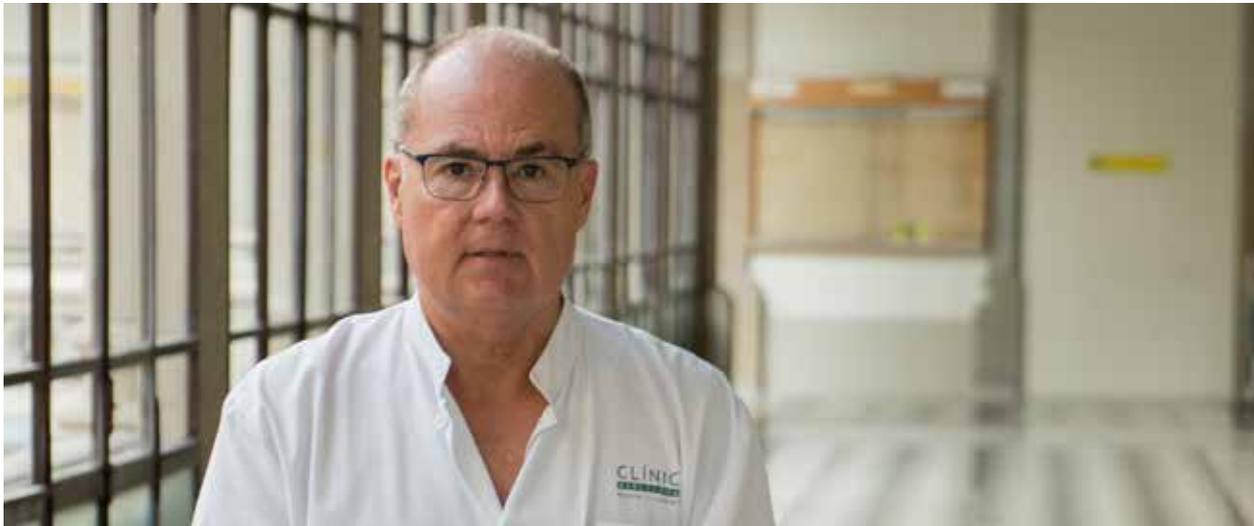
No ho sabem. Pensem que hi ha certa immunitat, probablement protectora, de durada incerta, probablement no llarga. Per tant, la majoria de la gent ja infectada i que ha superat la malaltia no hauria de ser potencialment contagiosa.

Després d’una etapa prèvia de confinament toca una segona etapa, sembla que esglaonada, de desconfinament. Com s’ha de dur a terme o enfocar-se el desconfinament? Els nens haurien de ser els primers en poder sortir una estona i els més grans de 75 dels últims a sortir? S’ha de pautar per edats, per sectors o aplicant altres criteris? Disposar de tests massius és una via necessària?

Hi ha diferents estratègies teòriques, que no són senzilles de planificar ni de dur a terme de forma pràctica. Requereixen moltes condicions per fer-se amb garanties d’èxit.

Una bàsica és disposar de proves per a detectar ràpidament els possibles casos nous, aïllar-los (també als seus contactes) i tractar-los, idem pels casos importats i també pel possible control de brots, especialment els relacionats amb hospitals i residències geriàtriques. Altres són les condicions de treball i de desplaçaments públics: les mesures de distancament social i les mesures de prevenció bàsica que haurem de seguir i tenir molt en compte, tant individual com col·lectivament.

Finalment, no sabem encara el paper que els nens juguen en la transmissió i no sabem quanta gent pot estar ja immunitzada per haver superat la COVID-19 i quins grups d’edat o zones del país estan en una o altra

situació. Crec que els nens mereixen una consideració particular per poder sortir, ordenada i individualment, una estona cada dia en quan es pugui. La gent de més edat, que és la població més vulnerable, segurament hauran d'esperar una mica més. La distribució, fins i tot geogràfica, s'ha d'estudiar amb dades que recolzin les decisions, que s'han d'adaptar a una realitat que pot ser canviant en el temps.

Hi ha alguna data en què els experts calculeu que el perill haurà passat? O el risc de contagi serà permanent?

Des del punt de vista teòric, la resposta és que només podem estar "segurs" quan hi hagi immunitat de grup (el percentatge de població immune és d'una magnitud que evita la circulació descontrolada del virus), que pot estar al voltant del 50-70% de la població, i això s'aconsegueix superant la malaltia o rebent una vacuna segura i efectiva. Una altra cosa seria una sorpresa relativa, com per exemple que el virus s'afebleixi o fins i tot que "desaparegui", com va passar amb la SARS (poc probable).

Aquest virus és com una grip que a l'octubre o novembre vinent es pot donar de nou amb alguna variant?

No ho sabem. Existeix aquesta possibilitat, però no hi ha encara dades per saber si és probable o no que succeeixi.

Per quan podríem disposar de vacuna? Seria obligatòria per a tota la població?

No abans de 12-18 mesos (tant de bo m'equivoqui i sigui en 8-12 mesos). És un repte científic (trobar-la, provar-la i que sigui segura i funcioni) i després fabricar-ne centenars de milions de dosis.

No hauria de ser obligatòria, encara que segur que l'OMS té molt a dir i podríem anar a un model tipus vacuna de la Febre Grogia: determinats països podrien exigir un certificat de vacunació per viatjar-hi, però serà una situació interessant de viure: una malaltia molt contagiosa, amb un percentatge de casos greus gens menyspreable que ha causat una pandèmia en un món, especialment a Europa i als EEUU en el que hi ha un percentatge de persones que dubten de l'efectivitat i seguretat de les vacunes. Veurem que fan els "anti-vacunes"...

Com a autoritat en la matèria vostè, que va participar en una Conferència de la Comissió dels Drets dels Animals de l'ICAB ens pot confirmar o bé sap si està acreditat que la COVID-19 no es pot contagiar entre humans i animals de companyia? En el cas de l'Ébola, Espanya no va ser un exemple en aquest sentit ...

Ja sabeu que jo sóc molt defensor dels animals (sector caní, específicament). Les dades indiquen que anecdòticament hi ha casos en els quals un animal de companyia (gos, gat) i algun que no és gaire recomanable com a companyia (tigres del zoo als EEUU) han tingut una PCR positiva. Sembla que no desenvolupen la malaltia, tot i que els felins conviuen amb altres coronavirus, i que raonablement no són un vector de transmissió. En el cas dels animals de companyia és molt més versemblant l'hipòtesi que l'amo va contagiar a l'animal i no a l'inrevés. Els col·legis de Veterinaris hi estan molt a sobre i hem de veure que ens van explicant. Les precaucions bàsiques d'higiene i neteja serveixen per reduir el risc de contagi i si estàs aïllat per què tens la COVID-19 es recomana tractar a la teva mascota amb les mateixes precaucions que qualsevol altre membre del nucli familiar. Per suposat, és del tot inacceptable que aquesta situació serveixi d'excusa per abandonar cap animal.

“No som herois, som professionals que intentem estar a l'alçada dels reptes sanitaris que la natura ens posa i ens posarà en el futur”

Vostè ha estat al front d'aquesta pandèmia des dels inicis. Sens dubte, els metges i tots els sanitaris són els grans herois d'aquesta situació. Quina missatge els donaria a tots ells 'un cop acabi això? Creu que quedaran seqüeles en els equips pel sobreforç que s'ha fet? Quina lliçó hauríem d'aprendre a nivell sanitari?

No he estat, ni estic, ni vull estar al front de res. Formo part d'un equip de professionals sanitaris extraordinaris. Com sempre dic, cadascú ha de fer la seva feina, l'ha de fer bé i després ha d'estar orgullós de poder dir que l'ha fet bé.

Per la meua especialitat (Epidemiologia i Salut Pública) tinc el privilegi i l'honor de poder adreçar-me a la societat en moltes ocasions per expressar i explicar el que hi ha darrera d'una professió com la nostra, i per explicar els nostres dubtes i incerteses en una situació com aquesta, gens fàcil.

No som herois, som professionals que intentem estar a l'alçada dels reptes sanitaris que la natura ens posa i ens posarà en el futur.

El millor missatge és veure i parlar amb els meus companys i companyes cada dia i dir-nos entre tots: seguim i no ens rendirem. Quedaran seqüeles, cap dubte, però amb treball d'equip i amb el suport necessari les anirem

superant. Canviarà probablement la manera com veurem la vida i la feina d'ara endavant.

Espero que hi hagi més d'una lliçó positiva: en temps de crisi i després de la crisi cal unitat i no confrontació, ens hi juguem massa tots. Em sap molt greu la confrontació política que segueix en aquests moments, que no es pot tractar d'amagar sota el dret a la crítica, que es legítim. Em sap greu també que hi hagi gent que en una situació tant complicada com aquesta cregui que té solucions segures a problemes molt complexos. Els polítics han de prendre les decisions i els suposats experts (que no ho som cap de nosaltres en aquesta malaltia) hem de ser molt humils i tractar de donar sempre la nostra opinió. A nivell sanitari, tot i que el panorama no es gens favorable, s'haurà d'invertir molt en personal, tecnologia, estructures i espais, recerca i salut pública si realment es vol estar al nivell de preparació que demanda una situació com aquesta.

Hem tingut l'honor de tenir-lo com a ponent en alguna conferència al Col·legi de l'Advocacia de Barcelona. Manté alguna relació amb l'ICAB ja sigui a nivell personal o bé a través del Col·legi de Metges?

Em considero bon amic de l'ICAB i en tant que membre del Col·legi de Metges de Barcelona, la relació personal i institucional és molt bona. És un honor poder col·laborar amb els companys de l'advocacia en tot allò que considereu convenient. Tinc bons amics i amigues advocats que tenen participació activa a la vida col·legial de l'ICAB.

Afortunadament les persones tenim un metge de capçalera. S'hauria de tenir també un advocat de capçalera o de confiança? A nivell personal vostè en té?

Bona pregunta. Jo em defineixo com "epidemiòleg de capçalera"; així que crec molt en aquesta relació de confiança. Hi ha un parell d'advocats del Col·legi Oficial de Metges de Barcelona que són excel·lents professionals, bons amics i tenen tota la meua confiança. També tinc un bon amic, en aquest cas notari, que també té tota la meua confiança.

Sempre que els he necessitat o consultat, aquesta relació de confiança és molt preuada per a mi i determinant per seguir les seves indicacions o consells.

Moltes gràcies per l'entrevista i la feina imprescindible que realitzen dia a dia, i en aquests moments més que mai.

Gràcies a l'ICAB i gràcies a tots els ciutadans que estan suportant aquest malson amb una gran dosi de disciplina i amb molta solidaritat. Junts ens en sortirem.

FUNDACIÓ ACIDH, SUPORT A LES PERSONES AMB INTEL·LI- GÈNCIA LÍMIT

La Fundació Privada Tutelar ACIDH neix el 1998 per donar resposta a la necessitat de donar suport a l'exercici de la capacitat jurídica de les persones amb intel·ligència límit (I.L.) o discapacitat intel·lectual lleu. Actualment són 131 persones les que reben el suport de l'entitat.

Les persones amb intel·ligència límit són aquelles que tenen un coeficient intel·lectual entre el 70 i 85, just per sota del que considera l'Organització Mundial de la Salut dins de la normalitat. A més presenten un dèficit en la capacitat al menys en dues de les següents àrees: comunicació, cura personal, vida domèstica, habilitats socials/interpersonals, utilització dels recursos comunitaris, autocontrol, habilitats acadèmiques, treball, oci, salut i seguretat.

La intel·ligència límit afecta com a mínim al 3% de la població espanyola i dins d'aquest grup són al voltant de l'1% les que requereixen de suport per al seu desenvolupament personal.

En paraules de la fundadora, Montserrat Baró i Sans, les persones amb intel·ligència límit sempre han estat en terra de ningú i invisibles als ulls de la societat.

En terra de ningú per què el trobar-se situades entre la franja "normalitat" i "discapacitat" els ha deixat en un espai indefinit i sense reconeixement.

Invisibles als ulls de la societat per què és una entitat clínica complexa que no ha estat suficientment estudiada. Molts lectors hauran sentit dir: és una persona lenta, poc espavilada, mandrosa, etc. No, són persones amb intel·ligència límit. La manca de detecció i per tant d'atenció a les seves necessitats, s'ha produït, per diverses raons i entre d'altres per: desconeixement dels professionals de referència, per la negació de les famílies i pel propi rebuig de la persona a reconèixer la seva discapacitat. A tot això cal afegir que no tenir trets físics ha fet que passin desapercebuts i hagin estat oblidats, abocant-les en moltes ocasions a l'exclusió social.

Aquests dèficits, no obstant, no impedeixen un bon grau d'autonomia en les activitats de la vida diària però sí fan que siguin persones especialment vulnerables amb dificultats personals i socials per enfrontar-se a les exigències d'un entorn competitiu. És per això que poden necessitar, pel seu desenvolupament personal i la total inclusió social, de suports en totes o algunes àrees de la seva vida (personal, econòmica i jurídica), amb diferents graus d'intensitat i de forma continua o discontinua. La Fundació ACIDH, d'acord amb la sentència de modificació de la capacitat, treballa amb la persona per a desenvolupar el seu projecte vital.

L'entitat disposa de dos serveis més, pilars també, de la seva intervenció social. El servei d'assessorament socio-jurídic a les persones i famílies i el servei de pretutela.

El servei d'assessorament socio-jurídic a les famílies ofereix informació i assessorament sobre les figures jurídiques de suport i protecció i els seus procediments: modificació de la capacitat, exercici del càrrec, etc. També assessora i informa sobre les entitats tutelars i els recursos socials adreçats a les persones amb intel·ligència límit o discapacitat intel·lectual lleugera.

El servei de pretutela assessora i prepara a aquelles persones i famílies que han optat per a què en el futur sigui la Fundació ACIDH la que doni el suport cap al seu familiar. Aquest servei assumeix el compromís i la responsabilitat amb la persona, la família i la societat de què un cop els pares o tutors no hi siguin l'entitat acceptarà les funcions de suport.

Silvia Garcia Nogué
Gerent Fundació ACIDH

EDICIÓ NOVEMBRE 2020

Converteix-te en advocada
Converteix-te en advocat

POSTGRAU ICAB EN PRÀCTICA JURÍDICA

NOVETAT

- TRIA EN AQUESTA EDICIÓ ENTRE LA MODALITAT ON-LINE O LA PRESENCIAL. INFORMA'T AL WEB WWW.ICAB.CAT/EPJ O ESCOLA@ICAB.CAT
- DE MARÇ A DESEMBRE DE 2020
D'OCTUBRE DE 2020 A JUNY DE 2021
- DE 18 A 20.30H.

PLA
IGUALTAT
INTEGRAL
CAB 2018-2021

Aquest postgrau incorpora matèries en perspectiva de gènere d'acord amb el pla d'igualtat de l'ICAB.

VOLS SER ADVOCAT/ADA? COMENÇA PER L'EPJ

L'Escola de Pràctica Jurídica (EPJ) de l'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona és la formació pràctica idònia per iniciar-se en l'advocacia i aporta destresa i experiència a un Llicenciat/da Graduat/ada en Dret que vulgui exercir com a advocat/ada. L'alumne pot començar en dues dates diferents segons les seves necessitats:

FORMACIÓ PRÀCTICA

- 7 especialitats: civil, penal, laboral, administratiu, mercantil, família i financer
- Possibilitat de realització de pràctiques voluntàries en Institucions Públiques, despatxos col·laboradors i empreses
- Simulacions de judicis a l'Escola Judicial
- Immersions en casos reals
- Visites a institucions públiques i privades (Registres, Notaries, Comissaries, Centres Penitenciaris, Jutjats de Guàrdia, 1a Instància i Audiència Provincial, Institut Nacional de Toxicologia, Escola de Policia i Servei d'Orientació Jurídica)
- Assistència a judicis i serveis de guàrdia
- Simulacions de judicis a les aules de l'EPJ perquè el lletrat en pràctiques aprengui a desenvolupar-se davant d'un jutge
- Seminari i treballs en grups reduïts
- Lloc de realització de les pràctiques: les aules de l'EPJ situades a l'ICAB (c/ Mallorca, 283) estan preparades per a exposicions d'audiovisuals amb sistemes multimèdia, connexió a Internet i videoconferències
- Sala exclusiva d'estudi a la Biblioteca de l'ICAB per als alumnes EPJ i màsters ICAB.

PREU

L'import total del Postgrau en Pràctica Jurídica (2 especialitats) és de:

- 3.500 euros en format presencial
- 3.000 euros en format on-line

Us heu d'inscriure a dues de les set troncs. Si en voleu més, el preu augmentarà de manera proporcional.

CARME GUIL ROMÁN, MAGISTRADA DE LA SECCIÓ PENAL
DE L'AUDIÈNCIA PROVINCIAL DE BARCELONA.

“Quan l’infractor s’enfronta a la víctima percep les conseqüències de la seva acció i es resocialitza de forma més decidida que amb una pena”

Text: Roser Ripoll

En el marc dels Premis a la Justícia 2018, amb els quals el Govern distingeix a 15 persones per la seva contribució a la millora de la justícia va ser guardonada junt a Pascual Ortuño i Montserrat Raga amb la Medalla d’Honor pels serveis excepcionals a la Justícia. Què ha suposat aquest reconeixement a nivell personal i professional?

La medalla atorgada suposa el reconeixement per la feina feta en dos àmbits, el de Menors víctimes i infractors i la introducció de la justícia restaurativa en l'àmbit penal. Quan treballes intensament per a la consecució d'objectius de millora de la nostra Administració de justícia, l'objectiu no és el reconeixement públic de la feina que fas, però sense dubte, aquest reconeixement és molt d'agrair i t'esperona a seguir endavant.

Com definiria la mediació? Quins avantatges té?

En paraules de l'ONU, la mediació és un procés pel que un tercer ajuda a dues o més parts, amb el seu consentiment, a prevenir, gestionar o resoldre un conflicte, ajudant-los a trobar acords mútuament acceptables.

Però jo prefereixo parlar de mètodes alternatius de resolució de conflictes, o fins i tot, suprimint la paraula “alternatius”.

Els avantatges són clars: les parts prenen les regnes, són les que, mitjançant un mediador o facilitador, encaren el seu conflicte i decideixen com el volen solucionar. És un mitjà que no mira al passat sinó al present i al futur, i és una llavor preventiva contra nous conflictes.

Les administracions han impulsat suficientment la mediació?

No podem negar que alguna cosa hem avançat per a l'impuls de la mediació, però no ha estat suficient. La Llei 5/2012 de mediació en assumptes civils i mercantils no ha estat prou implementada i, de fet, actualment està pendent de tramitació l'avantprojecte de Llei d'impuls de la mediació. Per tant, es reconeix que no hi ha hagut una implementació suficient. No només cal reformar la llei, manca la voluntat real d'oferir al ciutadà mitjans alternatius a l'administració de justícia, manca una dotació pressupostària suficient.

“Les administracions públiques haurien de ser les més interessades a promoure i a invertir en la cultura de la pau”

Les administracions públiques haurien de ser les més interessades a promoure aquestes eines i a invertir en la cultura de la pau, el foment del diàleg i en el reconeixement de l'altre com a pressupòsits d'una societat més justa i amb menys conflictes.

És la impulsora de la mediació penal i la justícia restaurativa. En què consisteix la justícia restaurativa? Com és viable fer una mediació en aquest sentit?

La justícia restaurativa és un model de justícia penal que es contraposa a la justícia retributiva que és la tradicional, la que tots coneixem. Aquesta només mira a l'infractor i el fet comés i s'adreça a imposar un càstig al mateix, càstig que hauria òbviament de tenir una finalitat resocialitzadora com preveu la Constitució.

La justícia restaurativa dona entrada a la víctima i posa l'accent en la seva reparació -no només econòmica- però, alhora, busca la responsabilització de l'infractor. Quan aquest s'enfronta a la víctima, directa o indirectament, i percep les conseqüències de la seva acció, s'inicia el camí cap a la resocialització de forma més decidida que amb la imposició d'una pena. La víctima surt “empo-

derada” del procés restauratiu, se li permet explicar com se sent i què necessita i pot deixar enrere el delicte.

És responsable de la prova pilot sobre la implementació de la justícia restaurativa en les seccions de penals de l'Audiència penal. Des de quan s'està aplicant i quin balanç en fa?

Vam començar a derivar casos de delictes greus des de la Secció Tercera de l'Audiència Provincial de Barcelona a finals del 2018. L'objectiu era per una banda implementar l'article 15 de l'Estatut de la Víctima i donar a les víctimes un espai restauratiu, per altra, anticipar possibles acords entre les parts que derivessin en sentències de conformitat.

Sabíem que el moment del procés no afavoreix la participació de víctimes i presumptes responsables ja que ha passat temps des de la comissió del fet i per fi ha arribat la celebració del judici i s'acosta doncs el final del procés.

Malgrat aquests condicionants, en una primera valoració que hem fet, constatem que el primer objectiu s'ha assolit. S'han derivat una vintena de casos i totes les víctimes mostren la seva satisfacció per haver participat tot i que no han acceptat ni pactes ni trobades amb la part contrària.

En relació al segon objectiu, tot i que no han arribat a acords entre les parts en el procés restauratiu, en sis casos va haver sentència de conformitat.

Hem constatat que els lletrats tenen poc coneixement de què és la justícia restaurativa i quins són els seus avantatges i en alguns casos no afavoreixen la participació dels seus clients en aquest procés.

En quins àmbits jurisdiccionals és aplicable la Mediació a més del Civil, Mercantil i Penal?

La mediació o altres mètodes de resolució de conflictes són aplicables a tots els àmbits jurisdiccionals. De fet, en tenim clars exemples en l'àmbit laboral i en el contenciós-administratiu. En ambdós àmbits existeixen programes pilots que avalen no només l'ús de la mediació sinó els beneficis per a les parts. En la jurisdicció social, pràcticament tots els casos derivats a mediació acaben en acords. En l'àmbit contenciós-administratiu el programa pilot desenvolupat als Jutjats de Barcelona també està donant els seus fruits. En altres països europeus són mètodes consolidats i efectius. Manca però una adequada regulació que doni seguretat jurídica als jutges i a les parts.

La mediació en els processos judicials continua sent testimonial?

Cal una aposta real per la mediació, amb dotació pressupostària suficient i calen normes que regulin la derivació a mediació processals i substantius. La manca d'una regulació processal específica en els diferents àmbits jurisdiccionals dificulta el desenvolupament de les eines

de resolució alternativa de conflictes. Per altra banda, cal que els mediadors compleixin uns estàndards de qualitat a nivell estatal i fins i tot europeu com a garantia pel ciutadà.

La judicatura veu amb bons ulls la mediació? Quines accions o canvis hauria d'implantar el CGPJ?

El CGPJ ha fet una important tasca de difusió i va editar una guia de derivació a mediació en els diferents àmbits. Tot i així, encara som pocs els jutges i jutgesses que considerem que la tutela judicial efectiva com a Dret del ciutadà del que som responsables nosaltres, no s'esgota en l'aplicació de la llei, sinó en donar al ciutadà la millor solució al seu conflicte, i aquesta no és la resolució judicial. En molts casos, la solució acordada per les parts dona molta més satisfacció a ambdues i com he dit, evita conflictes futurs.

Com a vicepresidenta de GEMME quines accions estan promovent per promoure els ADR en general i la mediació en particular?

GEMME (Grup Europeu de Magistrats per la Mediació) ha estat el principal impulsor de la mediació com a eina de justícia. Els jutges i jutgesses que van fundar GEMME a Espanya i els que hem seguit aquest camí hem estat els principals impulsors de la implicació judicial en el desenvolupament dels mètodes alternatius de resolució de conflictes. Hem col·laborat amb el CGPJ,

“Existeixen programes pilots de mediació en l'àmbit laboral i en el contenciós-administratiu que avalen tan la via com els beneficis per a les parts”

amb qui vam subscriure un conveni ja a l'any 2013 i des de llavors hem establert vincles de col·laboració amb moltes altres institucions, com universitats i associacions pel foment de la cultura de la pau i la resolució alternativa de conflictes no només a nivell estatal sinó també a nivell europeu. Per altra banda, formem part del Fòrum de la Mediació del Ministeri de Justícia per fer realitat la implementació de la mediació en l'Administració de justícia de forma general i amb seguretat jurídica.

Els plans d'estudis dels graus de dret haurien d'incloure alguna assignatura sobre el coneixement de la mediació per fomentar-ne el seu ús?

És clar que així hauria de ser. Des de GEMME treballem per a la inclusió de la mediació als plans d'estudis a nivell universitari. Amb aquesta finalitat, treballem conjuntament amb la CUEMYC -Conferència Universitaria para el Estudio de la Mediació y el Conflicto- i amb el CGPJ per la inclusió de la mediació en oposicions a la carrera judicial i fiscal.

També estem treballant en el foment de la cultura de la pau i dels mètodes de resolució de conflictes a les escoles. Els canvis socials només vindran de la mà d'un canvi cultural i per això mirem als infants com a futurs ciutadans.

ISIDOR GARCÍA

Coordinador de la Comissió de Normativa
Col·legiat 12.804

CARAV

ACCÉS I PAGAMENT DE L'HABITATGE I PROBLEMÀTICA DE L'ÍNDEX IRPH

Abordem la problemàtica de l'accés a l'habitatge analitzant el Decret Llei 17/2019 de la Generalitat de Catalunya en relació a l'habitatge social i com arran de la COVID-19 el pagament de les rendes de lloguer i habitatge habitual afectaran la ciutadania d'acord

Com a conseqüència de l'estat d'alarma, s'ha establert una moratòria hipotecària. Quina opinió té d'aquesta previsió? Quins problemes creu que tindrà la seva aplicació?

IG: La moratòria hipotecària aprovada durant l'estat d'alarma haurà estat una mesura positiva en la mesura que arribi a solucionar efectivament el problema de les persones i famílies més vulnerables afectades per la crisi de la COVID-19. De fet va ser ampliada després de la seva aprovació inicial, incorporant famílies que poden tenir els mateixos problemes de pagament per al seu lloguer i per a préstecs no hipotecaris.

Crec que els problemes més greus que pot plantejar són els que deriven de la seva interpretació i aplicació. La redacció dels dos Reials Decrets Llei que –hores d'ara—la regulen (el 8/2020 i el 11/2020) no és un exemple de precisió i de vegades genera dubtes.

En tot cas, el que resulta més important és que en aquests casos de préstecs i d'hipoteques l'aplicació de la moratòria no resta sotmesa a la voluntat de l'entitat prestamista. Potser ha arribat el moment en què les entitats bancàries demostrin que el rescat bancari de la crisi anterior va ser útil només per a elles i comencin a entendre que és el moment de la veritable responsabilitat social corporativa, anant-hi més enllà a l'hora de trobar solucions per als seus clients.

VD: La moratòria hipotecària establerta pel Govern com a conseqüència de l'Estat d'alarma per combatre la crisi de la COVID-19 em sembla totalment insuficient. Té moltes carències, però principalment trobo que serà molt complicada la seva aplicació, en primer lloc, perquè els requisits

7/CARA

amb la normativa aprovada durant l'Estat d'Alarma. També abordem com s'hauria de resoldre la desaparició de l'índex de referència IRPH. Ho fem de la mà del coordinador de la Comissió de Normativa, Isidor García i amb la vocal de la Comissió de Normativa, Verónica Dávalos.

que s'exigeixen s'han de complir tots, no són excloents, són cumulatiu i en segon lloc perquè si bé estic d'acord en què es faci cobertura a les famílies més vulnerables, entenc que aquesta crisi afectarà a més a la classe mitjana que ha quedat totalment fora de la moratòria pels umbrals de l'IPREM, que des del meu punt de vista haurien d'haver estat més elevats.

A la vista de la sentència del TJUE sobre l'IRPH, si un jutge considera nul·la una d'aquestes clàusule. Creu que pot establir un tipus d'interès alternatiu -com ara l'EURIBOR- o ha d'aplicar l'IRPH Entitats, que era l'índex subsidiari que va establir la llei en el seu moment?

IG: Se'm fa molt difícil imaginar que sigui defensable l'aplicació subsidiària de l'índex IRPH Entitats. És un índex poc equitatiu en la seva elaboració i, de fet, molt allunyat de la realitat del mercat, que és una exigència de la normativa comunitària europea i que s'ha de demanar de qualsevol índex de referència. A més, el que és més important, pateix els mateixos problemes de manca de transparència en la seva contractació que patien la resta de modalitats de l'IRPH que van existir fins a finals de 2013.

Per això, tot i que cada jutge ha de decidir lliurement i conforme a Dret en aquelles qüestions que se li sotmetin a judici d'acord amb les proves que consideri demostrades, tenint en compte la normativa comunitària sobre consumidors, no veig possible que els jutges ara puguin aplicar l'IRPH Entitats en els casos que hagin de resoldre després de la sentència del TJUE de 3 de març passat.

El més trist, però, és l'oportunitat perduda dels nostres polítics per resoldre el tema. Inclús des de l'ICAB es va redactar –al febrer de 2018– una proposició de llei que

VERÓNICA DÁVALOS

Vocal de la Comissió de Normativa,
Col·legiada Núm. 31.477

pretenia solucionar el problema mitjançant la supressió de l'IRPH i la seva substitució per l'EURIBOR més un màxim d'un punt, per tal que es pogués aplicar als préstecs hipotecaris afectats. La realitat és que no la va assumir cap grup parlamentari i que després –durant la tramitació de la nova Llei 5/2019, de 15 de març, reguladora dels contractes de crèdit immobiliari- es va tornar a plantejar la proposta i dos grups parlamentaris la van admetre transformant-la en esmenes, però no van ser incorporades al text de la llei definitiva.

VD: El meu posicionament és totalment coincident amb el dels meus companys vascos (José María Erausquin i Maite Ortiz) que van defensar als consumidors a la qüestió prejudicial a la vista del TJUE.

En primer lloc, no hem d'oblidar que l'interès no és un element essencial del contracte de préstec hipotecari (art. 1740 Cc). Un cop declarada nul·la, per abusiva, la clàusula de l'IRPH ha de tenir un efecte reparador, és a dir, la devolució del que indegudament s'ha cobrat al consumidor afectat per part de les entitats bancàries i continuar el contracte sense interessos. Hem de recordar que l'Advocacia de l'Estat va demanar precisament per això la limitació dels efectes temporals de la sentència perquè el contracte pot subsistir sense interessos.

El caràcter essencial o no de la clàusula l'ha de determinar el Tribunal Suprem. I sí el jutgador tindrà la facultat de substituir-la per una disposició legal sempre i quan la nul·litat de la clàusula comporti la nul·litat del contracte i això exposa al consumidor a greus conseqüències, però aquestes han de ser valorades pel propi consumidor, qui ha de decidir si vol que el jutge integri el contracte per un altra clàusula o vol la nul·litat del contracte, així expressament ho diu el TJUE Sentència de 03 d'octubre de 2018, assumpte C-260/18, ap. 55 i 56.

Si el consumidor opta per la supervivència del contracte i la seva integració seria absurda la integració per l'IRPH Entitats (DA 15ª de la Llei 14/2013), i és que, per una banda, si el que es pretén és l'efecte reparador i dissuassori del professional, la clàusula legal que supleix la clàusula abusiva no pot pretendre el manteniment de l'inicial equilibri de les prestacions, en tant el caràcter abusiu de la clàusula suposa un desequilibri dels drets i deures de les parts, i és que si el professional que va imposar la clàusula observa que la conseqüència de la imposició de la clàusula abusiva és la substitució per un altra que li deixa en la mateixa situació de desequilibri declarada abusiva, no cessarà en el seu ús.

Per últim, i no menys important, és que l'opacitat i complexitat del mètode de càlcul de l'IRPH Caixes és idèntica a la de l'IRPH Entitats, per la qual cosa la substitució d'una per l'altra seria una pantomima que només beneficiaria a l'infractor. I seria vergonyós per a l'Estat espanyol tornar al TJUE per un mateix plantejament de qüestió prejudicial.

Per tant, si decideix el consumidor integració d'índex, ha de demanar al jutge que sigui per l'Euribor.

Després de la sentència del TJUE sobre l'IRPH i, a la vista del col·lapse dels jutjats que coneixen de les reclamacions dels consumidors sobre condicions generals. Quina creu que és la solució que s'ha de donar a les persones afectades per aquesta situació?

IG: Aquestes reclamacions no poden acabar en via morta fent una cua interminable en els jutjats que siguin competents (els actuals especialitats o qualssevol altres). La solució d'aquest tipus de problemes no ha d'estar i passar sempre pels Tribunals de Justícia. Cal desplegar, d'una vegada per totes, un mecanisme extrajudicial de mediació que resolgui aquest tipus de problemes.

De fet, està pendent de desenvolupar. Hi ha una llei estatal (la 7/2017) que preveu la creació d'una entitat acreditada de resolució alternativa de litigis de consum en l'àmbit de l'activitat financera a la qual s'hauran de sotmetre les entitats financeres. El problema -com sempre- és que aquesta llei estableix que el Govern havia de remetre a les Corts Generals el projecte de llei de regulació d'aquest sistema institucional de protecció del client financer, així com la seva organització i funcions en un termini de 8 mesos (que acabava el juliol de 2018) i encara l'estem esperant.

VD: En primer lloc, una bona solució seria que s'haurien de deixar sense efecte els jutjats uniprovincials, en tant, són més que competents els jutjats d'instància per analitzar les reclamacions de persones consumidores afectades.

En segon lloc, considero que s'hauria de suprimir l'IRPH Entitats, perquè és un índex que opera negativament en el mercat financer europeu i pateix del mateix defecte que l'IRPH Caixes. I en tercer lloc, que el Govern central estableix mitjançant un programa informàtic poder calcular correctament la devolució cobrada indegudament que estigués a l'abast de la ciutadania consumidora afectada, així com la mediació obligatòria amb sancions contun-

dents a les entitats bancàries si obliguen a les persones consumidores a acudir als tribunals per recuperar el que s'ha cobrat indegudament per part de les entitats bancàries.

A la vista del criteri de l'Audiència Provincial de Barcelona, que considera que la manca d'oferiment de lloguer social als col·lectius establerts en el Decret Llei 17/2019 de la Generalitat de Catalunya no impedeix la tramitació de demandes de desnonament o d'execució hipotecària. Hi ha alguna possibilitat de fer efectiu l'oferiment previ de lloguer social que pugui evitar la presentació d'aquest tipus de demanda?

IG: La Generalitat no té competència -com és el cas- en matèria de dret processal i, per tant, és evident que no pot establir requisits de procedibilitat en la tramitació de procediments judicials.

Bona prova d'això ha estat el fet que l'Estat hagi aprovat una suspensió en els procediments de desnonament i en els llançaments que, una vegada aixecat l'estat d'alarma, es puguin tramitar. Com també ho és que ha estat l'Estat (l'únic que ho podia fer) qui va establir la interrupció i suspensió dels terminis processals com a conseqüència de la declaració de l'estat d'alarma. Segurament ara el problema és un altre i -sens dubte- més greu; per a més arrendataris que abans, però també per a molts propietaris individuals, i és el de la situació creada per la crisi de la COVID-19. Per això, la solució ha d'estar en mans de qui legisla i de l'Administració, que han d'assumir la seva responsabilitat en dotar un parc públic d'habitatges que hauria d'estar i passar per un acord amb la iniciativa privada en moments com aquests de reconstrucció econòmica.

VD: En efecte, la possibilitat de fer efectiu l'oferiment previ de lloguer social ha d'iniciar-se amb una sol·licitud prèvia, on l'afectat vulnerable doni les seves dades per contactar amb el fons d'inversió, entitats bancàries o gran tenidors i així no s'excusin amb l'argument que no tenien el coneixement de qui ocupava l'immoble. Si no hi ha reacció, s'enviarà un burofax o una demanda de conciliació al jutjat. Si malgrat això no s'ofereix el lloguer social obligatori per part del gran tenidor, la família afectada pot iniciar una demanda de procediment ordinari d'obligació de fer l'oferiment previ de lloguer social i sol·licitar passar per la condemna de perfecció del contracte de lloguer social obligatori, per això el criteri segon de l'Audiència Provincial de Barcelona apunta amb

tota coherència que en la prejudicialitat civil no hi haurà un relació de prioritat temporal entre els dos processos, sinó s'atendrà al contingut de cada plet en ares de no patir contradiccions entre ells.

A la vista del Decret Llei indicat (i de la modificació per Decret-Llei 1/2020) considera que la Generalitat està conferint un títol jurídic legítim per a ocupar els habitatges dels grans tenidors?

IG: Els Decrets Llei 17/2019 i 1/2020 han establert un precedent inassumible des del punt de vista constitucional i, el que -al meu parer- és més lamentable: des del punt de vista social i de respecte als drets dels altres, perquè obliguen al determinats propietaris d'immobles a oferir un lloguer social a un ocupant il·legal del seu habitatge.

Al respecte, és necessari recordar que el Tribunal Constitucional ja va proclamar (en la seva sentència 32/2019) que l'ocupació no consentida ni tolerada no és un títol d'accés a la possessió d'un habitatge, ni troba empara en el dret a gaudir d'un habitatge digne i adequat. És evident, doncs, que aquesta previsió de la legislació catalana -a banda d'inconstitucional- comporta la conversió d'una privació il·legítima de la possessió en una possible relació d'arrendament amb una durada mínima determinada que, a més, tindrà una renda basada gairebé de forma exclusiva en la situació econòmica de l'ocupant i sense tenir en compte les característiques de l'habitatge.

Amb això s'està "blanquejant" l'ocupació il·legal de determinats habitatges i posant en risc la situació d'aquests i d'altres propietaris, a més de consolidar situacions de greus problemes de convivència i de comunitat en molts blocs de pisos i alguns barris de Catalunya.

VD: Efectivament, la Generalitat conscient dels canvis en l'accés a l'habitatge derivats de la crisi i atenent molt especialment a les persones en risc d'ús residencial i emergència social, confereix un títol legítim per a ocupar els habitatges dels grans tenidors encara que amb uns requisits molt estrictes, l'habitatge ha d'haver estat desocupat durant més de 2 anys; l'ocupació del bé immoble s'ha d'haver fet 6 mesos abans de l'entrada en vigor del Decret Llei de 23 de desembre de 2019; que els ocupants no hagin rebutjat cap oferiment de real·lotjament social per part de l'administració en els últims 2 anys i amb un informe favorable dels serveis municipals sobre el compliment, per part dels ocupants, dels paràmetres de risc d'exclusió residencial i sobre l'arrelament i la convivència en l'entorn veïnal.

LA TRANSMISSIÓ DE LA COVID-19 I L'EVENTUAL RESPONSABILITAT PENAL

Nil López Palahi
Col·legiat Núm. 44.744

A ningú se li escapa que causar una lesió a una altra persona, de manera dolosa o imprudent, pot comportar sancions penals. Quan es planteja què pot definir-se com a "lesió", el més habitual és pensar en agressions, normalment físiques, i que amb prou sort, acaben només amb resultat d'hematomes, ferides o fractures. El raonament és del tot encertat, però les conductes que poden ser objecte de reprovació penal podrien anar més enllà.

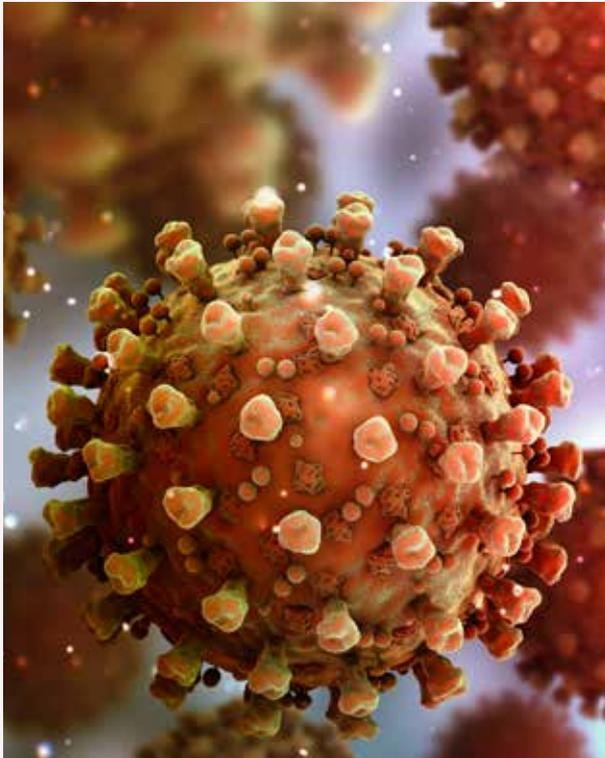
La jurisprudència contempla que la transmissió d'una malaltia, dolosa o imprudent, pot considerar-se com a delictes de lesions i, fins i tot, si la conseqüència del contagi d'aquesta malaltia és la mort, també es pot apreciar com a delictes d'homicidi.

De fet, la reforma operada per la Llei de 24 d'abril de 1958, que modificava el derogat Codi Penal franquista, contemplava a l'article 348 bis el delictes de "propagació maliciosa de malalties", castigat amb penes de "presó menor" (de sis mesos a sis anys) el tipus bàsic. Igualment s'afegia que els Tribunals podrien imposar la "pena superior immediata" (de sis a dotze anys de presó), tenint en compte "el

grau de perversitat del delinqüent, la finalitat perseguida o el perill que la malaltia entranya". Aquest article va quedar exclòs del Codi Penal de 1995, perquè ja s'entenia que la transmissió d'una malaltia contagiosa podia ser una conducta qualificada com a delictes de lesions.

En aquest sentit, quan es tracta de delictes de lesions que consisteixen en el contagi d'una malaltia, el paradigma és el cas de la transmissió del VIH, per mitjà del manteniment de relacions sexuals sense protecció profilàctica. En aquests supòsits, si bé no hi ha agressió física com a tal, sí que existeix una evident conducta de risc per part del subjecte actiu (el portador de la malaltia) que causa un resultat que equival al detriment en la salut del subjecte passiu (la persona sana que passa a ser contagiada) i que, per tant, s'aprecia com una ofensa al bé jurídic que la norma penal protegeix, que és la salut física i mental de les persones.

De la mateixa manera, doncs, la transmissió de la COVID-19 pot comportar el reprovament penal per la via del delictes de lesions, o fins i tot d'homicidi (si

es donés un resultat de mort), tant si es tracta d'un contagi dolós, en el fet que el subjecte actiu té coneixement de ser-ne positiu, com podria passar als casos que hem pogut veure aquests dies als mitjans de comunicació, on persones portadores conscients de tenir la malaltia havien escopit a d'altres amb l'ànim de contagiar-los; així com imprudent, per part de persones que poden presentar el quadre simptomàtic del coronavirus, tot i no haver-se realitzat cap test per confirmar-ho, i que per no seguir les recomanacions donades per les autoritats, posen en risc a tercers amb la seva irresponsable actitud.

Tot i això, la pràctica forense pot comportar un clar inconvenient de determinació de responsabilitat penal en determinats supòsits, pel que es refereix a la prova. És imprescindible que, per sancionar penalment a una persona per aquest delictes, es determini el nexa causal que comporta la lesió (contagi) per part de l'acusació, que és qui té la càrrega de la prova.

Això significa que s'ha de determinar quina conducta del subjecte actiu (portador) és la que ha desembocat en la transmissió de la malaltia, descartant-se el possible contagi per qualsevol altra via.

Atès que l'Organització Mundial de la Salut (OMS) ha considerat la COVID-19 com a "pandèmia mundial" i que els especialistes han determinat que la malaltia pot presentar-se asimptomàtica, el contagi d'una persona sana pot derivar-se de múltiples variables que difícilment poden identificar-se de manera concreta. I no només es tracta d'accions conduents al contagi, sinó la pròpia font de contagi.

En aquest sentit, els referits casos de persones que haurien escopit a tercers amb l'ànim de transmetre'ls la malaltia, si no es pot acreditar que la víctima del contagi abans estava sana i que només amb l'acció concreta d'un determinat subjecte ha passat a ser portadora de la COVID-19, no s'incorporaria en responsabilitat penal. El delictes de lesions (i el d'homicidi), imprudent o dolós, és de resultat, pel que exigeix de la causació d'una nova lesió que abans no existia.

Així i tot, cal emfatitzar el fet que la responsabilitat del contagi no només queda en l'esfera individual de qui transmet la malaltia a un tercer, sinó que pot estendre's a les persones jurídiques i a les administracions públiques.

Els contagis de COVID-19 poden produir-se en espais oberts al públic, de gran concurrència, com podrien ser els centres sanitaris o els supermercats, si aquests no prenen les mesures de seguretat suficients per evitar-los.

De la mateixa manera que l'Administració ha sigut considerada responsable patrimonial en nombroses ocasions per contagis de malalties com la SIDA o l'hepatitis C en hospitals públics, per no prendre les mesures preventives suficients o per pures negligències mèdiques, les persones jurídiques que no disposen d'aquestes mesures conduents a evitar contagis dels empleats en els seus llocs de treball, si hi ha diagnosticat algun cas de COVID-19 en el seu si, també podrien incórrer en responsabilitat penal, segons l'article 31 bis del Codi Penal en relació amb els delictes contra els drets dels treballadors.

Sigui com sigui, la responsabilitat de seguir les recomanacions dels especialistes i el sentit comú han d'anar per davant de tot.

Més enllà d'evitar eventuais sancions penals, el més important és acabar amb aquesta crisi sanitària de la manera més ràpida i efectiva possible.

DADES SOBRE DEONTOLOGIA, HONORARIS, ESTRANGERIA I TORN D'OFICI.

Mantenint aquesta secció trimestral del Món Jurídic, iniciada l'any 2016, us presentem un nou document relacionat amb les funcions públiques de l'ICAB, amb dades i criteris que poden ser d'interès procedents dels Departaments Deontologia, Honoraris, Estrangeria i Torn d'Ofici.

COMISSIÓ D'HONORARIS: ELS NOUS CRITERIS ORIENTATIUS EN MATÈRIA DE TAXACIÓ DE COSTES DE 2020

Mitjançant Resolució de 8 de març de 2018 recaiguda en l'expedient S/DC/0587/16 COSTES BANKIA, el Consell de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència (CNMC) va sancionar a l'ICAB i vuit col·legis més per la comissió d'una conducta prohibida per l'article 1 de la Llei 15/2007, de 3 de juliol, de Defensa de la Competència, consistent en recomanacions de preus mitjançant l'elaboració, publicació i difusió de barems d'honoraris. Els fets sancionats consistien en l'elaboració, publicació i divulgació dels denominats "Criteris Orientatius per a la taxació de costes i jura de comptes".

Aquesta resolució va ser recorreguda per l'ICAB, estant pendent la resolució del corresponent recurs contenciós administratiu.

Per Acord de la Junta de Govern de 20 de març de 2018 l'ICAB va procedir a aprovar unes "Pautes Bàsiques aplicables en matèria de Criteris Orientadors d'Honoraris professionals, als exclusius efectes de la taxació de costes i jura de comptes," a efectes de substituir els criteris sancionats.

Així mateix, en l'expedient de vigilància d'aquella resolució (VS/0587/16 COSTES BANKIA), l'ICAB posa de manifest que, mentre no es resolgui el procediment judicial en curs, considera necessari, des d'un punt de vista pràctic, comptar amb algun tipus de criteri orientatiu, més enllà de les esmentades pautes bàsiques, **que permeti a l'ICAB complir amb la seva obligació legal de dictaminar en assumptes de taxació de costes de forma transparent,**

objectiva i no discriminatòria i, al mateix temps, amb la Resolució de 8 de març de 2018. De manera que, amb data 13 d'abril de 2018, s'envia a la Direcció de Competència, per a la seva valoració, una primera proposta de nous criteris orientadors en matèria de taxació de costes, que és posteriorment modificada per noves versions, fins a remetre l'última versió, amb data 29 de novembre de 2019.

Finalment, per Resolució de 27 de febrer de 2020 de la Sala de la Competència de la CNMC, dictada en l'expedient de vigilància, es declara que els nous criteris orientatius en matèria de taxació de costes presentats per l'ICAB en la data ressenyada de 29 de novembre de 2019 són adequats al compliment de la Resolució de 8 de març de 2018.

D'aquests **nous criteris** cal saber que **han estat aprovats per la Junta de Govern de l'ICAB celebrada a data 3 de març de 2020** i que, d'acord amb la seva Disposició Final, han entrat en vigor l'endemà de la seva publicació a la pàgina web col·legial, és a dir, el 5 de març de 2020. Així com, seran aplicables als informes que s'emetin a partir d'aquesta data, en relació amb qualsevol taxació de costes i jura de comptes.

Igualment, amb la seva aprovació, queden expressament derogades les Pautes Bàsiques aprovades per acord de la Junta de Govern de 20 de març de 2018, així com tots els criteris anteriors aprovats per aquesta Corporació, tal com es recull a la seva Disposició Derogatòria.

Aquests criteris es consideraran com a paràmetre de raonabilitat, tenen un fi orientador i no han d'interpretar-se com un mínim o un màxim, sinó de forma flexible, estant al cas concret.

Així mateix, en la valoració de les costes per la defensa lletrada es ponderaran principalment els factors relatius a l'interès econòmic litigiós i al grau de treball. La ponderació del treball tindrà en compte el tipus de procediment o la fase del procés o actuació respecte de la qual es planteja la taxació, la complexitat i el temps de l'actuació.

L'interès litigiós vindrà determinat, en termes generals, per l'import de la condemna o la quantia processal, llevat que aquesta no consti fixada o sigui poc raonable. En aquest casos, s'estarà a l'interès

econòmic real de l'assumpte. En defecte de tot això, la quantia serà la quantia indeterminada fixada a l'article 394.3 de la LEC.

COMISSIÓ DE DEONTOLOGIA I INTRUSISME PROFESSIONAL

LA MINUTA D'HONORARIS PROFESSIONALS EN LA NORMATIVA DE L'ADVOCACIA CATALANA. ANÀLISI DE L'ARTICLE 43È.

La vigent Normativa de l'Advocacia Catalana (NAC), en vigor dels del dia 19 de febrer de 2019, ha respectat íntegrament l'anterior regulació en matèria de minuts dels i les professionals de l'advocacia, continguda a l'article 43è, el qual, dividit en tres apartats, aborda la figura principal de la minuta d'honoraris, la possibilitat reconeguda de minuts parcials, sens perjudici de la liquidació final, i la figura de la denominada "minuta proforma", i la seva finalitat.

En quant a la minuta d'honoraris, i amb independència del nom que finalment se li atorgui al document, la seva expedició es considera requisit essencial per fer efectiva la remuneració de l'advocat o l'advocada, pel fet que tant per exigir-ne el pagament, si no es disposa de provisió de fons, com per justificar aquest, si es disposa de provisió de fons, serà necessària la seva expedició, que haurà de complir, com diu literalment la norma, amb els requisits legals i fiscals corresponents, els quals es troben regulats a la versió consolidada del RD 1619/2012, de 30 de novembre, del Ministeri d'Economia i Administracions Públiques, REGLAMENT DE FACTURACIÓ, sent bàsicament:

- 1.- Numeració (correlativa i si es fan sèries també correlatives).
- 2.- Data d'expedició.
- 3.- Dades complertes de l'expedidor (advocada o advocat, o societat professional), com del destinatari.
- 4.- NIF/CIF(NIE... de les parts.
- 5.- Domicili de les parts.
- 6.- Descripció de les operacions* requisit de gran rellevància, atès que la descripció ha de contenir totes les dades necessàries per a la determinació de la base imposable, com el preu unitari dels serveis (per hores, cada fase processal que generi un import, etc.), i la data en què s'han efectuat les operacions que es documenten, o en què s'han rebut provisions si és una data diferent, així com els descomptes si s'ha

dut a terme, ja que l'Agència Tributària pot considerar despesa no deduïble les factures/minutes.... que no compleixin amb aquest requisit, entre altres.

7.- El tipus impositiu d'IVA. I la quota repercutida, separant les quantitats (no es pot fer de forma simplificada amb els nostres serveis com IVA inclòs), la quota de retenció d'IRPF si s'escau, i, excepcionalment, si la factura/minuta ho és per fets exempts d'IVA, la consignació dels preceptes legals que determinen l'excepció (determinades prestacions acadèmiques, facturació a tercers països...).

En quant a la facturació parcial, a compte de la liquidació final, tan sols dir que pot ser pràctica habitual per fer coincidir les provisions de fons o pagaments a compte d'honoraris als períodes fiscals, evitant desfasar l'IVA d'aquests pagaments parcials o provisions, i que, com s'expressa, sempre escaurà una liquidació final, dels honoraris meritats, les despeses suportades, i les provisions rebudes, i facturades en el seu cas.

Finalment, en quant a la figura de la denominada "factura o minuta proforma", haurem d'acudir al document que obeeixi a la seva finalitat, que és únicament la de participar al destinatari de la informació econòmica de la futura facturació, quan s'hagi de tancar la liquidació, o quant ja sigui exigible, té com a funció única informar de la futura facturació/minutació, pel fet que si amb aquesta denominació es creen uns documents amb els requisits del reglament de facturació, amb independència del nom que se li ha donat, es tractarà d'una veritable factura o minuta, sense perjudici de les responsabilitats fiscals que la seva utilització inapropiada pugui comportar, alienes a les obligacions deontològiques.

COMISSIÓ D'ESTRANGERIA

L'AUTORITZACIÓ DE RESIDÈNCIA PER A PRÀCTIQUES DE LA DISPOSICIÓ ADDICIONAL DIVUITENA DE LA LLEI 14/2013

El 4 de setembre de 2018 es va publicar en el BOE el RD-llei 11/2018, que va modificar la Llei 14/2013, de recolzament als emprenedors i la seva internacionalització, i el RD 557/2011, pel qual es va aprovar el Reglament de la Llei Orgànica 4/2000, per introduir en l'ordenament jurídic espanyol la Directiva

2016/801/UE. Entre les modificacions regulades en aquest RD-llei es troba la introducció de la Disposició addicional divuitena en la Llei 14/2013 per regular l'autorització de residència per a pràctiques. Amb aquesta són tres les autoritzacions previstes per autoritzar a una persona estrangera la realització de pràctiques en el nostre país: l'autorització d'estada per pràctiques no laborals, l'autorització de residència i treball per compte d'altri de durada determinada i l'autorització de residència per a pràctiques.

Per tant, quina escollir?

La resposta la dona la Instrucció DGM4/2018 de la Direcció General de Migracions. Quan la persona estrangera interessada en fer pràctiques és un titulat d'educació superior que ha obtingut el seu títol en els dos anys anteriors a la data de la sol·licitud de l'autorització, o és un estudiant que realitza estudis que condueixen a l'obtenció d'un títol d'educació superior, ha de demanar l'autorització de residència de la disposició addicional divuitena de la Llei 14/2013; perquè l'autorització d'estada per pràctiques no laborals i l'autorització de residència i treball per compte d'altri de durada determinada passen a tenir un caràcter residual. És a dir, només podran ser sol·licitades per aquelles persones no incloses a l'àmbit subjectiu de la Disposició.

Dins de l'àmbit d'aplicació de l'esmentada disposició, **el conveni d'acollida o el contracte de treball en pràctiques són els instruments de vinculació entre l'entitat d'acollida i la persona estrangera.** Quan l'element vinculant entre les parts sigui el contracte laboral en pràctiques, aquest quedarà sotmès a la normativa laboral i convenis col·lectius que li siguin d'aplicació.

Doncs bé, quan procedeix el conveni d'acollida i quan el contracte laboral en pràctiques?

Quan el sol·licitant de l'autorització de residència sigui un estudiant d'educació superior, el seu lligam amb l'entitat d'acollida serà el conveni d'acollida, ja que l'article 11.1 del Real Decret Legislatiu 2/2015, de 23 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut dels Treballadors, només permet concertar el contracte de treball en pràctiques amb les persones que estiguin en possessió d'un títol universitari o de formació professional de grau mitjà o superior o títols oficialment reconeguts com equivalents.

Si l'estudiant estranger estudia a Espanya caldrà que sigui titular d'una autorització d'estada per estudis en vigor. L'autorització d'estada per estudis serà suficient

per realitzar pràctiques acadèmiques si aquestes són curriculars; si són extracurriculars (no formen part del pla d'estudis, però l'estudiant les realitza voluntàriament durant el seu període formatiu) i accessòries als estudis serà suficient l'autorització d'estada per estudis, però si aquestes representen l'activitat principal caldrà sol·licitar l'autorització de residència.

Si els estudis s'estan realitzant fora d'Espanya, l'estudiant estranger ha de sol·licitar l'autorització de residència per poder fer les pràctiques en Espanya.

Quan la persona interessada en la realització de les pràctiques és un titulat superior, l'entitat d'acollida pot optar per la formalització d'un contracte de treball en pràctiques. Però com l'àmbit subjectiu de la Disposició addicional és més limitat que el contemplat per l'article 11.1 de l'Estatut de Treballadors, l'entitat d'acollida que opti pel contracte de treball en pràctiques només podrà demanar l'autorització de residència prevista en la disposició addicional divuitena de la Llei 14/2013 quan el formalitzi amb una persona estrangera que hagi obtingut un títol d'educació superior en els dos anys anteriors a la data de la sol·licitud. Si la persona contractada hagués obtingut el seu títol d'educació superior o de formació professional de grau mitjà dins dels cinc anys, o set quan es tracti d'un treballador discapacitat, següents a la terminació dels estudis haurà de sol·licitar l'autorització de residència i treball per compte d'altri de durada determinada.

COMISSIÓ DEL TORN D'OFICI

SUPERACIÓ DELS LÍMITS ECONÒMICS I LA POSSIBILITAT D'ACCÉS A L'ASSISTÈNCIA JURÍDICA GRATUÏTA: LLEI 1/1996, DE 10 DE GENER, D'ASSISTÈNCIA JURÍDICA GRATUÏTA

La superació dels límits econòmics per part de les persones sol·licitants d'assistència jurídica gratuïta que puguin suposar la denegació del dret després de la valoració que es fa a l'ICAB, no implica per se que aquesta resolució sigui definitiva ja que l'article 6 de la LAJG reserva a la CAJGB la possibilitat de la concessió extraordinària del dret en atenció a altres factors.

On i per part de qui s'obren els expedients de justícia gratuïta?

Els expedients es poden obrir tant en el departament del Servei d'Orientació Jurídica (SOJ), quan les persones accedeixen a través de la petició d'orientació jurídica o bé

directament en el departament del SERTRA respecte a la part d'expedients que arriben a través de vies telemàtiques per correu electrònic o bé per correu ordinari.

Quina és la valoració que es fa en el SERTRA?

Per part de les persones que fan els dictàmens es tenen en compte i es posen en correlació el perfil de la unitat familiar amb la situació econòmica i patrimonial així com el tipus de procediment (art. 3 LAJG)

LÍMITS PER AL RECONeixEMENT DEL DRET D'AJG

		Membres unitat familiar				CIRCUMSTÀNCIES EXCEPCIONALS ALS ART. 5
		UN	DOS	TRES	QUATRE O MÉS	
IPREM de 12 pagues		x 2	x 2'5	x 3	x 5	
MENSUAL	SI NÒMINA = 14	922,00 €	1.152,50 €	1.383,00 €	2.305,01 €	
	SI NÒMINA = 12	1.075,67 €	1.344,59 €	1.613,50 €	2.689,18 €	
DIÀRIA	SI NÒMINA = 14	30,73 €	38,41 €	46,10 €	76,83 €	
	SI NÒMINA = 12	35,85 €	44,82 €	53,78 €	89,64 €	
Import anual		12 x 2	12 x 2,5	12 x 3	12 x 5	
		12.908,06 €	16.135,07 €	19.362,09 €	32.270,15 €	

IPREM: 6.454,03€

Llei 3/2017, de 27 de juny, de Pressupostos Generals de l'Estat

Quin tipus de dictàmens es poden fer per part del SERTRA?

El més habituals són els qualificats com Favorables i Desfavorables generals si bé després de cadascun d'ells poden tenir alguna particularitat. Entre els dictàmens desfavorables estan els que es classifiquen com D2 quan per part de la persona dictaminadora s'aprecien circumstàncies que podrien ser susceptibles de ser qualificades com d'extraordinàries segons l'art. 5 de la LAJG i, per tant, de ser reconegut el dret sol·licitat. En aquest sentit s'informa al ciutadà.

El dictamen negatiu de l'ICAB implica que el nostre client no podrà accedir als beneficis de la Justícia Gratuïta?

No. El dictamen de l'ICAB no és definitiu i, per tant, es pot recórrer a la Comissió d'Assistència Jurídica Gratuïta de Barcelona que és l'òrgan que pot reconèixer el dret en els supòsits considerats excepcionals.

Es pot tenir assistència jurídica gratuïta si hem sobrepassat els límits econòmics? Sí. Seria possible el reconeixement excepcional sempre que no es superi el quintuple de l'IPREM i atenent a circumstàncies familiars com formar part d'una família nombrosa especial, tenir familiars a càrrec i la valoració del cost

que puguin suposar les despeses derivades de l'inici del procediment.

L'article 5 també assenyala que podran tenir la consideració de circumstàncies excepcionals aquelles relacionades amb la salut de la persona sol·licitant així com a aquelles altres que acreditin una discapacitat de les reconegudes en l'art. 1.2 de la Llei 51/2003, de 2 de desembre d'igualtat d'oportunitats i no discriminació i accessibilitat a les persones amb discapacitat.

El reconeixement excepcional del dret implica la concessió de totes les prestacions de l'art. 6 de la LAJG?

No, serà la pròpia CAJGB qui determinarà de forma expressa en cada cas quines seran les prestacions que li podran ser aplicades al sol·licitant.

EL DICTAMEN DE L'ICAB NO ÉS DEFINITIU I, PER TANT, ES POT RECÓRRER A LA COMISSIÓ D'ASSISTÈNCIA JURÍDICA GRATUÏTAT DE BARCELONA QUE ÉS L'ÒRGAN QUE POT RECONÈIXER EL DRET EN ELS SUPÒSITS CONSIDERATS EXCEPCIONALS.

TOTA LA INFORMACIÓ DEL TORN D'OFICI

A la pàgina web de l'ICAB, apartat Torn d'Ofici trobareu tota la informació i documentació d'interès sobre aquest àmbit.

The screenshot shows the website of the Comissió del Torn d'Ofici i Assistència a la Persona Detinguda. The header includes the ICAB logo and navigation links like 'EL COL·LEGI', 'DONAT D'ALTA', 'SOLUCIONS PROFESSIONALS', 'FORMACIÓ BIBLIOTÈCA', and 'CIUTADANS/REGISTRES'. The main content area is titled 'Portada Comissió del Torn d'Ofici i Assistència a la Persona Detinguda' and features several sections: 'NOVETAT' (Novelty) regarding the follow-up of notices, 'INFORMACIÓ GENERAL' (General Information) including the Commission's name, norms, and contact info, and 'JUSTIFICANTS D'ACTUACIONS I PAGAREMETS' (Justification of actions and payments) listing various documents and procedures. There are also sections for 'SERVIS DEL TORN D'OFICI' (Torn d'Ofici services) and 'SERVIS DEL TORN D'OFICI' (Torn d'Ofici services) with details on calendars, fees, and procedures.

COVID-19: DRETS (I DEURES) DELS CIUTADANS EN L'ÀMBIT DEL DRET SANITARI

Succinta exposició dels drets i deures dels ciutadans en l'àmbit del dret sanitari en situacions de pandèmia com la declarada en relació al Coronavirus.

Yolanda Puiggros Jimenez de Anta
Col·legiada Núm. 22.300

El passat dimecres 11 de març, el director general de l'Organització Mundial de la Salut va declarar que el Coronavirus o COVID-19 passava de ser una epidèmia a una pandèmia.

Les mesures adoptades per les autoritats sanitàries arreu de l'Estat espanyol són extraordinàries degut a la gravetat de la situació i, en alguns supòsits, condicionen o matisen els drets individuals que reconeix en situacions de normalitat la legislació de l'àmbit sanitari. Procedeixo en aquest text a fer un breu resum dels drets i deures dels ciutadans en l'àmbit del dret sanitari en situacions de pandèmia com la declarada en relació al Coronavirus i que, a data de tancament de l'edició de la present edició, encara subsisteix.

El primer dret que referirem és el dret a la informació epidemiològica. Aquest dret apareix a l'article 6 de la Llei 41/2002, de 14 de novembre, bàsica reguladora de l'autonomia del pacient i dels drets i obligacions en matèria d'informació i documentació clínica (en endavant la Llei 41/2002). Aquesta llei regula, amb caràcter bàsic, els drets i deures dels pacients i, entre ells, el dret a la informació epidemiològica formulat com el dret de

---

LES MESURES ADOPTADES PER LES AUTORITATS SANITÀRIES ARREU DE L'ESTAT ESPANYOL SÓN EXTRAORDINÀRIES DEGUT A LA GRAVETAT DE LA SITUACIÓ I, EN ALGUNS SUPÒSITS, CONDICIONEN O MATISEN ELS DRETS INDIVIDUALS (...)

---

tots els ciutadans a "conèixer els problemes sanitaris de la col·lectivitat quan impliquin un risc per a la salut pública o per a la seva salut individual, i el dret a què aquesta informació es difongui en termes veritables, comprensibles i adequats per a la protecció de la salut, d'acord amb el que estableix la Llei."

En termes similars, la legislació autonòmica de Catalunya formula el dret a la informació epidemiològica a l'article 4 de la Llei 21/2000, de 29 de desembre, sobre els drets d'infor-

mació concernent la salut i l'autonomia del pacient, i la documentació clínica.

Més endavant, la Llei 33/2011, de 4 d'octubre, General de Salut Pública (en endavant Llei General de Salut Pública) també va regular amb caràcter bàsic el contingut del dret a la informació en matèria de salut pública que ha de comprendre tant les actuacions i prestacions en matèria de salut pública, com els factors que influeixen en el nivell de salut de la població i els riscos biològics, químics, físics, mediambientals, climàtics o de qualsevol mena rellevants per a la salut de la població, així com el seu impacte. Aquesta informació s'ha de facilitar de forma desagregada i adequada per a la seva comprensió per part del col·lectiu afectat i ha d'estar disponible en format que permeti la plena accessibilitat per les persones discapacitades. A més, si el risc és immediat, la informació s'ha de proporcionar amb caràcter urgent.

L'art. 10 de la Llei General de Salut Pública estableix l'obligació per part de les Administracions sanitàries d'informar sobre la presència de riscos específics per a la salut de la població, que ha d'incloure una valoració del seu impacte en la salut, les mesures que adopti l'Administració sanitària al respecte i les recomanacions per a la població.

La referida Llei General de Salut Pública estableix, a més, certes obligacions per als ciutadans, com són (art. 8) el deure de col·laboració per tal de facilitar el desenvolupament de les actuacions de salut pública i abstenir-se de conductes que ho dificultin, impedeixin o falsegin; o el deure de comunicació (art. 9) que s'imposa a qualsevol persona que conegui fets o circumstàncies que puguin constituir un risc o un perill greu per a la salut de la població, els quals ha de posar en coneixement de les autoritats sanitàries.

Passant del col·lectiu a l'individu, els drets i deures dels ciutadans regulats tant a la Llei 41/2002 com a la regulació autonòmica de la Llei 21/2000 es mantenen, llevat d'alguns supòsits que la situació de pandèmia i l'actuació de l'Administració sanitària en matèria de salut pública fan imprescindibles: subsisteixen en termes generals els drets a la intimitat, el respecte de l'autonomia del pacient, els drets vinculats a la història clínica, l'informe d'alta i altra documentació clínica, etc. però en cas de negativa a un tractament o a una hospitalització per part d'un pacient que en circumstàncies normals podria optar a l'alta voluntària a l'empara de les Lleis 41/2002 i 21/2000, no serà així en supòsits de pandèmia. Efectivament, la Llei Orgànica 3/1986, de 14 d'abril, de mesures especials en matèria de salut pública habilita a les

(...) SUBSISTEIXEN EN TERMES GENERALS ELS DRETS A LA INTIMITAT, EL RESPECTE DE L'AUTONOMIA DEL PACIENT, ELS DRETS VINCULATS A LA HISTÒRIA CLÍNICA, L'INFORME D'ALTA I ALTRA DOCUMENTACIÓ CLÍNICA, ETC.(...)

autoritats sanitàries a adoptar mesures de reconeixement, tractament o un altre control quan s'apreciïn indicis raonables que permetin suposar l'existència d'un perill per a la salut de la població degut a la situació sanitària concreta d'una persona.

En aquest mateix sentit, l'esmentada Llei Orgànica 3/1986 habilita l'autoritat sanitària a adoptar les mesures oportunes per al control dels malalts, de les persones que hagin estat en contacte amb els mateixos i les que considerin necessàries en cas de risc transmissible. Precisament

en aquesta habilitació normativa es va fonamentar, per exemple, el Jutjat del Contenciós Administratiu núm. 1 de Santa Cruz de Tenerife per dictar la Interlocutòria de ratificació de mesures sanitàries urgents establertes per l'Ordre 109/2020 de la Conselleria de Sanitat del Govern de Canàries que va confinar els hostes d'un hotel en detectar-se la presència d'un ciutadà de Lombardia positiu en proves de laboratori en Coronavirus fins que no fossin atesos i valorats pel personal sanitari.

En l'àmbit de la protecció de les dades personals de salut, els motius de salut pública com és el cas de la pandèmia que ens ocupa, també tenen excepcions: l'art. 9 del Reglament (UE) 2016/679 relatiu a la protecció de les persones físiques en el que respecta al tractament de dades personals i a la lliure circulació de dades (RGPD) estableix com a excepció a la prohibició de tractament de dades sanitàries que aquest sigui necessari per raons d'interès públic en l'àmbit de la salut pública; i la Disposició addicional dissetena de la Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de Protecció de Dades Personals i garantia dels drets digitals estableix la possibilitat de què en situacions d'excepcional rellevància i gravetat per a la salut pública les autoritats sanitàries i les institucions públiques amb competències en vigilància de la salut pública puguin dur a terme estudis científics sense el consentiment dels afectats. ¹⁴

LA LEGITIMITAT DE L'EUTANÀSIA: DEBATS SOBRE EL DRET A MORIR. DRET COMPARAT

L'autora realitza una il·lustrativa exposició de la finalitat perseguida per la proposta legislativa (eutanàsia activa i directa) que el Govern ha presentat davant el Congrés dels Diputats des d'una perspectiva del Dret Comparat.

Trinidad Fernández Russell
Col·legiada Núm. 21.827

Al juny de 2019 el Parlament de Catalunya va acollir una jornada organitzada per l'Associació Dret a Morir Dignament sobre la legalització de l'eutanàsia, proposant la seva despenalització i de l'ajuda al suïcidi, reivindicació que ha anat creixent fins avui. Tot i això la seva tramitació a nivell estatal es va paralitzar per l'avançament de les eleccions.

Al febrer de l'any en curs el Govern central torna al congrés per plantejar una vegada més la proposta per aprovar la intervenció voluntària de la vida, *stricto sensu* la "bona mort".

La discussió no rau en la que antigament s'anomenava "eutanàsia passiva" sinó que tracta específicament de l'activa, directa i a petició del pacient, la que penalitza el Codi penal, article 143, amb penes que oscil·len entre els 2 i els 10 anys de presó si s'arribés a executar la mort, encara que si qui ajuda a morir és un familiar se li podria aplicar l'atenuant de parentesc o si confessa l'autoria, l'atenuant de confessió. Per tant, una persona pot suïcidar-se i si no ho aconsegueix no se la castigarà penalment, igual que si decideix que no se li administri un tractament o que es suspengui una vegada iniciat (eutanàsia passiva) o l'aplicació de sistemes terapèutics per tractar el dolor però que poden avançar la mort per

depressió del sistema nerviós, el to vital i el funcionament de diversos òrgans (eutanàsia indirecta).

És indubtable la càrrega ideològica del debat, entre els detractors s'enarbora la sacralitzada vida a modus maximalista, mentre que per part dels defensors del dret a morir en llibertat resideix un enfocament basat en el respecte. Ambdues posicions defensen la dignitat humana, uns accepten la voluntat divina i els altres mitjançant l'exercici de la pròpia llibertat individual a manera de "voluntats" informada, consentida i lliure.

Històricament, amb anterioritat a la Carta Magna el dret a la vida tenia un caràcter absolut, i és a partir de l'any 1978 quan se li atorga a aquest dret uns certs límits, és a dir, un valor relatiu per tal d'interpretar de forma integradora tots els drets fonamentals i de conformitat amb la Declaració Universal de Drets Humans, els tractats i acords internacionals ratificats per l'Estat espanyol, i per tant, essent la vida un bé de la persona integrador dins del cercle de la llibertat, pugui aquella disposar sobre la seva pròpia mort.

La primera petició davant els tribunals va ser presentada a Barcelona pel procediment de jurisdicció voluntària, el 30 d'abril de l'1993, per Ramón Sampedro, sol·licitant que, donat que ell es trobava impossibilitat

---

LA DESPENALITZACIÓ O LEGALITZACIÓ DE L'EUTANÀSIA NO ÉS LA NORMA GENERAL EN EL DRET COMPARAT DEL NOSTRE ENTORN, ÉS MÉS BÉ L'EXCEPCIÓ

La despenalització o legalització de l'eutanàsia no és la norma general en el Dret comparat del nostre entorn, és més bé l'excepció (Holanda, Bèlgica i Luxemburg). El consens internacional advoca per l'extensió de les cures pal·liatives, com estableixen les Recomanacions del Consell d'Europa de 1999 i de 2003. La majoria dels països han descartat la idea d'un dret a la mort. I el nostre Tribunal Constitucional ha dit al respecte que solament es podria parlar d'"un lliure actuar" però no d'un dret que obligués a una actuació del poders públics per a la seva consecució.

per treure's la vida, s'autoritza al seu metge de capçalera a què li subministrés els medicaments necessaris per morir sense dolor i que se li respectés el seu dret a no ingerir aliments per mitjans naturals ni artificials. No va ser admesa a tràmit, demanant emparament al Tribunal Constitucional que igualment va resoldre la seva inadmissió.

Holanda va ser el primer país en legalitzar l'eutanàsia a l'abril de l'2002, encara que la seva despenalització es va produir molt abans, des del 1952 per la via de la jurisprudència mitjançant la intervenció directa i eficaç del metge per causar la mort del pacient que patís una malaltia irreversible o estigués en fase terminal amb patiment insuportable. Inclús els menors entre 16 i 17 anys poden fer la petició sense el consentiment del pares. També regula el suïcidi assistit.

França va legalitzar al març de l'2016 la sedació terminal però prohibeix l'ajuda activa per morir a través de l'eutanàsia o el suïcidi assistit.

A Suïssa l'eutanàsia no està permesa legalment però derivat del dret a decidir de les persones s'autoritza el suïcidi assistit (2001) com a Finlàndia, encara que la persona no pateixi una malaltia terminal, essent la pròpia persona la que realitza l'acció, restant mèdicament assistida, podent inclús intervenir persones alienes a la professió mèdica a mans d'organismes no governamentals, i que les substàncies que li causen la mort no són subministrades al pacient sinó entregades a ells amb instruccions precises perquè ell es causi la mort.

L'estat de Washington (EUA) va legalitzar el suïcidi mèdicament assistit el 2008, i a Vermont (EUA) l'any 2013; així com els estats de Montana, Oregó, i Califòrnia.

El Quebec (Canadà) va aprovar una llei que legalitzava l'eutanàsia el 2014.

A Austràlia és legal en l'estat de Victòria i està restringida a pacients amb malalties terminals en ple exercici de les seves facultats mentals i amb una esperança de vida de menys de 6 mesos.

A Bèlgica l'eutanàsia és legal des l'any 2002 per a persones amb pronòstic de malaltia irreversible amb patiment físic o psíquic constant i insuportable o malaltia greu. També està prevista per a pacients no terminals. La llei belga no regula el suïcidi assistit. Però sí es va convertir al 2014 en el primer país del món que recull en la seva legislació l'eutanàsia de menors sense requisit d'edat.

Luxemburg es va convertir l'any 2009 en el tercer país del món en despenalitzar l'eutanàsia aprovant una llei sobre el dret a una mort digna.

I finalment, és Colòmbia l'únic país del món en què la pràctica de l'eutanàsia ha estat reconeguda com un dret fonamental pel Tribunal Constitucional derivada del reconeixement constitucional de la dignitat i la llibertat individuals.

Pel que fa a l'Estat espanyol la Proposta de Llei Orgànica de regulació de l'eutanàsia (LORE) presentada al Congrés dels Diputats el 24 de gener de 2020 i inspirada en legislacions amb llarg recorregut com l'holandesa o belga proposa modificar i, per tant, despenalitzar l'apartat 4 de l'article 143 del Codi penal quedant exemptes de responsabilitat aquelles persones que ajudin a morir "de forma segura, pacífica i sense dolor" a qui ho demani de manera lliure, expressa i inequívoca. Dintre del context eutanàsic la llei preveu que l'eutanàsia sigui un dret individual dotat d'una regulació sistemàtica i ordenada evitant ser objecte de retret penal. La llei albira sense fer cap menció al

---

TOT I SER UN TEMA SENSIBLE, SEMBLA QUE EXISTEIXI CERTA POR INCOMPREENSIBLE A REGULAR SOBRE L'EUTANÀSIA QUAN EL SEU DEBAT I EL DEL SUÏCIDI ASSISTIT CORRESPON A TOTA LA SOCIETAT

---

o psíquic constant i intolerable sense possibilitat de cura o millora apreciable en termes establerts per la normativa sanitària. La voluntat protectora i garantista de la llei fa que la decisió conscient i responsable del pacient (mitjançant dos sol·licituds escrites amb un interval de 15 dies naturals) inclogui certes supervisions per part de la metgessa o metge responsable, del consultor/a i, de la Comissió d'avaluació i control que resoldrà en última instància, obligats a guardar secret sobre el contingut de les deliberacions i confidencialitat de les dades personals per tal de no posar en risc la intimitat del malalt. Tot aquest procés no s'hauria de perllongar més de 32 dies des que el demandant de l'ajuda faci la petició inicial, condicionada a tenir la

terme suïcidi assistit, dos tipus d'eutanàsia: la activa sent el professional sanitari qui posa fi a la vida del pacient a petició prèvia, i aquella en què el propi pacient posa fi a la vida essent la metgessa o metge qui col·labora facilitant la substància i dosi. Ambdós casos la persona ha de patir una malaltia greu i incurable amb pronòstic de vida limitat en un context de fragilitat progressiva; o una malaltia greu, crònica i invalidant (Alzheimer i altres patologies neurodegeneratives amb deteriorament cognitiu) que comporti patiment físic

nacionalitat espanyola o residència legal a Espanya, i ser major d'edat. Aquesta prestació haurà de ser inclosa en el sistema nacional de salut i s'aplicarà en tots els hospitals públics, en el domicili del malalt o en centres privats per tal de compensar aquells hospitals públics on els facultatius es declari objectors de consciència. Vertebrada també la possibilitat de sol·licitar aquesta ajuda mitjançant el document de instruccions prèvies o el seu equivalent en Catalunya de voluntats anticipades coincidint així la nostra normativa amb la holandesa, la belga i la luxemburguesa al reconèixer-li validesa com expressió de la voluntat del pacient que s'ha de respectar (Llei 41/2002 de 14 de novembre). Gens baladí com a fórmula principal pels casos d'incapacitat el fet que pugui derivar en malalties com l'Alzheimer o altres demències, sense menystenir el document d'autotutela mitjançant la cessió de representació o de l'assistent, i àdhuc apuntant l'exigència de la millora de les cures pal·liatives amb el benentès que no és una llei integral que reguli el final de la vida i per tant inclogui a totes les persones.

Tot i ser un tema sensible, sembla que existeixi certa por incomprensible a regular sobre l'eutanàsia quan el seu debat i el del suïcidi assistit correspon a tota la societat.

La terminologia és fonamental per ajudar als metges en la seva pràctica professional així com als pacients i les seves famílies a comprendre i entendre sobre les seves possibilitats i drets. Les cures pal·liatives no són suficients, malgrat que consideren la mort com un procés normal, ni acceleren ni retarden la mort sinó que suposen l'aplicació de mesures terapèutiques proporcionades evitant l'obstinació com l'abandonament, l'allargament innecessari o l'acurtament deliberat de la vida. Cal vetllar per la bona praxis en la limitació de l'esforç terapèutic en casos avançats.

L'eutanàsia voluntària és un dret humà a poder decidir sobre la nostra vida i els nostres cossos. S'ha de poder decidir en llibertat posant fi al patiment evitant la clandestinitat i judicialització d'aquests casos. La mort ens afecta a tots, i sabem que en un moment o altre hem de morir, independentment de la ideologia que defensem o la religió que professem, i tot això passa per la regulació d'un dret íntimament lligat a la naturalesa lliure i autòctona de la persona com és l'eutanàsia.

En darrer lloc, si la llei aconsegueix els suficients suports, Espanya es convertirà probablement en el cinquè país d'Europa en legalitzar l'eutanàsia. *NJ*

Inscripcions Obertes

100%
ON-LINE

5è Congrés **on-line** de
l'Advocacia de Barcelona
Dilluns, 29 juny / Divendres, 3 juliol 2020

all you
need is
Law

ADMINISTRATIU

CIVIL

FAMILIA

FISCAL

TORN D'OFICI

LABORAL

MEDIACIO

MERCANTIL

TIC

PENAL

#5CongrésAdvocaciaBarcelona

Consulta la resta de matèries
i informació a www.icab.cat

Patrocinadors:

Col·laboradors:

III CONGRÉS NACIONAL EN DEFENSA DELS DRETS DE LES VÍCTIMES D'ACCIDENTS DE TRÀNSIT D'ANAVA-RC

Xavier Coca Verdaguer
Col·legiat núm. 24.374
President Secció de Dret de la Circulació
de l'ICAB

Barcelona va acollir per primera vegada, el passat 6 de març, un congrés d'àmbit nacional emmarcat exclusivament en els drets de les víctimes d'accidents de trànsit. No és pas el primer certament, atès que associacions privades d'advocats de víctimes porten anys organitzant-ne, com ara l'associació ANAVA-RC, que, amb la present edició i amb la coorganització de la Secció de Dret de la Circulació de l'ICAB, ja en porten tres.

Aquesta tercera edició va destacar per presentar un format nou, d'un sol dia i amb 7 ponències, de les quals 5 van ser taules rodones amb ponents d'altíssim prestigi dins el món judicial i jurídic que van abordar les

---

temàtiques més problemàtiques de la posada en pràctica de la reforma de la llei del Barem des d'un punt de vista pràctic, didàctic i molt directe, amb debats que van demostrar que encara queda camí per a recórrer per poder arribar a un consens únic sobre totes les problemàtiques d'aplicació d'una llei, la 35/15, que just fa 4 anys que va entrar en vigor.

La prova del nexa causal al traumatisme menor de la columna vertebral va obrir amb força la primera taula del congrés, amb un debat tècnic molt intens on, a mans del director del Centro Zaragoza i uns dels enginyers més especialitzats en biomecànica del nostre país, Carlos Arregui Dalmases, es van poder abordar des dels criteris més estrictes de la ciència biomecànica, fins a les evidències més clares de la medicina traumatològica, posades de manifest pel Dr. Javier Górriz Quevedo, tot això sota la introducció tècnico-jurídica del president de l'associació ANAVA-RC, coorganitzadora del congrés, Manuel Castellanos, que va posar els punts sobre les "i" a les principals incongruències que, sobre aquest tema, hem de viure els advocats, tant en l'intent extrajudicial d'arribar a un acord en la reclamació per danys i perjudicis derivats de l'accident de trànsit, com en el dia a dia judicial, on la mera existència d'un pressupost o peritatge de reparació d'un vehicle per sota de determinades quanties o quatre fotografies dels danys d'ambdós vehicles es converteix, incomprendiblement, en el principal fonament científic i jurídic per defensar la falta de nexa causal entre les lesions reclamades i l'accident de trànsit que les ocasiona. Tema apassionant i bàsic en el dret de la circulació actual, per representar, el traumatisme de la columna vertebral, el 80% dels sinistres amb lesions declarats al nostre país, resultant-ne la visió crítica donada per aquesta primera taula, tant de la regulació legal (art. 135 de la Llei 35/15, de 22.09) com de l'aplicació pràctica que se li està donant per bona part del sector assegurador, realment útil pels professionals de l'especialitat.

La següent taula va posar de manifest l'alarmant situació de descontrol regulatori dels convenis d'assistència sanitària que, des de fa anys, estant signant el sector assegurador amb la sanitat pública i privada per donar cobertura a l'assistència mèdica de les víctimes d'accidents de trànsit. Malgrat néixer originàriament aquests convenis, fa més de 20 anys, amb l'objectiu de facilitar el pagament dels costos sanitaris de l'assistència

---

d'aquests lesionats justament per a no perjudicar-los amb esperes infinites o discussions interminables sobre la culpa que només carregaven injustificadament a una seguretat social sobresaturada des de fa massa anys, la transparent i indiscutible exposició de denúncia del company Josep Pérez Tirado, representant d'associacions de víctimes en la Comissió de Reforma del Barem de trànsit i actual membre de la Comissió de Seguiment de Llei resultant, va ser reveladora per aconseguir un aforament que s'ha fet creus del dramàtic problema i terribles reptes que ens esperen durant els propers anys, tant els advocats de víctimes com les víctimes d'accidents de trànsit si no es posa fre a un sistema de regulació que no té cap control legislatiu, ni judicial, ni social i que, per contra, afecta drets tant fonamentals com el de la integritat física o el de la salut, drets que poden trepitjar-se sistemàticament sota el paraigua d'uns convenis que permeten aturar tractaments sense donar cap explicació a la víctima i deixant-la a l'estacada sense possibilitat de tractament.

La tercera taula va ser la més tècnica. El magistrat i president de l'Audiència Provincial de Murcia, Miguel Angel Larrosa Amante, va donar entrada a una de les problemàtiques processals més complexes des de l'entrada en vigor de la Reforma del Nou Barem: la possibilitat d'inadmissió de la prova pericial mèdica de l'asseguradora quan aquesta ha estat aportada en el procediment sense abans haver estat facilitada en l'obligatòria fase prèvia extrajudicial d'oferta i resposta motivada. Debat encès i d'opinions contraposades, especialment amb el magistrat de Primera Instància de Barcelona Roberto Garcia Cenicerós que va defensar a ultrança l'admissió d'aquesta prova sota el perill de deixar en indefensió a l'asseguradora cas de deixar-la sense prova en el plet, opció totalment discutida pel company de Granada Alberto Salas Martínez, promotor de les sis sentències de l'Audiència Provincial de Granada que admeten de forma unànime la tesis d'inadmissió d'aquestes proves per extemporànies quan la companyia ha incomplert amb la seva aportació a la via extrajudicial. Debat encès i moderat amb excel·lència pel company Dalmau Moseguí que va participar de forma activa posant sobre la taula en tot moment els punts claus. Malgrat la riquesa de les aportacions el debat no van tenir un guanyador clar sobre quin serà el futur d'aquesta problemàtica quan sigui el Tribunal Suprem qui s'hi pronunciï, qüestió que encara queda lluny de conèixer.

La taula sobre l'impacte en els nostres tribunals de la reforma del Codi Penal amb la introducció de les imprudències menys greus va ser descoratjadora.

Malgrat parlar la principal representant de la Fiscalia de Seguretat Vial a Barcelona, Isabel López Riera, de les importants directrius des del seu organisme per donar entrada com a motiu d'acusació pública a molts més supòsits d'imprudència al volant que abans de l'última reforma, la realitat és que els magistrats de l'Audiència Provincial i d'instrucció de Barcelona, Eduardo Navarro Blasco i Miguel Angel Tabarés Cabezón, no van deixar dubtes que la condemna i instrucció per aquests delictes continua essent totalment excepcional i gairebé anecdòtica comparat amb el número d'imprudències que cada dia inunden les nostres carreteres amb resultats de tota índole, inclús amb morts, on els crims de les seves famílies acaben essent emmudits davant una jurisdicció que continua sentint que la solució penal no és la destinada per a aquests successos imprudents.

L'última taula va versar sobre la prova del perjudici moral per la pèrdua de qualitat de vida ocasionat per les seqüeles derivades d'un accident de trànsit i va ser excel·lentment exposada per la magistrada del gabinet tècnic del Tribunal Suprem, Maria Cruz Aparicio, deixant clar que és un dels perjudicis del Nou Barem amb més complexitat de prova i clars-obscur per a la seva correcta quantificació i, sobretot, consecució amb els perjudicis patrimonials de lucre cessant que s'hi poden derivar, conclusió a la que el propi company i membre de la Comissió de Seguiment del Barem, Javier López y García de la Serrana hi va estar d'acord, tot i que va animar l'auditori amb casos d'èxit que semblaven totalment impossibles d'obtenir amb l'actual redacció dels articles corresponents a aquest perjudici a la Llei 35/15.

Queda camí per fer, de moment de carro però via de pas, en definitiva, que només els advocats podem convertir en via ràpida a base de treball i feina fina!

El final de la festa erudita la va protagonitzar, amb una magistral intervenció, el catedràtic de Dret Civil, Advocat i vocal de la Junta Directiva d'ANAVA-RC, José Marín López, transmetent un missatge clar d'esperança cassacional per a tots aquells temes d'interpretació del Nou Barem, doncs sembla ser que durant els primers 5 anys tenen "entrada lliure" a la barrada porta del Tribunal Suprem, tot i que la pregunta que més va volar entre el públic és si aquests 5 anys seran suficients per crear la jurisprudència que aquesta Llei necessita. pregunta sense resposta que només en els propers anys podem descobrir.

Final d'un Congrés únic que esperem poder repetir a l'ICAB ben aviat, tot i que l'emplaçament per a l'any vinent serà a Madrid!

CRÒNICA DE LA JORNADA SOBRE EL MONOGRÀFIC DE LA RJC 'EL RÈGIM DE LA PROPIETAT HORIZONTAL A CATALUNYA'

Consell de Redacció de la Revista Jurídica de Catalunya

Amb ocasió de la publicació del Monogràfic de la Revista Jurídica de Catalunya 'El Règim de la Propietat Horizontal a Catalunya. Doctrina i Jurisprudència', els passats dies 27 i 28 de febrer, la Revista Jurídica de Catalunya, l'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona i l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya van organitzar, amb la col·laboració del Col·legi de Notaris de Catalunya, el Col·legi de Registradors de Catalunya, el Col·legi d'Administradors de Finques de Barcelona i Lleida, i el Col·legi d'Agents de la Propietat Immobiliària unes jornades on es van tractar alguns dels temes de més fervent actualitat en la propietat horitzontal catalana, alhora que es donava a conèixer una obra que de ben segur serà un obligat referent en la matèria.

EL MONOGRÀFIC

Deu anys després de l'entrada en vigor del Llibre Cinquè del Codi Civil de Catalunya, després de la reforma operada per la Llei 5/2015, i tenint en compte el canvi de paradigma que sempre suposa la irrupció en el mercant immobiliari de noves formes d'ús, destinació i explotació dels departaments o entitats comunitaris, era oportú i necessari fer balanç, i analitzar els aspectes més rellevants del règim de la propietat horitzontal a Catalunya i els problemes que es plantegen en la seva aplicació pràctica, tant des del seu vessant substantiva i processal, com des de l'òptica registral i tributària.

Amb aquesta finalitat, i fruit de la col·laboració existent entre la Revista Jurídica de Catalunya i la Secció de Dret Civil de l'ICAB, a finals de 2019 es va deixar enllestida una obra que ha aglutinat a operadors jurídics i especialistes de primer nivell, entre els que es compten magistrats del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya i les Audiències Provincials, notaris, registradors, catedràtics i professors titulars de Dret Civil i advocats.

El Monogràfic compta amb quinze articles que, a excepció dels introductoris, s'han fet en coautoría per tal de dotar d'una major pluralitat i sentit pràctic a l'obra, la qual es remata amb un ampli annex bibliogràfic i una minuciosa recopilació (sistematitzada, extractada i referenciada a text complert en format web) de la jurisprudència emanada del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya d'ençà l'aplicació del Llibre Cinquè.

Així mateix, cal indicar que totes les ponències que es van desenvolupar en les quatre taules de les Jornades celebrades els dies 27 i 28 de febrer es corresponen amb dotze del quinze articles que integren el Monogrà-

fic, i que desenvolupen extensament, amb profunditat i rigor, els temes tractats. Els altres tres articles, tracten sobre els aparcaments i trasters, i la configuració i delimitació dels elements privatisius i les problemàtiques inherents al seu ús; l'afectació de l'element privatiu per deutes comunitaris; i la impugnació i nul·litat d'acords de la comunitat de propietaris.

En definitiva, i com ja s'ha dit, ens trobem davant d'una obra d'obligada referència en l'àmbit de la propietat horitzontal catalana, que de ben segur tindrà una àmplia acceptació.

LES JORNADES

Les Jornades van tenir lloc a la seu de l'ICAB. La seva presentació va ser a càrrec de M.ª Eugènia Gay i Rosell, degana de l'ICAB, Eugeni Gay Montalvo, degà emèrit de l'ICAB i director de la Revista Jurídica de Catalunya, Josep Lluís Jou i Mirabent, president de l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya, Antonio Cume-lla Gaminde, registrador i acadèmic de l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya, i Joan Sacristán Tarragó, ex-president de la Secció de Dret Civil de l'ICAB.

La primera i segona taula d'exposició i debat es van desenvolupar durant la tarda del dijous 27 de febrer, i van ser moderades per l'advocat Joan Sacristán Tarragó, expresident de la Secció de Dret Civil. A la primera de les taules hi van participar la catedràtica de Dret Civil de la UB Immaculada Viñals-Barral, i el magistrat i president de la Secció 13^a de l'Audiència Provincial de Barcelona Joan B. Cremades Morant, que respectivament van fer un anàlisi global de la situació de la propietat horitzontal catalana des dels vessants legislatiu i jurisprudencial. A la segona es va comptar amb la participació del magistrat del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya Jordi Seguí Puntas, que va tractar l'acció de divisió de la cosa

comuna i la conversió de la copropietat en propietat horitzontal; l'advocat i assessor jurídic del Col·legi d'Administradors de Finques de Barcelona i Lleida Enrique Vendrell Santiveri, que va repassar els aspectes més rellevants del règim legal de supressió de barreres arquitectòniques i instal·lació d'ascensors, i va cloure amb la intervenció de la Directora General de Tributs i Joc de la Generalitat de Catalunya Natalia Caba i Serra, que va abordar des d'un punt de vista eminentment pràctic i didàctic els distints impostos que afecten a les comunitats de propietaris i els actes jurídics que comporta la constitució i desenvolupament del seu règim.

La tercera i quarta taula d'exposició i debat es van desenvolupar al llarg de tot el matí del divendres 28 de febrer. En la taula tercera, moderada per l'advocada Marta Legarreta Fontelles, van intervenir la magistrada de la Secció 13^a de l'Audiència Provincial de Barcelona M.ª Àngels Gomis Masque, que va tractar el sempre casuístic i conflictiu tema de l'alteració dels elements comuns sense consentiment de la comunitat i l'acció per exigir-ne la reposició; l'advocat Alejandro Fuentes-Lojo Rius, que va abordar l'actual problemàtica que es planteja amb el lloguer d'habitatge turístic a les comunitats de propietaris; i el notari Manuel Àngel Martínez García, que va ocupar-se dels complexos immobiliaris privats. La quarta i darrera taula d'exposició i debat va ser moderada per l'advocat Miquel Serra i Camús, i va comptar amb la participació del president de l'Audiència Provincial de Barcelona i acadèmic de l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya Antonio R. Recio Córdova, que va analitzar els problemes que suscita el procediment monitori en el règim de la propietat horitzontal catalana; el president de l'Audiència Provincial de Girona Fernando Lacaba Sánchez, que es va fer un resum dels principals problemes processals que es susciten en l'aplicació del règim de propietat horitzontal; i la magistrada del Tribunal Superior de Catalunya i vicepresidenta de l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya M.ª Eugènia Alegrat Burguès, que va abordar el tema de la resolució alternativa de conflictes en l'àmbit de la propietat horitzontal.

L'acte va finalitzar amb una ponència de l'advocat Daniel Loscertales Fuertes (Problemes de l'aplicació pràctica de la propietat horitzontal), que va ser presentada i moderada per l'advocat i president de la Secció de Dret Civil de l'ICAB Miquel Serra i Camús, i el catedràtic de Dret Mercantil Daniel Vázquez Albert, qui com director executiu de la Revista Jurídica de Catalunya va cloure les Jornades i agrair la participació de tots els autors i ponents, així com l'assistència de tots els participants, a les mateixes. ¹⁴

L'ICAB ANALITZA A TRAVÉS D'UNA JORNADA LES CONSEQÜÈNCIES LEGALS I ECONÒMIQUES DEL BREXIT

Yolanda Lobao

Presidenta de la Secció de Dret Internacional Privat i de la UE de l'ICAB.
Col·legiada Núm. 23.894

Christian Herrera,
Membre de la Comissió de Relacions Internacionals de l'ICAB.
Col·legiada Núm. 25.118.

El passat 13 de febrer es va celebrar a l'ICAB una jornada sobre les conseqüències jurídiques i econòmiques del Brexit, amb el títol: "Brexit. ¿la sortida del laberint?"

L'acte va ser promogut conjuntament per la Secció de Dret Internacional Privat i de la Unió Europea i per la Comissió de Relacions Internacionals de l'ICAB.

La jornada va comptar amb una magnífica taula de ponents que van anar donant resposta a múltiples preguntes adreçades pel moderador (Christian Herrera) i a d'altres formulades pels assistents a la part final de l'acte. Concretament, com experts van participar-hi el Cònsol General del Regne Unit a Catalunya, Balears, Aragó i Andorra, Lloyd Milen; el director de la representació de la Comissió Europea a Barcelona, Ferran Terradellas; la directora de la Cambra de Comerç Britànic, Sra. Eva Prada; la pròpia presidenta de la Secció de Dret Internacional Privat i de la Unió Europea, l'Advocada i Solicitor Yolanda Lobao; la directora de Promoció Econòmica i Internacional de l'Ajuntament de Barcelona, Judith Romera; la directora de la Unitat d'Internacionalització d'Acció, la Cristina Serradell; i l'Advocat i Solicitor Alberto López-Cedillo.

L'electorat britànic va confirmar inexorablement el passat 12 de desembre de 2019 els resultats del referèndum del 23 de juny de 2017 aprovant el Brexit. Així, va començar una fase de transició fins al 31 de desembre del 2020. Durant aquest temps, s'han de definir els Acords que regiran la relació entre Regne Unit i la UE: tant la Declaració Política, que exposa el marc de les relacions futures; com l' Acord de Retirada, que es configura com un Tractat Internacional Bilateral d'execució jurídica dels acords.

ENTRE LES CONSEQÜÈNCIES JURÍDIQUES DEL BREXIT SÓN ESPECIALMENT RELLEVANTS TOTES AQUELLES RELACIONADES AMB EL DRET INTERNACIONAL PRIVAT; DE MANERA ESPECÍFICA, EN L'ÀMBIT CONTRACTUAL, DE LES INSOLVÈNCIES INTERNACIONALS, DEL DRET PROCESSAL, DELS DANYS EXTRA CONTRACTUALS, DE LES SUCCESSIONS I, EN GENERAL, DEL DRET DE FAMÍLIA.

contractual, com el Roma II (864/2007) sobre obligacions extracontractuals. No passarà el mateix, en canvi, en d'altres àmbits del Dret mercantil com el Reglament Europeu d'Insolvència 848/2015, que, quan deixi de ser aplicable, obligarà als Tribunals del Regne Unit a recórrer a la seva normativa interna per a determinar si són competents per conèixer d'un determinat procediment, quina és la llei aplicable, i si reconeixen o cooperen amb altre procediment de la UE.

També quedaran molt afectats el Dret de la competència, que es un dels més uniformes de la UE, el de la propietat industrial i intel·lectual i el mercat de les TMT. I un altre sector que patirà canvis importants és sense dubte el Dret processal. Ara per ara, totes les Sentències del

Com és notori, la sortida del Regne Unit de la Unió Europea comportarà tot un seguit d'efectes a nivell legal i econòmic que professionals i particulars hauran de tenir en compte. Tal i com van explicar els diversos ponents, entre les conseqüències jurídiques són especialment rellevants totes aquelles relacionades amb el Dret Internacional Privat; de manera específica, en l'àmbit contractual, de les insolvències internacionals, del Dret processal, dels danys extracontractuals, de les successions i, en general, del Dret de família.

Pel que fa a l'àmbit mercantil, i en particular, a la llei aplicable a les relacions contractuals que utilitzaran els tribunals a l'hora de resoldre disputes entre les parts, continuaran vigents tant el Reglament Roma I (593/2008) sobre llei aplicable en matèria

Regne Unit són directament executables en els Estats Membres en virtut del Reglament Brussel·les I. En canvi, un cop finalitzi el període transitori, ja no ho seran pas. La revisió del Reglament Brussel·les I, la negociació de tractats bilaterals o multilaterals, la ratificació del Conveni de la Haia de 2005, o ser part del Conveni de Lugano de 2007, són algunes de les opcions de les que es disposen per evitar un escenari sense acord.

Encara en l'àmbit processal, els experts van destacar que tampoc s'aplicaran les normes sobre cooperació judicial intracomunitària, com ara el Reglament 1393/2007, sobre notificacions, que probablement suposarà el retorn a les notificacions via autoritats centrals, i el Reglament 1206/2001 en l'àmbit de la obtenció de proves, que recuperarà fórmules com l'auxili judicial internacional i les comissions rogatòries. Per altra banda, la no aplicació del procediment monitori europeu i el procediment d'escassa quantia podria suposar un augment de la morositat a mig i llarg termini, quan existeixi un element transfronterer amb el Regne Unit.

Alguns ponents van centrar-se a l'anàlisi de les conseqüències del Brexit per a la inversió, les importacions i les exportacions i van suggerir solucions i estratègies per a mantenir o potenciar l'activitat comercial i professional amb el Regne Unit. Van subratllar la conveniència de veure el Brexit com una oportunitat de reconduir negocis i modificar línies d'actuació empresarial, tot fent èmfasi en els serveis d'assessorament que es presten des de l'Ajuntament de Barcelona, la Generalitat de Catalunya (Acció) i la Cambra de Comerç Britànica, i que estan a disposició dels ciutadans i empreses del nostre teixit industrial.

Independentment de l'estratègia i acords que adoptin la UE i el Regne Unit, no s'ha de oblidar que ha desaparegut el país més complidor de la normativa i de sentències de la UE. Tampoc convé subestimar la reputació del sistema judicial britànic quant a la d'estabilitat, independència i alta experiència tècnica tant de jutges, com d'advocats, pèrits i àrbitres.

Un últim apunt es adient en el moment de redactar aquesta crònica: l'arribada de la pandèmia mundial de la COVID-19, amb el seu impacte fulminant en tots els àmbits de actuació del ser humà, pot obligar a prorrogar el període de transició per tal com el procés de negociació s'ha vist necessàriament afectat per aquesta circumstància imprevista. Confiam que en aquests temps de crisi sanitària surtin enfortits els valors i bases que van cimentar la formació de la UE, i prevalgui la solidaritat i la cooperació entre nacions.

BIBLIOTECA

Aquesta secció conté una selecció d'obres adquirides i incorporades darrerament al catàleg de la Biblioteca. Per consultar-les cal demanar-les indicant: autor, títol i signatura topogràfica (per ex. 788-13 o també [324.4(46)Hor]).

REVISTES

LA LEY PRIVACIDAD [EN LÍNIA]
Editor: Las Rozas, Madrid:
Wolters Kluwer España, S.A.
ISSN: 2659-8698

Periodicitat: Trimestral
1r. fasc: N. 01 (abril-junio 2019)
📄 Accessible només des de la Sala Multimèdia de la Biblioteca

DERECHO DE LOS NEGOCIOS:
REVISTA DIGITAL [EN LÍNIA]
Editor: Las Rozas (Madrid):
Editorial Jurídica Sepin
ISSN: 2695-611X
Periodicitat: Mensual
1r. fasc: Número 1, diciembre 2019
Accessible només per a les persones col·legiades o associades Biblioteca Digital

DESTAQUEM

"130 AÑOS DEL CÓDIGO CIVIL". En: Revista jurídica del Notariado, n. 108-109, enero-junio 2019, 528 p.
Versió en línia accessible només des de la Sala Multimèdia de la Biblioteca

"CUARENTA AÑOS DE LA VIGENCIA DE LA LEY ORGÁNICA 1/1979, DE 26 DE SEPTIEMBRE, GENERAL PENITENCIARIA". En: Anuario de derecho penal y ciencias penales, vol. 72, 2019, 945 p.
Versió en línia d'accés lliure Biblioteca Digital
[https://boe.es/publicaciones/anuarios_derecho/anuario.php?id=P_2019_ANUARIO_DE_DERECHO_PENAL_Y_CIENCIAS_PENALES]

"¿Prohibir o regular? El debate en torno a la gestión por

sustitución" [en línea]
En: Revista general de derecho constitucional, n. 31, especial enero 2020

Accessible només per a les persones col·legiades o associades Biblioteca Digital

MONOGRAFIES

DRET ADMINISTRATIU

ALBA BASTARRECHEA, ESTHER DE
El daño causado por la administración sanitaria: criterios de valoración e indemnización. Cizur Menor (Navarra): Aranzadi Thomson Reuters, 2020.
[35.076(46):61Alb] 📄

COMELLAS GOBERNA, ANNA
La Financiación bancaria de las administraciones públicas: prudencia financiera y garantías en el ámbito autonómico y local. Cizur Menor (Navarra): Aranzadi Thomson Reuters, 2019.
[35(46)Com] 📄

DIEGO DÍEZ, L. ALFREDO DE
Los Infartos de la administración: prescripción de infracciones y sanciones. A Coruña (Galicia): Colex, 2019.
[35.078.1(46)Die] 📄

GALÁN GALÁN, ALFREDO (DIR.); ESTEVE PARDO, Mª LUISA, GALÁN GALÁN, ALFREDO, GRACIA RETORTILLO, RICARD (AUTS.) [I 3 MÉS]
Entidades privadas colaboradoras de la

administración.
Valencia: Tirant lo Blanch, 2019.
[351.712.4(46)"2017"Ent] 📄

GONZÁLEZ FERRER, ALBERTO, RUIZ GALLUD, SALVADOR
La suspensión de la ejecución de los actos administrativos tributarios en la vía administrativa y contencioso-administrativa. Madrid: Francis Lefebvre, 2020.
[35.077(46)Gon]

GONZÁLEZ-VARAS IBÁÑEZ, SANTIAGO
La acción procesal para la ejecución de un acto firme del artículo 29.2 de la LJCA 1998. Cizur Menor (Navarra): Civitas Thomson Reuters, 2020.
[35.077.3(46)Gon] 📄

Guía práctica para los abogados/as de extranjería. Cizur Menor (Navarra): Aranzadi Thomson Reuters, 2019.
[351.756(46)(083.2)Gui] 📄

PARDO LÓPEZ, MAGNOLIA, SÁNCHEZ GARCÍA, ALFONSO (DIRS.)
Inclusión de cláusulas sociales y medioambientales en los pliegos de contratos públicos: guía práctica profesional. Cizur Menor (Navarra): Aranzadi Thomson Reuters, 2019.
[351.712(46)Inc] 📄

PEIRÓ BAQUEDANO, ANA ISABEL
El sistema de reparto de riesgos en las concesiones: hacia una nueva gobernanza. Cizur Menor (Navarra): Thomson Reuters, 2019.
[351.71.078.6(46)Pei] 📄

DRET CIVIL

DÍAZ LA CHICA, SALVADOR
La Resolución por incumplimiento de los contratos de obligaciones recíprocas en el concurso de acreedores. Cizur Menor (Navarra): Civitas Thomson Reuters, 2019.
[347.449(46)Dia] 📄

DOMÍNGUEZ YAMASAKI, Mª ISABEL
El consentimiento en la contratación por adhesión: control de transparencia y dolo "in Contrahendo". Valencia: Tirant lo Blanch, 2019.
[347.442(46)Dom] 📄
Biblioteca Digital 📄 eBook

DUPLÁ MARÍN, Mª TERESA
Estudios de derecho de sucesiones. Valencia: Tirant lo Blanch, 2019. [347.65(46)Dup] 📄

FERNÁNDEZ CARBALLO-CALERO, PABLO
El Carpooling o viaje en coche compartido: especial referencia a la plataforma Blablacar. Cizur Menor (Navarra): Aranzadi Thomson Reuters, 2019.
[347.732(46):658.016Fer] 📄

GUTIÉRREZ SANZ, MARÍA ROSA
Mecanismos de resolución extrajudicial de conflictos en el ámbito de la construcción: eficacia y eficiencia. Cizur Menor (Navarra): Aranzadi Thomson Reuters, 2020.
[347.4(46):304Gut]

IZQUIERDO GRAU, GUILLEM
La división y la temporalidad del dominio: la propiedad temporal del Código Civil de Cataluña. Valencia: Tirant lo Blanch, 2019. [347.23(46.71)Izq] 📄
Biblioteca Digital 📄 eBook

Recurs electrònic eBook Biblioteca Digital

Per a més informació consulteu el Catàleg de la Biblioteca

Regímenes económico-matrimoniales. Madrid: Francis Lefebvre, 2019. [347.626(46)Reg]

VIVAS TESÓN, INMACULADA
Las inmisiones por tenencia de animales de compañía en inmuebles en régimen de propiedad horizontal. Cizur Menor (Navarra): Aranzadi Thomson Reuters, 2019. [351.765(46)Viv]

DRET CONSTITUCIONAL

ÁLVAREZ GARCÍA, HÉCTOR
Los precursores de la libertad de expresión en España. Valencia: Tirant lo Blanch, 2019. [342.727(46)Alv]

CABELLO-TIJERINA, PARIS A., DÍAZ PÉREZ, GUILLERMINA, VÁZQUEZ-GUTIÉRREZ, REYNA L. (COORDS.); PARÍS ALBERT, SONIA (AUTS.) [I 7 MÉS]
Investigación para la paz: teorías, prácticas y nuevos enfoques. Valencia: Tirant lo Blanch, 2019. [DH-341.38Inv]

GONZÁLEZ DEL RÍO, JOSÉ MARÍA
La Libertad religiosa del trabajador. Valencia: Tirant lo Blanch, 2019. [331(46):342.7Gon]

MATÍA PORTILLA, FRANCISCO JAVIER, LÓPEZ DE LA FUENTE, GRACIELA (DIRS.); ARROYO GIL, ANTONIO, BILBAO UBILLOS, JUAN MARÍA, ELVIRA PERALES, ASCENSIÓN (AUTS.) [I 5 MÉS]
De la intimidad a la vida privada y familiar: un derecho en construcción. Valencia: Tirant lo Blanch, 2020. [342.738(46)Del] Biblioteca Digital eBook

PUYOL, JAVIER, FRANCO, CARLOS
Libro de test delegado de protección de datos (DPO): dominio 2. Valencia: Tirant lo Blanch, 2020. [342.738(46)2018"Puy]

DRET FISCAL

Formularios prácticos: fiscal: 2020. Madrid: Francis Lefebvre-El Derecho, 2019. [336.22(46)(083.2)For]

PABLO VARONA, CARLOS DE
El régimen fiscal de los planes de pensiones en favor de personas con discapacidad. Cizur Menor (Navarra): Aranzadi Thomson Reuters, 2019. [347.734(46):368.43Pab]

PALLEIRO BARBAITO, RICARDO (COORD.); BUJÁN CARBALLEIRA, CARMEN J. (COL.)
Estrategias para abordar el pago de impuestos: todas las opciones para aliviar las carencias de tesorería ante la AEAT. A Coruña (Galicia): Colex, 2019. [336.22(46)Est]

PÉREZ MARÍN, ANTONIO (DIR.)
Fiscalidad de las aguas continentales. Cizur Menor (Navarra): Aranzadi Thomson Reuters, 2019. [351.79Fis]

RODRÍGUEZ MÁRQUEZ, JESÚS
Teoría del conocimiento en el IVA: guía para su prevención y defensa. Madrid: Francis Lefebvre, 2019. [336.226.32(46)(036)Rod]

DRET INTERNACIONAL

ANTÓN JUÁREZ, ISABEL
Acuerdos prematrimoniales internacionales. Valencia: Tirant lo Blanch, 2019. [341.536:347.626.2Ant] Biblioteca Digital eBook

ARENAL LORA, LIBIA
Crímenes económicos en derecho internacional: propuesta de una nueva categoría de crímenes contra la humanidad. Cizur Menor (Navarra): Aranzadi Thomson Reuters, 2019. [DPI-341.48Are]

DRET LABORAL

ÁLVAREZ ALONSO, DIEGO
Representación y participación de los trabajadores en la empresa: estudio de jurisprudencia y perspectivas de futuro. Valencia: Tirant lo Blanch, 2020. [331.88(46)Alv]

Formularios prácticos: Social: 2020. Madrid: Francis Lefebvre-El Derecho, 2019. [331.11(46)2012"(083.2)For]

GUTIÉRREZ PÉREZ, MIGUEL
Vicisitudes judiciales en el ámbito subjetivo del RETA. Cizur Menor (Navarra): Aranzadi Thomson Reuters, 2019. [368.412.8(46)Gut]

HERRÁIZ MARTÍN, Mº DEL SOL
La excedencia voluntaria. Valencia: Tirant lo Blanch, 2019. [331.817(46)Her]

LÓPEZ BALAGUER, MERCEDES, RAMOS MORAGUES, FRANCISCO
El personal "indefinido no fijo": génesis, jurisprudencia y una propuesta de regulación legal. Valencia: Tirant lo Blanch, 2020. [331.113.1(46)Lop]

Memento práctico Francis Lefebvre: Despido: y otras formas de extinción del contrato de trabajo: 2020-2021. Madrid: Francis Lefebvre-El Derecho, 2019. [PRA]

MOLL NOGUERA, RAFAEL
Negociación colectiva y dimensión de la empresa. Valencia: Tirant lo Blanch, 2019. [331.15(46)Mol]

POQUET CATALÁ, RAQUEL
Últimos perfiles de la excedencia laboral. Cizur Menor (Navarra): Aranzadi Thomson Reuters, 2019. [331.817(46)Poq]

DRET MERCANTIL

BENEYTO PÉREZ, JOSÉ MARÍA, MAILLO GONZÁLEZ-ORÚS, JERÓNIMO (DIRS.); PORRAS BELARRA, JAVIER (COORD.)
Novedades y retos en la lucha contra los cárteles económicos. Cizur Menor (Navarra): Aranzadi Thomson Reuters, 2019. [347.733(46)Nov]

GONZÁLEZ FERNÁNDEZ, Mº BELÉN, COHEN BENCHETRIT, AMANDA (DIR.); MÁRQUEZ LOBILLO, PATRICIA, OTERO COBOS, Mº TERESA (COORDS.)
Derecho de sociedades: los

BIBLIOTECA

Aquesta secció conté una selecció d'obres adquirides i incorporades darrerament al catàleg de la Biblioteca. Per consultar-les cal demanar-les indicant: autor, títol i signatura topogràfica (per ex.788-13 o també [324.4(46)Hor]).

derechos del socio. Valencia: Tirant lo Blanch, 2020. [347.72.031(46)Der]

LARA ORTIZ, MARÍA LIDÓN
De las cajas de ahorros a las fundaciones bancarias: desarrollo del autogobierno a través de la regulación del crédito. Valencia: Tirant lo Blanch, 2020. [347.734(46)Lar]

Memento práctico Francis Lefevre: Sociedades mercantiles: 2020. Madrid: Francis Lefebvre-El Derecho, 2019. [PRA]

PILOÑETA ALONSO, LUIS MANUEL
Contratos mercantiles. Valencia: Tirant lo Blanch, 2020. [347.74(46)Pil] Biblioteca Digital

SALA SANJUÁN, ABEL JOAN
La acción de cobertura del déficit concursal (art. 172 bis LC): configuración y naturaleza jurídica. Cizur Menor (Navarra): Civitas Thomson Reuters, 2019. [347.739(46)“2003”Sal]

SERRANO FERNÁNDEZ, MARÍA
El impacto de la sociedad de la información en la propiedad intelectual: revisión y actualización de esta disciplina jurídica. Valencia: Tirant lo Blanch, 2020. [347.78(46):342.727Ser]

VEIGA COPO, ABEL B.
Productos financieros y seguro: más allá del riesgo de inversión ¿quo vadis?. Cizur Menor (Navarra): Civitas Thomson Reuters, 2020. [347.73(46):347.764.02Ve]

DRET PENAL

ALONSO RIMO, ALBERTO (DIR.); COLOMER BEA, DAVID (COORD.)
Derecho penal preventivo, orden público y seguridad ciudadana. Cizur Menor (Navarra): Aranzadi Thomson Reuters, 2019. [343.34(46)“2015”Der]

DÍAZ CORTÉS, LINA MARIOLA
El “sexting” secundario entre menores: bien jurídico y respuesta penal. Cizur Menor (Navarra): Aranzadi Thomson Reuters, 2019. [343.44(46)“2015”:004.7Dia]

GÓMEZ TOMILLO, MANUEL
Instrumentos jurídicos de tutela y ejecución de las potestades de inspección y supervisión administrativa de sociedades que operan en los mercados: artículo 294 CP. entrada y registro domiciliario con ocasión de investigación de infracciones administrativas. Cizur Menor (Navarra): Aranzadi Thomson Reuters, 2019. [35.078(46):343.132Gom]

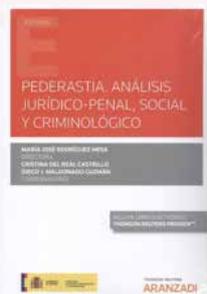
PÉREZ-SAUQUILLO MUÑOZ, CARMEN
Legitimidad y técnicas de protección penal de bienes jurídicos supraindividuales. Valencia: Tirant lo Blanch, 2019. [343.345(46)Per]

ROCA DE AGAPITO, LUIS (DIR.)
Un sistema de sanciones

penales para el siglo XXI. Valencia: Tirant lo Blanch, 2019. [343.24(46)“2015”Sis]

RODRÍGUEZ GARCÍA, NICOLÁS, CARRIZO GONZÁLEZ-CASTELL, ADÁN, RODRÍGUEZ LÓPEZ, FERNANDO (EDS.); SÁNCHEZ BERNAL, JAVIER, CARRILLO DEL TESO, ANA E. (COORDS.)
Corrupción: compliance, represión y recuperación de activos. Valencia: Tirant lo Blanch, 2019. [657(46):343.222Cor] Biblioteca Digital

RODRÍGUEZ MESA, MARÍA JOSÉ (DIR.); REAL CASTRILLO, CRISTINA DEL, MALDONADO GUZMÁN, DIEGO J. (COORDS.)
Pederastia: análisis jurídico-penal, social y criminológico. Cizur Menor (Navarra): Aranzadi Thomson Reuters, 2019. [343.54(46)Ped]

SÁNCHEZ BARRIOS, Mª INMACULADA (DIR.); BUENO DE MATA, FEDERICO, BUJOSA VADELL, LORENZO-MATEO, CASTILLEJO MANZANARES, RAQUEL (AUTORES) [I 15 MÉS]
(Des)igualdad y violencia de género. Valencia: Tirant lo Blanch, 2019. [343.615(46)“2015”Des] Biblioteca Digital

DRET PROCESSAL

AMBOS, KAI, MALARINO, EZEQUIEL (EDS.)
Fundamentos de derecho probatorio en materia penal. Valencia: Tirant lo Blanch, 2019. [343.14(46)Fun]

BLANCO GARCÍA, ANA ISABEL
Árbitro y partes: los peligros y entresijos de la práctica del arbitraje. Valencia: Tirant lo Blanch, 2020. [347.918(46)Bla]

GARCÍA PÉREZ, CARMEN
El contrato de dación y recepción del arbitraje: los contratos vinculados al convenio arbitral. Cizur Menor (Navarra): Aranzadi Thomson Reuters, 2019. [347.918(46)Gar]

MEDINA PÉREZ, PATRICIA
Cuestiones prácticas de la diligencia de reconstrucción de hechos. Valencia: Tirant lo Blanch, 2020. [343.1(46)Med]

Memento práctico Francis Lefevre: procesal penal: 2020. Madrid: Francis Lefebvre-El Derecho, 2019. [PRA]

La realidad práctica de derecho civil: una mirada desde los tribunales. Cizur Menor (Navarra): Aranzadi Thomson Reuters, 2020. [347.9(46)Rea]

RAMÍREZ ORTIZ, JOSÉ LUIS
Perspectiva de género, prueba y proceso penal: una reflexión crítica. Valencia: Tirant lo Blanch, 2019. [343.615(46)Ram]

SUÁREZ ROBLEDANO, JOSÉ MANUEL (COORD.), VILARIÑO LÓPEZ, M^a DEL CARMEN (COL.)
El Laudo arbitral: profundo análisis de los laudos arbitrales: naturaleza, contenido, ejecución, anulación,

reconocimiento y revisión. A
Coruña (Galicia): Colex, 2019.
[347.918(46)Lau]

DRETS DIGITALS

BARRAT I ESTEVE, JORDI,
PÉREZ-MONEO, MIGUEL
**La Digitalización de los
partidos políticos y el uso del
voto electrónico.** Cizur Menor
(Navarra): Aranzadi Thomson
Reuters, 2019. [342.81:004.7Dig]

BARRIO ANDRÉS, MOISÉS
Manual de derecho digital.
Valencia: Tirant lo Blanch, 2020.
[PRA-347.7Bar]
Biblioteca Digital

GÓMEZ JIMÉNEZ, MARÍA
LUISA
**Urbanismo participativo y
gobernanza urbana en las
ciudades inteligentes: el
efecto reina roja en derecho
administrativo.**
Cizur Menor (Navarra): Aranzadi
Thomson Reuters, 2019.
[351.778.5(46):004.7Gom]

GONZÁLEZ CASTILLA,
FRANCISCO
**La Economía colaborativa ante
el derecho de la competencia:
una introducción al análisis
antitrust y regulatorio de las
plataformas.**
Cizur Menor (Navarra): Aranzadi
Thomson Reuters, 2019.
[347.732(46):658.016Gon]

GONZÁLEZ VAQUÉ, LUIS
(COORD.); CAÑABATE,
ANTONIO, COLOMER XENA,
YBONNE, HERNÁNDEZ SAN
JUAN, ISABEL (AUTS.) [I 9 MÉS]

**La venta de alimentos online:
regulación y perspectivas de
futuro.**

Cizur Menor (Navarra): Aranzadi
Thomson Reuters, 2019.
[351.773:004.7Ven]

MARTÍNEZ VÁZQUEZ DE
CASTRO, LUIS (DIR.);
ESCRIBANO TORTAJADA,
PATRICIA (COORD.); ARNAU
MOYA, FEDERICO, CASTILLA
BAREA, MARGARITA,
CAZURRO BARAHONA, VICTOR
[I 16 MÉS].

**Internet y los derechos de la
personalidad: la protección
jurídica desde el punto de
vista del derecho privado.**

Valencia: Tirant lo Blanch, 2019.
[347.157(46):004.7Int] Biblioteca
Digital

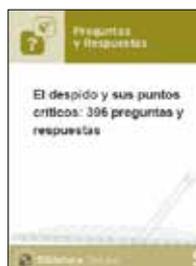
RECUERDA GIRELA, MIGUEL
ÁNGEL (DIR.)
**Tecnologías disruptivas:
regulando el futuro.**

Cizur Menor (Navarra): Aranzadi
Thomson Reuters, 2019.
[342.7(46):004.7Tec]

ROJO, JOSÉ VICENTE
**Comunicaciones entre
juzgados y particulares,
videoconferencias y lexnet.**
Valencia: Tirant lo Blanch, 2019.
[347.97(46):004.7Roj]
Biblioteca Digital

RECENSIONES

BERRUEZO DEL RÍO, CARLOS
**El Despido y sus puntos críticos:
396 preguntas y respuestas.**

Las Rozas (Madrid):
Editorial jurídica Sepín, 2020. Biblioteca Digital

L'obra conté l'estudi exhaustiu d'una de les institucions més importants de l'ordenament social com és l'acomiadament, figura que en aquests temps cobra una especial rellevància. És, per tant, una eina fonamental per als diferents operadors jurídics en aquest

àmbit del Dret per a afrontar amb les majors garanties aquesta forma d'extinció de la relació laboral.

El text s'estructura amb el format de pregunta/resposta i aborda tant les seves causes, com el seu procediment. Es tracten, entre d'altres qüestions, les següents: Es pot acomiadar a un treballador amb un missatge de WhatsApp? Es produeix la caducitat de l'acció en cas de demanda presentada en l'Oficina de Correus? És possible que un empresari deixi sense efecte un acomiadament objectiu amb defectes de manera que ha estat ja notificat al treballador si no hi ha acord d'aquest? La consignació judicial de la indemnització és una manera vàlida per a posar-la a la disposició del treballador?

L'acomiadament és una figura sempre vigent que en temps de pandèmia COVID-19 adquireix especial protagonisme.

CAMPUZANO, ANA BELÉN, SANJUÁN,
ENRIQUE
GPS competencia: guía profesional.
Valencia: Tirant lo Blanch, 2020. [347.776(46)
(036)Cam]
Biblioteca Digital

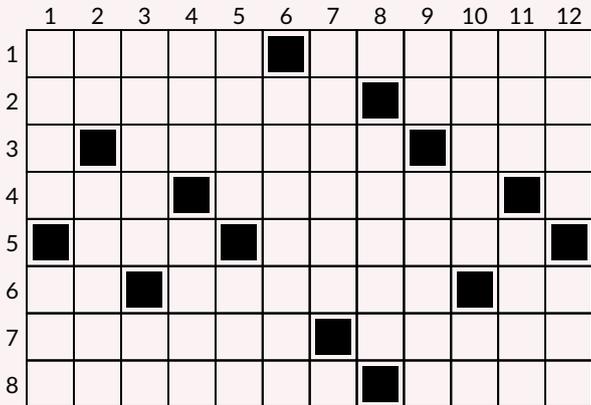
Obra dividida en XI capítols que disposa d'una estructura àgil i de fàcil consulta, raó per la qual esdevé una eina fonamental per a experts en aquesta matèria, i una via d'aprenentatge per a la resta de professionals. En el primer

capítol s'aborda el concepte de la garantia de la unitat de mercat, per seguir amb l'índex d'agències i autoritats de la competència, el tractament de les conductes infractores i els procediments davant els òrgans de Defensa de la Competència. La guia prossegueix tractant la potestat disciplinària, els règims de sancions i les possibles vies d'acords, pactes i compliment de compromisos.

Els capítols finals es dediquen al concepte i actes de competència deslleial, la publicitat il·lícita i les patents essencials i defensa de la competència. En definitiva, s'obté com a resultat una perspectiva molt àmplia i il·lustrativa en matèria de competència, amb un llenguatge didàctic que converteix aquesta guia en un bon instrument de treball pel professional del Dret.

ANIMUS JOCANDI

Des de la revista Món Jurídic us facilitem uns passatemps per intentar passar una estona distesa i entretinguda que ens faci oblidar la greu crisi sanitària en la que estem immersos arran de la COVID-19. No feu trampa, ja que en aquesta mateixa pàgina us facilitem les solucions!

© 2019 www.pasatempoweb.com

HORIZONTALS: **1.** Prescrito por ley y conforme a ella. Movimiento de retroceso de las olas cuando llegan a la orilla. **2.** Persona que presta dinero cobrando intereses excesivos. Elíptico, oblongo. **3.** Disposición testamentaria en la que el autor de un testamento otorga a alguien algún bien o servicio. Altar donde se ofrecían sacrificios a los dioses. **4.** Cierta baile andaluz. Obrar, trabajar, ejecutar diversos menesteres u ocupaciones. **5.** De esta manera. Registro administrativo de los vecinos de un municipio. **6.** Suyo. Pretender un cargo o empleo por oposición. Osmio, elemento químico. **7.** Que edita. Regla de conducta dic-

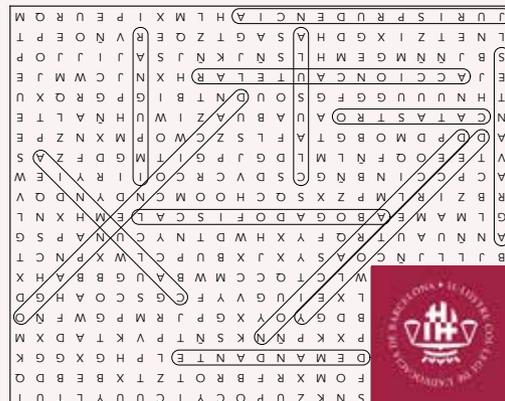
tada por una autoridad legítima. **8.** Caritativo. En plural, parque zoológico. **VERTICALES:** **1.** Suntuosidad, postín. Ansia, afán, deseo. **2.** Dominio de internet de España. Fallo, sentencia o decisión que dicta un árbitro o juez mediador. **3.** Campo con algunos escudos heráldicos. Símbolo químico del indio. **4.** Haga rayas parecidas a los surcos. Novena letra del alfabeto griego. **5.** Persona no versada o entendida en la materia. Coloca. **6.** Reseña, reportaje, informe. **7.** Cercan. **8.** Calidad, jerarquía. **9.** Preposición que indica bajo. Ingrediente principal de la paella. **10.** Para nada derrochador. Así empieza siempre el rodaje. **11.** En marina, extremo inferior de la entena o palo largo y curvado de un barco. Ser fantástico y mágico muy pequeño. **12.** Flancos de una formación militar. Título real.

Horizontales: 1. Lujó. Sed. 2. Es. Laido. 3. Gules. In. 4. Are. lota. 5. Lego. Pon. 6. Rapport. 7. Rodean. E. 8. E. Orden. 9. So. Arroz. 10. Avaro. Ro. 11. Car. Nomo. 12. Alas. Sas.

Verticales: 1. Editor. Norma. 8. Donante. Zoos. Os. 7. Editor. Norma. 8. Donante. Zoos. gado. Ara. 4. Ole. Operar. 5. Así. Padrón. 6. Su. Oponer. 7. Editor. Norma. 8. Donante. Zoos.

SOLUCIONES

Busca en esta sopa de letras 12 palabras relacionadas con temas jurídicos.

Lo que no se encuentra...

No existe

Todas las respuestas jurídicas a tu alcance

• consejos de búsqueda

Jurisprudencia, doctrina, consultas, formularios, legislación, monografías, publicaciones digitales... ¡Pruébalo ahora!

Soluciones jurídicas en 10,5 segundos

fácil • rápido • preciso

www.sepin.es

editorial jurídica
sepin

A FORUM MEDIA GROUP COMPANY

tecnología y tradición desde **1982**

www.sepin.es · 91 352 75 51 · sac@sepin.es

¿Qué programa de gestión utiliza?

#1

Ninguno

#2

#3

#4

Perfil: **El Arcaico** Todavía todo a mano.
¿De verdad crees que puedes seguir así mucho tiempo?

Conoce tu perfil en:
www.levelprograms.com

902 15 21 27

LEVEL
PROGRAMS